

An do muss een awer ganz, ganz virsiichteg sinn an dat sinn déi Bedenken, déi ech hei ubruecht hunn, well mer jo awer wëssen: Mir sinn en internationaalt Land an et si ganz vill Transaktiounen, déi iwwer aner Länner a mat anere Länner zesumme gemaach ginn. An duerfir mengen ech, soll ee ganz, ganz virsiichteg sinn. An nach eng kéier, et geet eis jo hei iwwerhaupt net drëm, fir elo net géint de Blanchiment effikass virzegoen. Et geet awer och drëm, datt dee ganze Secteur, an dat si vill Leit an och vill Aarbechtsplazen, déi dorunner hänken, datt déi awer nach kënnen ënner normale Konditiounen hei schaffen.

An Ären elo geschwënn Exkolléeg, den Här Gramegna, huet selwer d'lescht Woch hei gesot, datt hien dat wéisst, datt d'Banken am Moment heiansdo ganz retizent wären, fir zum Beispill Konten opzemaachen, well awer do eng Angscht besteet, en infraction zu eenzelnen Artikelen vum Blanchiment ze sinn.

Duerfir nach eng kéier: Mir sinn eis en gros eens. Ech hätt just gär och am Numm vu menger Frak-

tioun, datt mer dat doten awer ganz genau am A halen. D'Madamm Hartmann huet Recht, et muss een elo oppassen, wéi dat do vun der Jurisprudenz interpretéiert gëtt, a le cas échéant muss een onbedéngt do nobesseren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Mosar. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7533A. Den Text steet am Document parlementaire 7533A³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7533A et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen bei kenger Géigestëmm a kenger Abstentioun ugeho.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7533A est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Félix Eischen), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen (par Mme Cécile Hemmen), Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Djuna Bernard), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung vun de Moien ukomm. D'Chamber kënnt de Mëtteg um 14.00 Auer nees zesummen.

D'Sëtzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 12.36 heures.)

Présidence : M. Fernand Etgen, Président | M. Marc Spautz, Vice-Président

Jeudi 16 décembre 2021

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président

2. 7924 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 6 janvier 1995 relative à la distribution en gros des médicaments ;

3° de la loi modifiée du 20 juin 2020 portant 1° dérogation temporaire à certaines dispositions en matière de droit du travail en relation avec l'état de crise lié au Covid-19 ; 2° modification du Code du travail ;

4° de la loi modifiée du 24 juin 2020 portant introduction de mesures temporaires relatives à la loi communale modifiée du 13 décembre 1988 et à la loi modifiée du 27 mars 2018 portant organisation de la sécurité civile dans le cadre de la lutte contre le Covid-19 ;

5° de la loi modifiée du 24 juin 2020 portant introduction d'une mesure temporaire relative à l'application de l'article 12 de la loi modifiée du 19 juillet 2004 concernant l'aménagement communal et le développement urbain dans le cadre de la lutte contre le Covid-19 ;

6° de la loi modifiée du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19 ;

7° de la loi du 24 juillet 2020 portant dérogation temporaire aux articles L. 524-1, L. 524-2, L. 524-5, L. 541-1 et L. 541-2 du Code du travail ;

8° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 portant dérogation temporaire à l'article L. 121-6 du Code du travail ;

9° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une contribution temporaire de l'État aux coûts non couverts de certaines entreprises ;

10° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une nouvelle aide de relance ;

11° de la loi modifiée du 22 janvier 2021 portant : 1° modification des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code

du travail ; 2° dérogation temporaire aux dispositions des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail

- Rapport de la Commission de la Santé et des Sports : M. Mars Di Bartolomeo

- Discussion générale : M. Claude Wiseler (interventions de M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre, Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé, Mme Viviane Reding, M. Michel Wolter, Mme Martine Hansen et M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique) - M. le Ministre Marc Hansen (interventions de M. Laurent Mosar et M. Guy Arendt) - M. Claude Wiseler - M. Gilles Baum (intervention de M. Claude Wiseler) - M. Georges Engel - Mme Josée Lorsché - M. Jeff Engelen (dépôt de la motion 1 et de la résolution 1) - Mme Nathalie Oberweis (dépôt des motions 2 à 4) - M. Sven Clement (intervention de M. Mars Di Bartolomeo) - M. Mars Di Bartolomeo

- Prises de position du Gouvernement : M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre - Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé - Mme Martine Hansen (parole après ministre) - M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse - M. Fernand Kartheiser (parole après ministre) - M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

- Résolution 1 : M. Georges Engel - M. Claude Wiseler

- Vote sur la résolution 1 (rejetée)

- Motion 1 : M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse - M. Claude Wiseler

- Vote sur la motion 1 (rejetée)

- Motion 2 : M. Sven Clement - M. Fernand Kartheiser - M. Claude Wiseler - Mme Nathalie Oberweis (intervention de Mme Myriam Cecchetti) - M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre

- Vote sur la motion 2 (rejetée)

- Motion 3 : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé - M. Fernand Kartheiser - Mme Nathalie Oberweis - M. Claude Wiseler - M. Mars Di Bartolomeo

- Vote sur le renvoi de la motion 3 en commission (adopté)

- Motion 4 : M. Fernand Kartheiser - Mme Nathalie Oberweis (inter-

vention de Mme Myriam Cecchetti) - M. Sven Clement - M. Georges Engel - M. Claude Wiseler - Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé - Mme Nathalie Oberweis

- Vote sur la motion 4 (rejetée)

3. Motion de Mme Martine Hansen relative aux mesures prises au sein des hôpitaux dans le cadre de la pandémie de la Covid-19

- Exposé : Mme Martine Hansen

- Prise de position du Gouvernement : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé

- Discussion générale : M. Fernand Kartheiser - M. Sven Clement - Mme Nathalie Oberweis (interventions de Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé, Mme Myriam Cecchetti et M. Sven Clement) - M. Mars Di Bartolomeo - Mme Martine Hansen (interventions de Mme la Ministre Paulette Lenert, M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre, et M. Mars Di Bartolomeo) - Mme Myriam Cecchetti

- Prise de position du Gouvernement (suite) : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé

- Vote sur la motion (rejetée)

4. Hommage à Mme Françoise Hetto-Gaasch

- M. Fernand Etgen, Président

5. Hommage à M. Claude Haagen

- M. Fernand Etgen, Président

6. Hommage à M. Georges Engel

- M. Fernand Etgen, Président - M. Marc Hansen, Ministre aux Relations avec le Parlement

7. Discours de M. le Président

- M. Fernand Etgen, Président - M. Marc Hansen, Ministre aux Relations avec le Parlement

8. Discours de fin d'année de M. le Président

- M. Fernand Etgen, Président

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre ; M. Claude Meisch, Mme Corinne Cahen, M. Marc Hansen, Mme Paulette Lenert et M. Lex Delles, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech maachen d'Sëtzung op. Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Nee, Här President, dat ass elo net de Fall.

2. 7924 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 6 janvier 1995 relative à la distribution en gros des médicaments ;

3° de la loi modifiée du 20 juin 2020 portant 1° dérogation temporaire à certaines dispositions en matière de droit du travail en relation avec l'état de crise lié au Covid-19 ; 2° modification du Code du travail ;

4° de la loi modifiée du 24 juin 2020 portant introduction de mesures temporaires relatives à la loi communale modifiée du 13 décembre 1988 et à la loi modifiée du 27 mars 2018 portant organisation de la sécurité civile dans le cadre de la lutte contre le Covid-19 ;

5° de la loi modifiée du 24 juin 2020 portant introduction d'une mesure temporaire relative à l'application de l'article 12 de la loi modifiée du 19 juillet 2004 concernant l'aménagement communal et le développement urbain dans le cadre de la lutte contre le Covid-19 ;

6° de la loi modifiée du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19 ;

7° de la loi du 24 juillet 2020 portant dérogation temporaire aux articles L. 524-1, L. 524-2, L. 524-5, L. 541-1 et L. 541-2 du Code du travail ;

8° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 portant dérogation temporaire à l'article L. 121-6 du Code du travail ;

9° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une contribution temporaire de l'État aux coûts non couverts de certaines entreprises ;

10° de la loi modifiée du 19 décembre 2020 ayant pour objet la mise en place d'une nouvelle aide de relance ;

11° de la loi modifiée du 22 janvier 2021 portant : 1° modification des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail ; 2° dérogation temporaire aux dispositions des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Op eisem Ordre du jour vun de Mëtte steet de Projet de loi 7924, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Aféierung vun enger Rei Mesuren am Kader vun der Covid-19-Pandemie. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. An et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Claude Wiseler, den Här Gilles Baum, den Här Georges Engel, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Jeff Engelen, d'Madamm Nathalie Oberweis an den Här Sven Clement.

An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleginnen a Kollegen, gär hätte mer all eise Matbirgerinnen a Matbirger en anere „Kaddo“ - tëschent Guillemeten - ënnert de Beemche geluecht wéi de Projet de loi 7924, zu deem ech elo de Rapport am Numm vun der Gesondheets- a Sportskommissioun wäert virdroen, an dach léisst deen onberechenbare Virus eis keen anere Choix.

Näischt maachen ass keng Optioun, an esou leed et mer och deet: Mir musse weider op d'Zänn bäissen oder besser: eis picke loossen, well d'Impfung déi bescht Waff géint dee Krankmécher an - et däerf een esou soen - dee mäerderesche Virus ass. Impfung wierkt, net aleng, mee kombinéiert mat deene Moossnamen, déi mer alleguer geléiert hunn, sinn et déi beschte Waffen, déi et géint de Virus gëtt: Maske bereethalen, den Ofstand respektéieren an eis Hänn virusfräi halen, testen net vergiessen, wa mer déi Tester ugebuede kréien oder wa mer onsécher sinn, dass et eis net och kéint getraff hunn.

De Virus riicht sech géint jiddwereen an duerfir, mengen ech, musse mer méi wéi jee zesummeréckelen, him esou wéineg Ugrëffsfläche wéi méiglech loossen. An deem Kampf géint de Virus ass näischt 100%-eg sécher, mee villes evident.

Mir mussen eis permanent un d'Situatioun um Terrain upassen, an duerfir och dëst Gesetz.

Ech hunn opgehole mat zielen, mee et dierft wuel dat 24. oder 25. Gesetz sinn, fir dat ech hei virun lech stinn.

Déi aktuell Situatioun um Terrain ass net gutt! D'Infektiounszone sinn an deene leschte Wochen an Deeg staark geklommen. An och wa se elo an där leschter Woch nees e bëssen erofgaange sinn, wëllt dat net heeschen, dass mer à l'abri si vun neie Picken. De Corollaire dovun ass, dass d'Zuel vun den Hospitalisatiounen och geklommen ass, mat an där leschter Woch 55 Covidpatienten an de Soins normaux an 23 Patienten op den Intensivstatiounen.

An deene leschten Deeg sinn dës Zuelen nach weider an d'Luucht gaangen. Dës Hausse huet dozou gefouert, datt d'Cellule de crise nationale en Dënschden decidéiert huet, d'Phas 3 fir d'Spideeler auszeruffen. Dat ass noutwendeg an ech mengen, do ass et wichteg, dass mer schnell kënne reagéieren. An déi Reprochen, déi elo geäussert ginn, soll ee ganz staark relativéiere vis-à-vis vun deem, wat mer musse maachen, fir dass mer eis Spideeler an déi Leit, déi do schaffen, net iwwerfuere.

Dat bedeit, déi Phas 3 an de Spideeler, dass net dréngend chirurgesch Agrëffer - an ech ënnersträichen: net dréngend chirurgesch Agrëffer - kënne verréckelt ginn. Spëtstens dës Decisioun weist eis, wéi eescht d'Situatioun ass! Et gëllt deemno, elo decidéiert ze handeln, well et ass erëm eng kéier fënnef fir zwielef. Mee et ass nach net ze spët, fir dorop ze reagéieren.

Duerfir sinn nieft deene bisherege Moossnamen, déi gréisstendeels a Kraaft bleiwen, virun allem zwou grouss Ännerunge mat dësem Gesetz virgesinn. Et si Mesuren, déi ee sech virun der Pandemie wuel net hätt kënnen virstellen, déi awer elo noutwendeg sinn, wa mer wëllen d'Verbreedung vum Virus reduzéieren an esou eng Iwwerfuering vum eisem Gesondheetssystem a virun allem vun deene Leit, déi während annerhallwem Joer um Limitt fieren, wëlle verhënneren.

Eng éischt grouss Ännerung ass déi generell Aféierung vum CovidCheck-Regimm 2G fir Fräizäitaktivitéiten, dat heescht, dass ee muss geimpft oder geheelt sinn, fir un esou Aktivitéiten deelzehuelen. Aleng getest ze si geet net méi duer. Dat geet vum Besuch an de Restaurant iwwert d'Prüfung an der Museksgesellschaft bis un d'Deelhuelen un engem Championnatsmatch am Sport um Weekend.

Et ass keng Mesure fir auszegrenzen, mee et si Mesurë fir d'Pandemie anzegrenzen!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - Deen Eenzege, deen hei ausgegrenzt soll ginn, ass de Virus, ...

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - ... an dee sicht sech prioritär déi aus, déi am mannste virun em geschützt sinn. Dat ass eng vun den Evidenzen, déi net vu Politiker kënn, mee déi vun der Wëssenschaft kënn! Elo kann een et besser wësse wéi d'Wëssenschaft, mee Wëssenschaft heescht Wëssenschaft, well se eebe méi weess wéi déi meescht vun eis all. Ech gleewe jiddefalls dat, wat d'Wëssenschaft eis seet.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - Et ginn dann och elo e puer Ausnamen zu deem Regimm festgehalen. D'Kanner vun ënner 12 Joer an 2 Méint sinn net vum CovidCheck-Regimm be-
traff. Fir Kanner a Jugendlecher tëschent 12 Joer an 2 Méint a bis zu 19 Joer gëllen Ausnamen, fir hire Sport am Veräin kënnen ze maachen oder fir an engem Museksveräin u Prouwe kënnen deelzehuelen. Fir si gëllt de Regimm vum 3G. Dat selwecht gëllt och fir Jonker aus der selwechter Alterskategorie, déi u Bannenaktivitéiten am Peri- a Parascolaire deelhuele.

D'Kantinnen a Schoulen an d'Restaurants sociaux, Beispill Stëmm vun der Strooss, sinn net vum deem 2G-System be-
traff, well do wär d'Alternativ, dass déi Leit, déi e waarmt lesse brauchen, e kaalt lessen op der Strooss misste kréien. An dat ass net de Wonsch vum deem Gesetz.

Wichtig ass och, dass mat dem CovidCheck-Regimm eng Iwwerprüfung vun der Identitéit, net ze verwiessele mat enger Identitéitskontroll - dat ass d'Saach vun der Police -, obligatoresch fir den Organisateur oder de Bedreiwer gëtt.

D'Persoun, déi un der Aktivitéit wëllt deelhuele oder an d'Lokal erawëllt, muss eng Pièce d'identité weisen. Dat kann eng Identitéitskaart sinn, mee och eng Studentekaart oder e Führerschäin, wou den Numm an eng Foto vun der Persoun drop sinn. Dat soll verhënneren, dass Leit mat Impfzertifikater vun aneren erakommen.

Anerersäits gëllt op der Aarbechtsplaz ab dem 15. Januar, e wichtigen Datum - déi aner Moossnamen treden direkt a Kraaft, déi heite Moosssnam trëtt ab dem 15. Januar a Kraaft -, de Regimm 3G.

Am Kloertext bedeit dat, dass eng Persoun, déi op seng Aarbechtsplaz kënn, muss kënnen e Zertifikat virweisen, dass se geheelt, geimpft oder getest ass. De Salaré, Fonctionnaire oder Indépendant, deen net kann oder net wëllt esou en Zertifikat weisen, duerf net op senger Aarbechtsplaz zougelouss ginn. Wann ee sech mat sengem Chef eens gëtt, kann een da Congé huelen. Wann ee sech net eens gëtt, gëtt een net fir déi Zäit bezuelt, wou een op senger Aarbechtsplaz feelt.

Den Text gesäit vir, dass déi betrafte Persoun awer weiderhi verséichert bleift, dat souwuel, wat seng Sozialversécherung ubelaangt, wéi, wat d'Pensionskeess ubelaangt. Sollt ee manner wéi 64 Stonnen am Mount schaffen, iwwerhëlt den Employeur d'Bezuele vun de Cotisations. Spéiderhi kann den Employeur dann d'Part salariale vum Gehalt vun der betraffener Persoun erëm eranhuelen, dëst während maximal sechs Méint.

Wichtig ass, dass d'Feelen op der Aarbechtsplaz, well een den 3G net respektéiert, kee valabele Grond ass, fir eng Persoun ze entloossen. Eng Verifikation vun der Identitéit ass am Fall vum 3G-Regimm op der Aarbechtsplaz och méiglech, falls noutwendeg. Et ass wichtig, dass bei den noutwendeg Gespréicher tëschent de Sozialpartner an der Regierung eng Eenegung fonnt ginn ass, fir och ze ënnersträichen, ëm wat et geet. Hei geet et net drëm, eng Politik géint d'Beschäftegt ze maachen, mee erëm eng Kéier géint de Virus, an dat zesummen: an deem Fall d'Regierung, mir all, mat de Sozialpartner zesummen. An dat ass dee richtegste Wee.

Fir d'Kontrollen ze vereinfachen - an dat gëllt am Betrib grad ewéi am Horeca-Secteur -: Wann ee méi oft aus- an ageet, kënnen Lëschte gemaach ginn, an dat gëllt souwuel fir den 2G- wéi fir den 3G-Regimm.

Wichtig ass, dass Persounen, déi kontrolléiert ginn, selwer entscheede kënnen, ob se wëllen op eng Lëscht dropkommen oder net. Niewent dem Numm kënn op dëser Lëscht och d'Validitéitsdauer vum Zertifikat stoen. D'Fro, wéi laang eis aktuell Impfzertifikater valabel sinn, gëtt aktuell nach um europäesche Plang duerchdiskutiert. Lëtzebuerg setzt sech do fir eng Dauer vun 12 Méint an, während d'EU-Kommissioun éischer a Richtung 9 Méint wëllt goen. Do musse mer kucken, wat an deenen nächste Wochen dobäi erakënn. Fest steet duerfir awer d'Validitéitsdauer vun den Zertifikater vun de Leit, déi geheelt sinn, déi bei 6 Méint läit.

Esou Lëschten duerfen och nëmme bis zum Aus-
lafe vum deem Gesetz opbewart ginn, dat heescht bis zum 28. Februar. Dono musse se zerstéiert ginn, à moins dass dee System géif verlängert ginn.

Eng weider Modifikatioun bei deem Projet de loi be-
trëfft d'Validitéitsdauer vun de Covidtester: D'Resultater vun negati-
ve PCR-Tester sinn nëmme nach 48 am-
plaz 72 Stonne gël-
teg an déi vun zerti-
fi-
zierten Antigentester sinn nach just 24 Stonne gël-
teg.

Eng weider wichtig Neierung be-
trëfft den Zougang fir Strukture mat vulnerabele Persoune wéi eis Spideeler oder Seniorenheimer, déi an en-
kem Kontakt mat Patienten oder Residentë kommen. Niewent dem Virweise vun engem 3G-Zertifikat musse si och en Autoschnelltest op der Plaz maachen. Déi duebel Obligatioun gëllt awer net fir Leit, déi an e Spidol ginn a kee Kontakt mat Patienten hunn, zum Beispill wa se e Rendez-vous an enger Dokteschpraxis hunn. Selbstverständlech gëllen do déi allgemeng Moosssname vun dem Schutz iwwer Masken.

Doniewent féiert dësen Text och Nie-
egkeete bei den Zertifikater an. Et gëtt en neien Zertifikat age-
fouert fir Leit, déi sech aus gesondheetleche Grënn net kënnen impfe loos-
sen. Do ass eng Lëscht opge-
stallt gi vun der Gesondheitsdirektioun, wat fir eng Krankheeten dorënner falen. Déi Leit melle sech bei hirem Dokter, an den Dokter beschein-
egt hinnen dann, ënner wat fir eng Kategorie vu Krankheete se falen.

Da gesäit den Text och Modifikatioune vir, wat d'Impfe vu Jugendlechen ugeet. E Jugendleschen tëschent 12 a 15 Joer braucht nëmme méi d'Autorisation vun engem Elterndeel, fir sech kënnen géint Covid-19 impfen ze loos-
sen. Jugendlecher ab 16 Joer brauche keng Autorisation méi vun hiren El-
teren, wa si sech dofir decidéieren.

Bei de Rassemblementen vun iwwer zéng Leit muss ee sech u verschidde Mesuren halen. Wann tëschent 11 a 50 Persounen zesumme-
kommen, musse se e Mask undinn an eng Distanz vun zwee Meter anhalen. Tëscht 51 an, elo mat deem Pro-
jet de loi, 200 Persounen, mussen niewent der Mask an der Distanz och Sëtzplazen do sinn. D'Ras-
semblementen vun iwwer 200 Persounen a bis zu 2.000 sinn d'office ënnert dem Regimm vum Covid-
Check, dat heescht ënner 2G. Natierlech kann en Organisateur awer och decidéieren, Rassemble-
menten vu manner wéi där doter Zuel ënnert dem CovidCheck-Regimm lafen ze loos-
sen. Et gëllt och eng Ausnam: Wann ee Rassemblement bei sech do-
heim huet, da gëllt de Regimm 3G, an do mécht ee just eng Notifikatioun.

Nei spezifesch Dispositione gëtt et dann och be-
treffend de Prisong.

Dann erméiglecht dëse Projet de loi och, dass Ap-
dikter kënnen géint Covid-19 impfen, dat ënnert der Bedingung, dass se un enger Formatioun deelhue-
len. Dës Méiglechkeet ass eng provisoersch Mesure, déi esoulaang gël-
teg ass wéi dësen Text a Kraaft ass.

Da gëtt et nach eng Rei vun Dispositionen, déi ver-
längert ginn. Dat sinn temporaire Mesuren, déi de Leit, déi keng Aarbecht hunn, besser Perspektive solle ginn, fir Fouss um Aarbechtsmaart ze fannen. Dat gëllt fir d'Aide de relance an d'Aide aux coûts non couverts fir Entreprises, déi du-
erch d'Pandemie impaktéiert sinn, déi ëm zwee Méint verlängert ginn.

Och déi speziell Mesurë be-
treffend de Congé pour raisons familiales gi verlängert.

An zum Schluss ginn nach aus prakteschen Ursaa-
chen eng Rei vu Mesurë verlängert, wéi zum Beispill d'Méiglechkeet fir Gemengen, d'Hochzäiten och ausserhalb vum Gemeng-
enhaus ze schléissen.

Et ass also hei fir déi Moossnamen, déi ech elo just erwänt hunn, wichtig ze soen, dass e staarke Staat dozou ka bäidroen, dass déi Kollateralschied vum Virus sech a Grenzen halen. An do huet de Lëtzeburger Staat sech ganz staark engagéiert, fir dat ze verhënneren.

Dann, Här President, kommen ech bal zum Schluss, mee sidd e bësse gnädig mat mer, well dee Projet

hei ass dee komplizéiertsten, dee mer bis elo ze geréieren haten an et grenzt bal un e Wonner, dass mer en haut konnten termingerech ofliwweren.

Och dës Kéier huet den Text d'Kommissioun anescht-
ers verlooss wéi en erakomm ass, dat engersäits du-
erch déi zwou Amendementsserien, déi agereecht gi sinn. Virun allem déi éischt, déi den 3G-Regimm op der Aarbechtsplaz agefouert hunn, ware substanziell. Mee och opgrond vun de Verbesserungsproposen vun de Membere vun der Kommissioun ass den Text verännert ginn. Sou ass zum Beispill an der Kommissioun zréckbehal-
en ginn, dass Jugendlecher, par analogie zu den neien Dis-
positione be-
treffend d'Impfen, vu 16 Joer u selwer duerfen entscheeden, um Covid-19-Testprogramm an der Schoul matzemaachen.

Opgrond vun den Diskussiounen an der Kom-
missioun ass och eng pragmatisch Léisung fonnt ginn, wat de Regimm be-
trëfft, ënnert deen eis Institu-
tioune falen, wa se zesumme-
kommen. Mir gi grad wéi de Staatsrot an aner Institu-
tiounen net ënnert de Regimm vum Loisir klasséiert, mee ënnert de Be-
räich vun deenen Haiser, vun deene Betriber, wou geschaff-
t gëtt, hei am Interêt public. Dat war eng wichteg Viraussetzung, fir dass mer och weiderhin hei am Haus kënnen bleiwen.

Be-
treffend d'Akraafttriede vum Gesetz hat d'Kom-
missioun an hiren Diskussiounen eng Präferenz derfir ausge-
schwat, dass dat Gesetz den 19. Dezember, also natlos mat deem auslafende Pro-
jet, sollt a Kraaft gesat ginn, fir eng gewësse Previsibi-
litéit an déi beschméglech Informatioun kënnen no baussen ze ginn.

Well d'Situatioun riskéiert, sech weider ze ver-
schlechteren, wëllt d'Regierung den Text awer esou schnell wéi méiglech a Kraaft setzen. Wann den Text haut d'Dispens an d'Veröffentlech-
ung han-
neru sech huet, trëtt en ab Mëtternuecht, déi éischt Sekonn no Mëtternuecht vun haut, a Kraaft.

Dann am Schnellduerchgang: Den Depot vum Pro-
jet de loi war de 4. Dezember. En éischten Avis vum Staatsrot ass den 8. Dezember komm. Den 9. Dezember ass déi éischt Serie vun Amendementen deposéiert ginn. Déi zweet Serie vun Amendementen ass den 13. Dezember komm. Den Avis complémen-
taire vum Staatsrot ass de 14. Dezember komm, an eis Kommissioun huet de Rapport de 16. Dezember, also haut de Moien, majoritär uge-
holl.

D'Avise kënn Der an dem schréffleche Rapport, dee ganz detailléiert ass, noliesen. Et sinn dat d'Avise vun der Dateschutzkommissioun, vum Collège médi-
cal, vum Centre pour l'égalité de traitement, vun der Staatsbeamte-
kummer, vun der Chambre de Commerce, vum OKaJu, vun der Mënscherechtskommissioun, vun der Salaria-
tskummer a vun der Chambre des Métiers. An et kommen der sécher nach eng Rei bäi, déi vläicht méi spéit kommen.

Dat heite Gesetz, zum Ofschloss, ass net geduecht, fir d'Leit opgrond vun engem Impfstatus ausze-
grenzen. Mee et ass eng staark Opfuering u jidd-
ereen, säin Deel dozou bäizdroen, fir aus dëser sanitärer Kris endlech - endlech! - erauszekommen, du-
erch d'Impfen oder, wann een dat net wëllt, du-
erch de Verzicht. Konsequenz sinn, mengen ech, heescht de Mot d'ordre.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - Wa mer wëllen erauskommen, geet dat och net mat Sloganen, egal wéi originell oder geschmacklos se och sinn, net mat topege Witzer, net mat selbster-
nannten a geféierleche Guruen, net mat Grief, déi tëschent eis gegruewe ginn, net mat Aggressivitéit, mee mat wëssenschaftlecher Evidenz a gesondem Mënscheverstand.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - Kommt, mer konzentréieren eis op dee richtegste Gé-
gner. Deen ass schlëmm genuch a mir dierfen eis net nach ënnereneen zu Géigner maachen! De Virus waart nëmme drop. Merci, President, fir Är Gedold, an, wéi mer dat de Moie scho gemaacht hunn:

(M. Mars Di Bartolomeo montre une affiche avec le slogan « #impfewierkt ».)

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur.* - Merci och fir Är Indulgence mat dem Rapport, deen eng Rei vun eegen Iwwerleeungen huet dierfen erabrén-
gen.

Merci. A merci lech, Här President, fir Är Gedold.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - An ech soen dem Rapport vum Déngscht villmools Merci ...

(Hilarité)

... a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner. An dat ass den Här Claude Wiseler.

Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*). - Merci, Här President. Ech schlësse mech och dem Merci un de Rapporteur un. Mir hu vill hei geschaff-
t, och schnell geschaff-
t. Obwuel den Text méi fréi komm ass vun der Regierung, war awer nach vill Aarbecht ze ma-
chen, wat eis en eréischt haut stëmme léisst.

Wat déi Kris méi laang dauert, wat d'gesellschaftleche Problemer, déi mer gesinn dobaussen, méi grouss a méi divers sinn. Am Ufank, kann ech mech erënne-
ren, virun zwee Joer, hate mer all gudden Wëllen. Mir hunn den Infirmière vill Courage gewënscht, mir hu se als groussaarteg beschriwwen. Mir waren och d'accord, als Gesellschaft radikal Moossnamen un-
zehuelen, well mer gemengt hunn, wa mer déi géifen unhuelen, da wär dat Ganz schnell eriwuer.

ATOZ huet eng interessant Studie erausginn iwwert de psychologischen Zustand vun de Leit an dat, wéi se dat alles an hirem eegene Liewe kucken. 64 % vun de Leit soen, dass se mat all deem, wat elo geschitt ass, hir Liewensaart a -weis géife wëllen ëmstellen. Déi hunn dat op jidde Fall virun dräi, véier Méint gesot. An iwwer 55 % vun de Leit hu ge-
sot, dass hinnen d'Wichtigkeet vum Familien-, vum Frëndeskreies ëmmer méi zum ..., dass se dat gemierkt hätten, an dass se déi Solidaritéit, déi géif ënnert de Leit, ënnert de Famillje bestoen, als enorm wichtig géifen empfangen. Dat war virun e puer Méint.

Elo ass, wann een d'Situatioun dobausse spiert, d'Saach awer anescht ginn an huet changéiert. Dee gudden Wëllen, dee virun zwee Joer do war bei ganz ville Leit, huet sech deelweis an eng gewësse Mid-
degkeet, an e gewëssene Fatalismus ëmgewandelt. Dee Courage, dee mer den Infirmiere gewënscht hunn, an d'Bewosstsäi vun deenen extraordinären Aufgaben, déi se géife maachen, gëtt haut ganz oft als Normalitéit consideréiert.

Déi Groussaartegkeet, déi mer déizäit beschriwwen hunn, consideréiere mer haut als eng Normalitéit a mir vergiessen, dass et enorm schwéier ass, iwwert d'Joren, Dag fir Dag, Dag an Nuecht, op alle Schich-
ten, ëmmer an ëmmer erëm misse groussaarteg ze sinn. Dat ass deene Leit vill zougemu-
tt an der Dauer vun där Pandemie, well si ass och nach net eriwuer.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*). - An enger Situatioun, wou du-
erch d'Dauer déi radikal Moosssname wéi de Lockdown bal onméiglech sinn, well mer awer an eiser Gesellschaft einfach musse weiderliewen an och wëlle weiderliewen, musse mer momentan ku-
cken, an der Politik eng Zort liefbar Normalitéit an enger anormaler Zäit, an enger anormaler Situa-
tioun hierstellen. An dat ass einfach problema-
tesch, psychologisch problematesch, gesetzlech problematesch an an där Aart a Weis, wéi mer kom-
muni-
kieren, och problematesch an ass, wéi mer et gesinn, mat groussen Tensiounen an Aggressivitéit do-
bausse verbonden.

An et ass manner, a mengen Aen, eng ekonomesch Fro, déi sech stellt, well an der Ekonomie rullt villes ongeféier, zwar mat massiven Ëmstellungen, mat massiver finanzieller Hëllef vu Staat an och mat mëttelfristege Konsequenzen, mee et rullt. Dat groust Change-
ment, dat ass dee sozialen Zesummenhank vun eiser Gesellschaft. Wou mer am Ufank an enger Pandemie waren a gesot hunn: „Mir packen dat do gemeinsam, mir packen dat do zesummen“, si mer elo, vun engem Moment un, an deem Choixen do waren, an deem eng Impfung age-
fouert ginn ass, an enger Situatioun, an där jidd-
weree ka wielen, wat e mécht oder wéi en et mécht, op wat fir e Wee e geet.

A vun deem Moment un, an deem Choixen do waren an an deem mer net méi alleguer an deem selwechte Boot waren, well d'Choixen eis deelweis ënnerscheet hunn, sinn d'Tensioune méi grouss ginn, ass d'Aggressivitéit méi grouss ginn.

Ech hu ganz interesséiert en Artikel vum Interview vum Gilbert Pregno gelies, deen am Fong déi Situa-
tioun beschreift, an deem e seet, am Ufank vun der Kris wär en iwwerzeegt gewiescht, dass mer méi staark als Gemeinschaft, als Solidargemeinschaft aus där Kris géifen erausgoen. An da seet en hannendrun: „Ech sinn net méi dovunner iwwer-
zeegt.“ E seet awer dann nach hannendrun: „Mee well ech Optimist sinn, wëll ech et awer mat Optimismus ugoen.“ Ech bewonnere säin Optimismus, well ech sinn iwwerzeegt, dass awer eng Rei Fraktu-
ren an eis Gesellschaft kommen.

An och d'Aggressivitéit, déi mir mierke par rapport zur Politik, ass awer an deene leschte Wochen ex-
treem staark gewuess. Am Ufank hu mer alleguer an déi selwecht Richtung geschaff-
t an decidéiert. A säit Choixen do sinn, kënnen déi Choixen och kontestéiert ginn an déi Kohärenz vun der Solidari-
téit ass zu engem Enn komm.

An ech war och erschreckt, wéi vill Aggressivitéit, physisch a verbal, an deene leschte Wochen op der Dagesuerdnung war. Ech fannen, dass mer hei eng Zort Vertrauens-
kris hunn: Vertrauens-
kris op där enger Säit an d'Politik an awer och eng Vertrauens-
kris - wann ee liest, wat heiansdo gesot, geschriw-

wen a gepost gëtt - an d'Wëssenschaft, wat natierlech rationell Diskussiounen vill méi schwéier mécht ...

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- ... an och d'Roll vun eis als Politiker, déi mer musse spillen, ganz schwéier mécht.

Mir mussen op déi Aggressiounen, déi op eis zoukommen, déi och op aner Leit zoukommen, mat Calme reagéieren. Dat ass net ëmmer einfach, mee ech mengen, datt mer dat alleguer zesumme musse fäerdegbréngen. Mir musse ferm um Inhalt sinn, och wëssen, wat méiglech ass an och dat, wat net méiglech ass. An eise Rapporten huet et och ganz kloer gesot: Mir mussen ëmmer an ëmmer erëm sachlech a wëssenschaftlech Basissen zu deem, wat mer soen, ginn. A mir mussen déi Decisiounen, déi mer huelen, ënnerleeën, explizéieren, rationell explizéieren.

Mir hunn als Politiker eng Responsabilitéit par rapport zur ganzer Gesellschaft, par rapport zu deene Geimpften an och deenen Netgeimpften. Mee mir hunn och eng Responsabilitéit par rapport zur Santé publique am Allgemengen. A mir musse garantéieren, datt d'Santé publique an Zukunft och nach fonctionéiert. A mir hunn eng gemeinsam Zilsetzung, an do däerfe mer eis och net vum rationelle wëssenschaftleche Wee ewechbréngen, an dat ass, datt mer deem Virus Meeschter ginn!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Wéi ass d'Situatioun zu Lëtzebuerg haut? Ech wëll net op déi Zuelen agoen. Ech hu mer se all opgeschriwwen fir d'Diskussioun duerno, mee dat gëtt alles ze laang. Mir sinn haut an enger Situatioun, wat d'Infektiounen ugeet, wat och d'Doudesfäll ugeet, an där mer a priori an der Moyenne si vun de Länner vun der Europäescher Unioun. Heiansdo si mer méi héich, heiansdo si mer manner héich. Dat hänkt da vun de Wochen a vun den Deeg of.

Mir hunn et also net gepackt, et esou an de Grëff ze kréien, wéi mer et am Fong virun e puer Méint alleguer gemeinsam heibanne gehofft haten. Mir sinn, wat eisen Impftaux ugeet, och net héich genuch. An et mierkt een, wann een déi Zifferen kuckt - an ech weess net richtig, wéi ech se soll interpretéieren -, datt déi Länner, déi elo déi nidderegst Infektiounstauxen hunn, och déi Länner sinn, an deenen evidenterweis den Impftaux am héchsten ass, wéi zum Beispill Portugal oder wéi zum Beispill Kanada.

Mee ech muss awer och hannendru soen, fir fair ze sinn: Et ass net ëmmer richtig! Wann ech kucken, wou mer mat Irland dru sinn, da stellen ech fest, datt déi en extreemen héijen Impftaux hunn, mee datt hiren Infektiounstaux och héich ass. Mat deenen Zuelen a Statistiken, déi mer do zesummesetzen, muss een immens oppassen.

Ech soe just: Eisen Impftaux zu Lëtzebuerg geet net duer, do wou mer dru sinn. An ech mengen d'ailleurs och, datt mer do alleguer mateneen d'accord sinn. Just an Analysen, firwat et esou ass, ginn natierlech déi politesch Analysen ausernee. Mir sinn iwwerzeegt, datt et deelweis dovunner kënnt, mer eng schlecht Campagne gemaach hunn, well mer se net spezifesch gemaach hunn, well mer se net u Beruffer ugepasst hunn, well mer se net un Nationalitéiten ugepasst hunn, well se net un déi eenzel Alterskategorien ugepasst ginn, well mer ze laang am Ufank des Joers dem Gëigner d'Feld iwwerlooss hunn - mee dat hunn ech schonn alles gesot - a well mer och an deenen Informatiounen net ëmmer alles kloer an däitlech eriiwerkritt hunn.

Mir haten Diskussiounen, ob d'Anticorps dann elo net géifen zielen, ob een dann domadder immun wär oder net. Déi Informatiounen sinn net richtig eriiwerkomm. Mir hunn onkloer Bréiwer an eise Boité gehat a mir hunn eng Kommunikatioun gemaach - an dat hu mer och schonn e puermol gesot, mee ech soen et nach eng Kéier -, an där mer och déi verschidden Impftauxen, Tauxen op d'ganz Populatioun, Tauxen op d'Mannerjäreg, also op d'Adulté respektiv ab zwielef Joer, an där mer all déi Tauxen do vermëschen. An dann, wa mer eis gutt wëllen duerstellen, da soe mer: Mir hunn en Impftaux vun 80 %. Mir mussen awer wëssen, datt dee vun 18 Joer gerechent ass. An der internationaler Comparabilitéit leie mer bei 69 %, 70 %. Dat ass eng ganz aner Zuel a geet einfach net duer!

A wann een dann déi Impressiounen schaaft, datt ee scho gutt wär, jo da mengen eng ganz Rei Leit, si bräichten och net dat ze maachen, wat awer noutwendeg ass, an zwar sech impfen ze loosse.

An da kënnt och eppes derbäi, an dofir kann d'Regierung net, mee et ass awer net onproblematesch an der Comprehensioun dobaussen, dat ass natierlech, datt d'Wëssenschaft och evoluéiert.

Also mir ware alleguer iwwerzeegt: Wa mer eis elo fir d'zweet impfe loosse, dann ass dat natierlech eng gutt Zäit gutt an da si mer roueg. Dat ass awer

net esou. D'Boosterimpfung ass derbäikomm. An elo gëtt gesot - an do muss ech awer soen, ech menge mer sollten alleguer, inklusiv d'Regierung, oppassen, wéi mer déi Saache proposéieren -, ...

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Elo gëtt gesot: „Gitt lech booster, dann ass et ok.“

(*Interruption*)

Dat ass dat, wat s de an allen Zeitungen ... Ech soen: Mir mussen alleguer op eis Kommunikatioun oppassen, an d'Regierung mécht méi Kommunikatioun wéi mir der kënne maachen.

Also ech soe wierklech ganz kloer hannendrun: Elo komme jo schonn déi éischt Diskussiounen. Wann Der lech boostere loosst, dat ass jo da gutt, dat dauert da sechs Méint, mee wann den Omikron kënnt, vläicht musse mer da feststellen, datt eng véiert Impfung eventuell noutwendeg wär. Mir wëssen et net, ech weess et net, Dir wësst et net.

Sou, mee wat wichteg ass a mengen Aen, dat ass, datt mer och de Leit dee Message kloer eriiwerkréien, datt mer et an dem Moment haut, d'Ministesch seet ëmmer „Stand haut“, net wëssen a Stand haut dann och de Leit soe mussen: „An dësem Moment ass dat dat Richteg, mee et kënne selbstverständlech Evolutiounen kommen. A wann der kommen, dann erkläre mer lech esou schnell wéi méiglech, firwat déi Changementer sinn.“

An déi Erklärungen sinn och schwéier eriiwerzekréien, mee mer krute se oder Dir krut se och net an deene leschte Joren, an deene leschte Méint esou eriiwer, datt d'Leit se akzeptéiert hunn an och, datt se alleguer verständlech waren.

Als Excuse gëtt dann heiansdo gesot, datt een d'Leit net wëilt veronsécheren. Mee dat ass jo ëmmer de Problem: Wann Der d'Leit ee Moment net veronséchere wëllt an dann eppes affirmativ behandelt, jo da gleewen d'Leit lech dat. A wann et a sechs Méint anescht ass, dann ass et erëm schwieereg, d'Modifikatioun ze explizéieren. An op där anerer Säit, wann dat zwee, dräimol virkënt, da gleewen d'Leit lech zum Schluss och net méi, wat Der am groussen Ganzen erzielt.

Den Här Muller ...

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Wie sinn dann „d'Leit“? Et gëtt där enger an et gëtt där aner, dat ass de Problem.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, mee d'Proportioun vun deenen aneren, déi gëtt ëmmer méi grouss.

Den Här Muller, dee seet, ... De Professer Muller schwätzt vun der inakzeptabler Kommunikatioun vun der Regierung iwwert d'Vaccinatioun, dann de Gilbert Pregno, de President vun dem ...

(*Interruption*)

Dir kënnt ëmmer de Geck mat de Leit maachen, mee ech mengen, de Mann weess, vu wat e schwätzt. Den Här Pregno, dee President vun der Mënscherechtskommissioun ass - an da liesen ech lech deen Text vir -, dee seet: « Et je me dois de dire que le gouvernement n'a que très rarement fourni les éléments qui auraient permis de comprendre comment il en était arrivé à prendre les mesures décidées. Or, comprendre est quelque chose d'important. L'absence de ces explications a contribué à créer auprès d'un certain nombre de personnes un climat de méfiance, voire de rejet. » Ech soen et net eleng, et sinn och aner Leit, déi et soen. A fir mech ass dat ee vun de fundamentale Problemer oft gewiescht.

Sou, datt d'Regierung an dëser Situatioun muss reagéieren, ass eng absolutt Evidenz. An datt se eng Rei rigouréis Moosssnamen muss huelen, schéngt eis och evident. Dat Eenzeit, wat ee muss kucken, ass, ob déi Moosssnamen, déi elo geholl sinn, proportionell sinn, ob se kloer sinn an ob d'Akzeptanz vun deene Mesuren och esou ass, datt mer kënnen domat rechnen, datt se och an der Bevëlkerung ëmgesat ginn.

Mir soe ganz kloer: De Prinzip vun der Introduktioun vun dem 3G op der Aarbechtsplaz kënne mer absolutt matdroen. D'ailleurs hu mer dee Prinzip scho beim virleschte Gesetz gefrot, an deem d'Introduktioun vun der Regierung och gemaach gëtt op e fräiwëllegen 3G an de Betriber.

Ech ka mech erënneren, datt ech déizäit derfir plädéiert hu fir ze soen: Déi Fräiwëllegekheet, déi Der aféiert, bréngt eis net ganz wäit. Dir verschiebt d'Responsabilitéit op d'Patrone vun de Betriber respektiv op d'Chef-d'administratiounen an dat schaaft lech Schwieeregkeeten. Et bréngt näischt. Dat huet och an deene leschte Woche ganz wéineg bruecht.

Elo kréie mer eng aner Zort vum 3G, och diskutéiert mat de Gewerkschaften. An dat fanne mer richtig, wéi en esou gemaach gëtt. Mir fannen et och proportionell zu deem, wat muss sinn. A mir sinn och zefridden, datt et akzeptéiert gëtt op där enger Säit vum Patronat an op där anerer Säit vun de Gewerkschaften, mat deenen der eng Diskussioun gefouert hutt. Dat fannen ech also positiv. Mir soe just, mir

hätte léiwer gehat, Dir hätt deen do Exercice schonn éischter gemaach, esou wéi mer et gefrot haten.

Mir kënnen och mam Prinzip vum 2G bei sozialen Evenementer liewen. Mir fannen dat logesch. Ech weess natierlech och, datt an deene Secteuren, déi hei ugeschwat ginn, de Secteur musical zum Beispill oder anerer, de Sportssektor, wou och ëmmer, natierlech d'Leit consideréieren, datt zum Beispill an der Musek oder an aneren artistesche Secteuren déi Aarbecht, déi si maachen, och extreem sënnavoll, extreem wäertvoll ass an datt een déi net däerf par rapport zu aneren Aarbechten denigréieren. Ech verstinn dat parfaitement, wierklech!

Mee ech soen awer: Mir sinn hei an enger Situatioun, an där ee muss schwieereg Decisiounen huelen. An duerfir fannen ech et absolutt justifiabel, esou wéi et hei steet. A mir si mat deem 2G och d'accord.

Ech wëll awer och Kloertext schwätzen. An den Här Bartolomeo huet dat och ugeschwat. Den 2G ass net medezinnesch eleng ze justificéieren. Ass d'Sécherheet beim 2G par rapport zum 3G méi grouss? Wann Der bei engem 3G Tester maacht, kann ee souguer soen, datt Der méi no bei der Realitéit vum Dag sinn. Ech wëll mech also net op déi Diskussioun aloossen, mee ech wëll just soen: Hei ass eng Contraintemoosssnam, déi gemaach gëtt. An ech mengen, dat soll een dann och kloer soen.

Déi Contraintemoosssnam léisst sech och justificéieren an engem Kontext, an deem d'Spideeler an eng drëtt Phas ginn, an deem mer Schwieeregkeeten hunn, fir d'Medezinn weider fonctionéieren ze loosse - do kommen ech awer nach eng Kéier drop zrëck -, an engem Kontext vun engem Lëtzebuerg, dat wëllt säin Impftaux héijen, fir eis Gesellschaft ze schützen, fir jiddwer Einzelnen ze schützen a fir déi Situation sanitaire och um Fonctionéieren ze halen.

Mir sinn och d'accord mat deem anere Punkt, dat ass dee vun de Contrôle-d'identitéen. Fir eis ass et normal a logesch, datt ee sech d'Moyenne gëtt, Gefuddels mat gefälschten Certificaten ze ënnerbannen. An dofir brauche mer eng Carte d'identité, déi kontrolléiert gëtt, awer just prezis op deenen Evenementer, fir ze weisen, datt deen, deen e Covid-Certificat huet, och deen ass, dee virun engem steet. Dat fanne mer normal. Dat kënne mer och ënnerstëtzen.

Mir sinn och zefridde mat deene Modifikatiounen, déi gemaach gi si par rapport zur éischter Versioun, wou Exceptiounen agefouert gi si fir déi Leit, déi sech aus medezinnesche Grënn net kënne vaccinéieren loosse. Dat schéngt eis logesch, dat schéngt eis richtig an dat schéngt eis eng Fro vu Gerechtegkeet.

A wou mer och zefridde sinn, an dat hu mer och scho virun zwee Gesetzestexter - well mir rechne jo an dëser Kommissioun an dem Espace vu Gesetzestexter - gefrot, dat ass: Déi Lëschten, déi agefouert gi bei de Betriber, wann der 3G wëllt maachen ... Well et ass wierklech net sënnavoll, allkéiers, wann Der heierausgitt aus dem Betrib oder aus der Chamber, datt Der dann erëm musst, wann der nomëttes erakommt, oder datt der all Dag musst den Test nach eng Kéier frësch maachen, wëssend, datt Der e Certificat hutt, deen nach wochelaang gültig ass an nach dauert. Dofir fannen ech dat absolutt richtig an ech si frou, datt et elo dann endlech agefouert gëtt.

Mee et sinn awer niewent deene positive Punkten eng Rei seriö Problemer, déi sech an eisen Ae stellen.

Éischte Problem, deen ech wëilt uschwätzen, dat ass de CovidCheck am private Beräich. Och do wëll ech soen: Dat hu mer gefrot, dat fanne mer fundamental als Prinzip richtig. Jo, och am private Beräich muss een derfir suergen, datt Kontrolle gemaach ginn, muss een derfir suergen, datt iwwer eng gewëssener Zuel Leit och déi noutwendeg Checke gemaach ginn, fir d'Sécherheet vun den Invitéen doheem oder wou och ëmmer ze garantéieren.

Ech wëll just soen, datt mer awer déi Situatioun, an där mer elo dra sinn, déi mer scho méi laang hunn, an där een eng Notifikatioun muss maachen, wann een iwwer zéng Leit doheem huet, datt ech dat duerchaus verstinn: Wann ee grouss Partyen organiséiert respektiv wann een ausserhalb vu sengem Haus eppes Privates organiséiert, wou vill Leit sinn, fannen ech dat logesch, fannen ech et verständlech, datt een eng Notifikatioun mécht.

Mee ech fannen et éischter méi problematesch an ech fannen et och net sënnavoll, dat ze froe bei deene klengen Chrëscht dagsiessen, déi elo stattfannen, wou ech mengen, datt et a) net realistesch ass a b) och net ka kontrolléiert ginn an dofir och vun de Leit net akzeptéiert gëtt.

Ech hunn mech d'ailleurs ameséiert haut de Moien, déi Leit, déi ech begéint hunn - dat waren der 12, 13 Stéck - ze froen, ob si da géife wëssen, a) wat dann elo d'Limit doheem wär a b) datt se missten eng Notifikatioun maachen, wa se méi Leit hätten. Wësst Der wéi vill der et woussten?

■ **Une voix.**- Null.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Null.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Dir wousst et jo selwer net. Dat hutt Der jo de Moien an der Kommissioun gesot.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, ma ech sinn, ech muss lech och soen ...

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Et sinn awer eng ganz Rei vu Lëtzebuerger, déi wëssen et ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- ... a ginn op de Site an déi wëssen, dass et an zwou Minutte méiglech ass.

(*Interruptions*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech wëll lech just soen, Här Kersch, mat deenen ... Mir sinn elo beim 17. Text. Ech ginn och ganz éierlech zou, datt ech net méi all Detail - obwuel ech mech wierklech drëm bekëmmere - vun engem Text zum anere memoriséiert kréien. Ech bréngen dat net fäerdeg.

(*Interruptions*)

An da verlaangen ech vun de Leit, datt déi et solle wëssen.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Ech verlaange vum Här Deputéierten, dass en et weess.

■ **Plusieurs voix.**- O!

(*Brouhaha*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Also, Här Kersch, Dir sidd mir zwar awer elo ...

(*Coups de cloche de la présidence*)

Ech wetten elo, wann ech lech hei fënnef Froen iwwert deen Text stellen, ...

■ **Plusieurs voix.**- Jo.

(*Brouhaha*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- ... fënnef Froen iwwert deen Text, da froen ech mech, wéi vill Dir der kënnt beäntweren, Dir als Minister.

(*Brouhaha et coups de cloche de la présidence*)

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här Wiseler, Dir hutt de Moien an der Kommissioun ...

(*Brouhaha*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, ech hunn ...

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- ... Oplärung doriwwer kritt vun der Regierung.

■ **Une voix.**- Elo weess en alles!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, mee natierlech!

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- An ech mengen, dass et kloer war, dass dat och scho virun ...

■ **Une voix.**- Arroganz an Iwwerhiefléckheet!

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- ... an der Debatt stoung an dass eng ganz Rei vu Lëtzebuerger ...

(*Coups de cloche de la présidence*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dat hunn ech lech och elo gesot.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- ... dat wëssen an dat och realiséieren.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hu jo och elo net de Contraire gesot, Här Kersch. Ech wëll lech just soen, datt Der an deene Moosssnamen, déi Der huet, wann Der Contrainten dohinnersezt, datt Der déi och esou sollt maachen, datt se vun de Leit verstane ginn, datt se och akzeptéiert ginn, datt se och memoriséiert kënne ginn an datt se duerno an d'Realiteit kënnen ëmgesat ginn.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dat fannen ech d'Normalitéit vun engem Gesetz.

Ech fannen et richtig, datt Moosssnamen am Privatsektor geholl ginn. Ech fannen et richtig, datt Limitte vun zéng Leit geholl ginn, wann s de Leit doheem invitéieren. Ech fannen et och richtig, datt gesot gëtt, bei iwwer zéng Leit soll e CovidCheck sinn. Ech soe just: Ech sinn där Meinung, datt déi Notifikatioun näischt bréngt, well Der se net kënnt kontrolléieren, well Der se net kënnt sanktionéieren.

Da soen ech, loosst et op der Säit, well Dir setzt domat theoreetesche eng ganz Rei Leit an eng Illegalitéit, déi et emol deelweis net wëssen a sech dofir och net kënnen an d'Legalitéit setzen. Da fannen ech et iwwerflësseg, fir dat ze maachen. An ech hätt gär - an dat fannen ech wichteg - eng uerdentlech Informatioun un d'Leit!

An déi Informatioun un d'Leit fir d'Chrëschtdeeg misst elo just zwee Punkten hunn.

Éischte Punkt: net méi wéi zéng doheem. A wann der méi wéi zéng doheem hutt, da CovidCheck. Ganz einfach Informatioun, ...

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- ... déi Der an den nächsten Deeg mussst bei d'Leit eriwwerkréien.

Mäin zweete Punkt, dat ass deen, datt mer mat den Ausnamebestëmmungen, déi elo agefouert ginn an iwwert déi mer frou sinn, fir déi Leit, déi sech aus medezinnesche Grënn momentan net kënnen impfe loosse ... Déi ënnerleien elo engem 2G a kënnen Ausnamebestëmmunge kréien: e Certificat an duerno eng Rei Tester.

Mäi Problem ass just, esou wéi mer an der leschter Kommissioun héieren hunn, datt am Fong nach näischt fäerdeg ass fir déi Leit. Déi Lëschten ... jo sorry, mee ech interpretéiere just, wat ech an der Kommissioun héieren hunn a wéi ech et verstane hunn. D'Kolleege kënnen dat confirméieren, datt nach näischt fäerdeg ass. D'Lëschten hu mer nach net gesinn. De Certificat ass anscheinend nach net disponibel. D'Informatiounen si ganz sécher nach net bei de Leit an den Traitement, wéi dat iwwert de Contrôle médical de la sécurité sociale soll lafen, dat wäert och eng ganz Rei Deeg Zäit huelen.

Dat heescht, a mengen Aen ass dat a priori nach net prett. D'Leit sinn net informéiert driwwer. An déi Leit mussen nach eng oder zwou Wochen - je n'en sais rien, ech hoffen, datt et méi kuerz ass - waarden, éier se sech dann a sech an deem 2G normal beweegen kënnen.

An ech si ganz frou, wann d'Madamm Minister mer duerno de Contraire seet an eppes anescht. Mee esou wéi ech et an der Kommissioun verstane hunn, ass et dat do. An och do wär ech frou ...

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Direkt nom Vott wäert et erausgoen, esou wéi mir dat annoncéiert hunn. Et ass prett. Mee mir kënnen näischt annonciéieren, wat net votéiert ass. Mir kënnen jo der Chamber hei net ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Jo, ech si jo ganz d'accord.

(Brouhaha)

Mee da komme mer direkt ...

(Coups de cloche de la présidence)

... op deen anere Sujet. Direkt nom Vott geet et eraus an um 12.00 Auer den Owend ass d'Gesetz en vigueur.

(Interruption)

Do hu mer jo nach ...

■ **Mme Viviane Reding (CSV)**.- E Chèque en blanc, ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- ... eng aner Fro. Do kommen ech nach drop zréck.

■ **Mme Viviane Reding (CSV)**.- ... e Chèque en blanc mussen mer also ofstëmmen.

■ **Une voix**.- D'Kaz am Sak!

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Wat heescht hei e Chèque en blanc mussen mer ofstëmmen? Also, lauschtet, Dir kënnt jo deene Leit erklären, wat Der amgaang sidd ze maachen. Ech si just amgaang, ...

(Brouhaha)

... ech si just amgaangen, lech d'Suerge vun de Leit ...

(Brouhaha et coups de cloche de la présidence)

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre**.- Erkläert Dir Ären eegene Leit just eppes, ...

(Hilarité)

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Ech si just amgaangen, lech d'Suerge vun de Leit ze erklären, déi absolutt reell sinn. An ech soen lech, gitt déi Informatioun esou schnell wéi méiglech a kuckt, datt et esou schnell wéi méiglech klappt. Ech fannen d'Moosnam richtig. Ech fannen et just problematesch, wéi dat an der Virbereedungsphas momentan ass.

Ech kommen och ..., ee Wuert iwwer ...

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Här Wiseler, erlaabt Der, datt den Här Kersch lech eng Fro stellt?

■ **Plusieurs voix**.- O! Nee!

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre**.- Här Wiseler, ech si frou, dass Der d'Moosnamen als solch ...

(Interruption)

Ech si frou, dass Der ...

(Interruptions)

Däerf ech oder däerf ech net?

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Ech hu Jo gesot.

(Hilarité)

Sot elo net, ech misst soen, si sollten ...

(Hilarité)

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre**.- Probéiert nach, Är Kolleege vun der CSV ze iwwerzeegen. Ech si frou, dass Der d'Moosnamen als solch gutt heescht.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Naja.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre**.- De Problem, deen Der beschreift, versti mer och. Mee Dir verstitt awer och, dass mer net kënnen eppes fäerdeg maachen, éier de Vott hei an der Chamber ass. An dorëms geet et. An d'Madamm Gesondheetsministesch huet awer kloergestallt: Soubal hei de Vott eraus ass, geet och dee Formulaire op de Site an da kréien déi Leit, esou séier wéi et eebe materiellement méiglech ass, dann och hire Certificat. Dat misst am Interêt vu jiddwerengem sinn.

■ **M. Michel Wolter (CSV)**.- 00.00 Auer.

■ **Mme Martine Hansen (CSV)**.- D'Äntwert, déi mir gëschter kritt hunn, war eng aner.

(Interruption)

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Mir krute gëschter eng aner Äntwert. Mee da gesi mer d'nächst Woch an der Realitéit, wou mer dann dru sinn a wat dann deene Leit erlaabt gëtt an deenen nächsten Deeg a wat net. A beim nächsten Text wäerte mer dann do de Bilan maachen, wéi d'Ëmsetzung vun deem hei ass. Et ass scho viles versprach ginn an et gouf heiansdo eng Rei Saachen, déi de Wee an d'Realitéit net an där Vitess fonnt hunn, wéi et versprach gi war.

Iwwert d'Lëschte wëll ech soen: Déi hu mer och schonn, wéi gesot, ganz laang gefrot. An ech fannen et och verständlech. Just, och do war meng Fro ... Well fir déi Lëschten erauszeginn, brauche mer jo nach den Duréedatum drop ... De Moien ass mer erkläert ginn, do kéint een ouni Problem rechnen. Wann ee weess, wéini de leschten Datum vun der zweeter Impfung war, da misst een einfach e Joer derbärechnen, respektiv, wann elo eng aner Decisioun vun den EU-Ministère géif geholl ginn, da kéint ee jo vun deem Joer erëm dräi Méint ewechzéie fir ze rechnen. Ech fannen dat, ech verstinn dat jo och ganz gutt. Ech soen lech just: Wann Der dat do awer a jiddwer Betrib wëllt esou als Rechnung eriwwerkréien, ass dat awer äusserst komplizéiert!

Et wär also wichteg, datt esou schnell wéi méiglech dee richtigen Datum géif op déi Certificate stoe kommen. Da mussen jo och all déi Certificaten nach eng Kéier frësch gemaach ginn, wann do den Datum drop soll stoe kommen.

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Nee.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Jo, Dir sot elo Neen. Mee wéi soll d'Chamber mech dann am Januar op déi Lëscht schreiwen, wann ech dann net e Certificat mam Datum drop hunn a mäi Certificat theoretesch fir sechs Méint gültig ass? Also, wann ech ee mat engem Datum drop brauch, brauch ech en neien oder Dir musst mer erklären, wéi Dir et macht. Mee ech gesinn dat net anescht, wéi dat ze maachen ass.

Nach ass dat eng Schwierigkeet, déi eng ganz Rei Problemer notament fir kleng Betriber ka stellen. Da war ech de Moien erstaunt - mee do kann den Här Hansen eis dann och Explikatiounen ginn -, wéi de Fonction-publiques-Minister gesot huet, hie géif schonn Instruktiounen u seng Betriber erausschëcken, fir esou Lëschte kënnen ze maachen, wou dann den Numm géif dropstoen, d'Durée de validité géif dropstoe kommen a wou och géif dropstoe kommen, ob deejéinegen dann elo „vacciné“ oder „rétabli“ wier.

D'Gesetz ass ganz kloer: Dir däreft net drop-schreiwen, ob ee „vacciné“ oder „rétabli“ ass, well dat wär soss e Verstouss géint d'Gesetz vun der Protection des données. Et muss alles prezis definiert sinn, wat op esou Lëschte kënnt.

Ech hoffen, datt Der eis duerno sot, datt Der déi Instruktiounen anescht wäert erausginn.

Wat de Monde du travail ugeet, do ass et och esou, datt Der schreift - dat gëllt dann och fir den Här Hansen -, datt den Accès garanti aux services publics ass. An déi Erklärung, déi Dir ginn hutt, dat ass da fir ze soen: Effektiv, d'Service-publicë mussen op sinn, quitte datt d'Administratiounen am 3G fonctionéieren. A wann ech richtig verstane hunn, kënnt Der an d'Administratiounen am Fong fräi eragoen, ouni datt Tester géife gemaach ginn.

Ech muss lech soen: Ech verstinn, wat Der wëllt maachen. Accès garanti aux services publics. Mee ech soen lech awer, ech fannen dat relativ problematesch, well do si mer jo nu wierklech op Plazen, wou vill Mix ass a wou vill Leit erakommen a wou awer och d'Expositioun haaptsächlech vun de Beamte grouss ass.

Ech hu mech gefrot, ob et net méi sënnvoll wär, hinczegoen an och an deenen Administratiounen, Services, wou Leit mussen eragoen, en 3G-System anzeféieren an ze froen, a fir déi Leit, déi net geimpft sinn a sech och net wëllen teste loosse, da vläicht aner Méiglechkeeten ze ginn, bei deenen Der am separate Raum protegéiert mat protegéierte Beamten dee Service anescht ofwéckelt.

Ech fannen et esou, wéi mer d'Explikatiounen kritt hunn, relativ onvirsichteg, wéi Der et wëllt maachen. A moins datt dat elo anescht ass.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique**.- Vlächet ee Wuert Explikatioun, ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Ech ...

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique**.- ... wann Der erlaabt.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- ... kréie jo déi Zäit ofgezunn?

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Selbstverständlech.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Selbstverständlech.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique**.- Dat, wat dee Moment beim Service public geschitt, geschitt am Moment all Dag, wann Dir an de Supermarché gitt. Do ass gradesou vill Trafick, ...

(Interruption)

... do sëtze Caissière, déi dann och ënnert dem 3G sinn. Déi wäerten lech och weider zerwéieren, ob Der geimpft sidd oder net. An dat wäert beim Service public natierlech och esou geschéien. An do ass déi selwecht Zirkulatioun wéi bei Dausende Leit an de Supermarchéen. An Zukunft, och elo fir déi Feierdeeg, gitt Dir an Dausende Leit akafen. Do ass vill Zirkulatioun.

Do gëtt net excluëiert, och deem heiten Text no an deene vu virdrun, wéi dat wäert fonctionéieren. An esou wäert dat natierlech och do fonctionéieren, dass beim Service public op der Aarbechtsplaz den 3G obligatoresch ass an de Bierger kënnt, wéi en an de Supermarché geet, och do eran. Do gitt Der jo och net am Supermarché hin an Dir sot: „Ma kënnen mer da fir alleguerten déi, déi net geimpft sinn, separat Raim maachen?“ An esou wäert dat och an Zukunft bei de Service-publicë fonctionéieren. Do ass eng Obligatioun fir de Beamten. Dat stëmme mer jo haut. An deen eenzele Bierger kënnt eran, wéi Dir elo déi nächsten Deeg alleguerte wäert an d'Malle lafen, akafe goen. An esou fonctionéiert dat genee d'selwecht do!

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Mee an de Supermarché sinn eng Rei Mesure-de-protection geholl, notament fir déi Leit, déi do schaffen, ze schützen, wa se dann exposéiert do sëtzen.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique**.- Ma dat wäert genee esou geschéien.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Dat hunn ech awer néierens als Obligatioun do gesinn. Ech hoffen, datt dat dann och an all deene Büroen, wou Leit erakommen, wäert esou fonctionéieren.

Meng nächst Remark - drëtter Punkt hei -, dat ass d'Demande vun dem 3G+ fir Spideeler. Mir begrëissen och, datt Der en 3G+ do aféiert. Dat schéngt eis sënnvoll ze sinn, dat schéngt eis logesch ze sinn. Mir gesinn zwar, datt Der deen nëmmen aféiert fir déi Leit, déi als Visiteur respektiv als Patient erakommen, an net fir d'Personal vun de Spideeler.

Ech weess, datt dat technesch extreem schwéier ass. Mee ech hu mech do och gefrot, ob et net sënnvoll wär, zumindest deem Personal, wat direkt bei vulnerabele Leit schafft, en 3G+ opzeerleëen, datt dat niewent der Vaccinatioun och en Test muss hunn, fir mat deene Leit ganz sécher ze sinn.

Ech weess par ailleurs, datt eng ganz Rei Strukturen a Spideeler dat scho quotidiennement esou exercéieren.

Mäi véierte Punkt, datt ass d'Gratuitéit vun den Tester. Ech verstinn, datt de Staat net wëllt alles bezuelen an deem Moment, wou d'Vaccine méiglech sinn. Mee ech soen, datt awer trotzdem eng Onge-rechtheet besteet zwëschent engersäits deene Leit, déi d'Méiglechkeet hunn, Teletravail ze maachen, an anerersäits deene Leit, déi all Dag op hir Aarbechtsplaz mussen goen, an datt de Coût, deen déi Leit mussen bezuelen, awer en héijen ass.

Do hunn ech mech gefrot, ob et net sënnvoll wär, datt reegelméisseg zumindest Aktiounen géife gemaach gi wéi déi vum Testen, zwee Deeg, wéi se des Woch gemaach gi sinn, respektiv aner Incitatiounen, fir Betriber kënnen ze incitéieren, datt se en Deel dozou bäidroen, fir déi Impfung respektiv déi Tester ze bezuelen.

An dann ass, fënneftens, meng Fro - dat, wat d'Fédération des artisans freet -, datt ee sollt probéieren, de Mëssbrauch vu Krankeschäiner vu sechs Wochen ze evitéieren. Ech weess net, wéi grouss déi Gefor ass - kann ech och net soen, den Aarbechtsminister kann eis vlächet dorobber äntweren -, mee hire Wonsch ass, datt de Contrôle médical muss assuréieren, datt dat net passéiert. Ech ginn dovunner aus, datt d'Regierung dat uerdentlech vubereet huet.

Da kommen ech op eng Rei Punkten, déi iwwert de Gesetzestext erausginn. Ech wollt e puer Wieder iwwert d'Éducation nationale soen, mee well d'Zäit mer awer fortleeft, wëll ech do ganz kuerz sinn.

Den Här Meisch ass an eis Kommissioun komm, huet eis eng ganz Rei vu sengem Stufeplang explizéiert. An ech muss just soen: Ech kann dat um Pabeier novollzéien, wat e gesot huet. Dat huet mer

logesch geschéngt. Dat Eenzezt, wat ech soen, dat ass: Déi Echoen, déi ech vum Terrain kréien, dat sinn awer ganz anerer gewiescht!

Vum Terrain, vun Enseignanten, vun Elteren, vu Secondaireeschüler, do kréien ech d'Informatioun, datt dat, wat si um Terrain gewuer ginn, absolutt problematesch ass, datt d'Leit net wëssen, wou se dru sinn, datt d'Leit net wëssen, wat se erwaart, datt se och net explizéiert kréien, wat an deenen eenzele Klasse geschitt, a wann da bei den Enseignanten nogefrot gëtt, net ëmmer eng Äntwert kënnt, net well d'Enseignanten net wëllen äntweren, mee well se d'Äntwert selwer net ëmmer wëssen, an datt do eng ganz grouss Onzefriddenheet besteet.

Mir sinn der Meenung, datt déi Kommunikatioun ganz anescht sollt gemaach ginn, datt d'Elteren och sollten eng Ulaftell kréien, wou se kënnen hir Fro stellen, datt lafend Informatiounen mussen an d'Schoul goen, datt déi mobill Ekippen an de Schoule fir PCR-Tester och solle bäibehale ginn.

Mir sinn och der Meenung, elo wou keng Quarantäne méi gemaach ginn, wann et Kanner sinn, déi geimpft sinn, ... pardon, wann et Kanner sinn, déi sech all Dag teste loosse, datt een dat muss ganz gutt am A behalen, wann den Omikron méi staark op Lëtzebuerg géif kommen, ob dat nach sënnvoll a machbar ass ënnert deene Konditiounen.

Mir sinn nach wie vor fir d'Installatioun vu Luftfilteren. Mir sinn derfir, datt eng kohärent Politik vun der Schoul mat de Foyeren, Crèche gemaach gëtt. Mir sinn der Meenung, datt et och problematesch ass, datt d'Kanner zwar heiansdo getrennt ginn a Klassen, mee a Bussen nach ëmmer zesumme kommen.

Haut ass et esou, datt mer och mussen kucken, datt wa Quarantän ass, net ëmmer Homeschooling organiséiert gëtt. Och do si mer der Meenung, datt dat méi konsequent misst ëmgasat ginn.

A mir regrettéieren, datt den Educationsminister heiansdo esou zéi ass, fir Zuelen erauszeginn, wou mer wochelaang guer net wëssen, wat am Land lass ass. Mir hätten och gär reegelméisseg déi Zuele vun der Éducation nationale.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Iwwert d'Impfung vun de Kanner zwëschent fënnef an zwielef Joer, do verstinn ech déi haiteg Ausso: „Elo geet et fir d'éischt drëm, déi Kanner tëschent fënnef an zwielef Joer ze impfen, déi vulnerabel si respektiv mat vulnerabele Leit zesumme sinn.“ Dat fannen ech jo logesch a sënnvoll.

Wann dann awer hannendrun d'Ausso gemaach gëtt ... Et ass awer net onproblematesch, wa mer dann hignn a soen, datt mer bei deenen anere Kanner tëscht fënnef an zwielef Joer, déi also net vulnerabel sinn, awer nach net sécher sinn, ob déi solle geimpft ginn, well mer elo nach mussen op eng Etüd waarden, obwuel scho véier Länner amgaang sinn, déi Kanner ze impfen. Da froen ech mech awer, wéi déi zwou Explikatiounen zesumme passen. Op där enger Säit mussen déi Vulnerabel, well dat gutt fir se ass, direkt geimpft ginn. An déi aner Kanner, déi net vulnerabel sinn, do wësse mer awer nach net, wat mer solle maachen.

Dat veronséichert och d'Leit. Fir mech ass et kloer: déi Vulnerabel fir d'éischt, an datt mer déi aner hannendrun maachen, wa mer d'Méiglechkeet hunn. Da géif ech mengen: Sot dat ganz kloer. Sot net: „Mir waarden nach op eng Etüd.“ „Mir maachen et, soubal mer kënnen“, ...

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- ... ass, mengen ech, déi richtig Ausso, déi d'Leit géif rassuréieren. D'ailleurs huet d'OMS, ...

(Interruption)

... déi europäesch Branche vun der OMS och recommandéiert, fir et esou schnell wéi méiglech ze maachen.

Ech sinn och der Meenung, datt ee sollt - dat ass awer just e klengen Detail - kucken, datt mer deene Studenten, déi mer elo zu Lëtzebuerg hei an der Chrëschtvakanz hunn an déi heiansdo ganz vill Schwierigkeeten hunn, fir sech am Ausland boostere ze loosse, well d'Reegelen alleguer anescht ginn, d'Méiglechkeet sollte ginn, wann dann den Delai eriwwer ass no hirer zweeter Impfung, sech hei esou schnell wéi méiglech och zu Lëtzebuerg boostere ze loosse. Dat evitéiert deene ganz grouss Problemer.

Ech soen dann hannendrun, datt ech awer och nach wëll eng Fro stellen iwwert den Declenchement vun der drëtter Phas an de Kliniken. Wann dat esou ass, datt d'Klinicke momentan Schwierigkeeten hunn, fannen ech et normal, datt Der déi drëtt Phas macht. Just, wann ech der AMMD nolauschten, déi seet, datt dat am Alleingang geholl gi wier als Decisioun, datt et net ofgeschwat war ... Si soen, datt et net noutwendeg wär an datt et Konsequenzen hätt op d'Ofsoe vun enger ganzer Rei Operationen, déi elo geplangt sinn.

Ech wëll mech net dozou äusseren, wat richteg oder wat falsch ass, well ech weess et net. Mee ech wëll awer, datt d'Regierung seet, wéisou et noutwendeg war a wat si estiméiert, wellech Konsequenzen elo dorausser kommen.

Jo, ech gesinn Onzefriddenheet op de Regierungsbänken, wann ech déi Froe stellen. Sorry, mee ech ...

(Interruption)

Also, hei hutt Der eng Dokteschassociatioun, déi eng kloer Ausso mécht. Ech hätt gär einfach eng kloer Stellungnam vun der Regierung. Et ass normal, datt mer déi dote Fro stellen an ech denken och, datt d'Regierung eis eng Äntwert dorop gëtt.

Wat ech par contre regrettéieren, dat ass, datt mer déi Diskussioun iwwert e Covidspidol virun engem an engem hallwe Joer net weidergefouert hunn an datt och dee Stufeplang vun de Spideeler net adaptéiert an iwwerschafft ginn ass, well de Fait, datt mer Impfungen hu momentan, de Fait, datt mer nei Varianten hunn an de Fait, datt mer aner Type vu Krankheitsbiller an de Spideeler hunn, bei deenen d'Durée eng aner ass a bei deenen d'Gravitéit vun der Krankheet och eventuell eng aner ass, hätte vläicht dozou gefouert, datt mer dee Stufeplang hätte missen ëmänneren.

An nach zwee Punkten zum Schluss: Dat sinn d'Helpline an den Traçage. Déi Echoen, déi ech héieren, soen, datt se souwuel op der Helpline wéi um Traçage, obwuel déi Leit, déi do setzen, enorm Efforte maachen an och immens sympathesch an och immens fei sinn, wann ee wëllt mat hinne schwätzen, ... mee awer souwuel deen ee Service wéi deen anere Service momentan relativ iwwerlaf sinn a se Schwiereregkeeten hunn, hire Missiounen zäitgerecht nozekommen. Dat ass kee Reproche un déi Leit; dat ass just eng Remark, datt mer bei noutwendegen Instrumenter vun Informatioun a vu Bekämpfung vum Weiderdevelopment vum Virus awer momentan a Schwiereregkeete sinn.

An dee leschte Punkt ass d'mise en application vun deem Text. D'Chamber huet proposéiert, hat suggeréiert, dat eréischt e Sonndeg ze maachen, datt mer eng ganz minimal kleng Virbereedungs- an Ukënnungsphas hätten, d'autant plus, datt d'Leit, vu datt dat anert Gesetz den 18. ofleeft, erwaart hunn, datt d'Gesetz géif den 19. a Kraaft trieden.

Elo huet d'Regierung et, wann ech et richteg verstannen hunn, anescht decidéiert. Déi Informatioun ass awer nach net weider un d'Leit gaangen, well ech hunn um Radio héieren - gëschter oder haut, ech weess net méi, wéini et war -, datt nach déi aner Datumen offiziell um Radio annoncéiert ginn. Dat heescht, duerch de Fait, datt mer elo zwee, dräi Deeg avancéieren, kreéiert Der awer eng onsécher Situatioun an deem Sënn, datt d'Aféiere vum 2G jo e grouse Changement ass, datt eng Rei Saache geplangt an organiséiert sinn. Ech weess net, ob d'Informatioun elo alleguer d'Leit erreecht. Ech weess net, ob alleguer d'Leit Zeitunge liesen, Radio lauschteren, mee mir riskéieren hei kuerzfristeg innerhalb vun deenen nächsten zwee Deeg awer eng Rei Leit an eng Situatioun ze setzen, déi ech net gutt fannen, well mer alles extreem schnell hei maachen.

Ech verstinn, datt dat hei schnell muss gemaach ginn, mee et muss een de Leit awer och eng Chance ginn, fir sech kënnen mat den Texter ze familiariséieren, ...

(Interruption par la présidence)

... fir déi Informatiounen ze assimiléieren a fir sech ob dat, wat esou kënnt, virzubereeden.

Ech kommen dann zu menger Konklusioun.

Mir si mat de grouse Linnen d'accord, de grouse Prinzipien: mam 3G, mam 2G, mat de punktuellen Identitéitskontrollen.

Mir hu reell Problemer, well den Text a senger ganzer Kohärenz an eisen Aen net klappt, well en um Pabeier heiansdo gutt kléngt, mee d'praktesch Ëmsetzung um Terrain extreem schwiereg ass. Mir sinn der Meenung, datt en esou, wéi en elo hei presentéiert ass, vill Desorganisatioun um Terrain a grouss Onzefriddenheet wäert schafen.

Et ass keng prezis Informatioun, déi momentan un d'Leit geet. Si wëssen an den nächsten Deeg net, wat vun hinne verlaangt gëtt, an déi schnell Ëmsetzung, déi dréit nach zousätzlech dozou bäi. Mir haten eng grouss Diskussioun bei eis an der Fraktioun, ob mer deen Text sollte matstëmmen oder net.

An am Ufank, soen ech lech ganz éierlech, wollte mer den Text matstëmmen, well mer der Meenung waren, datt een an engem schwierere Moment schwiereg Decisiounen sollt zesummen huelen. Mee déi Onzoulänglechkeete vum Text an déi ongeléiste Schwiereregkeete maachen eis dat onméiglech, dofir wäerte mer eis bei dësem Text enthalen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Wiseler. An nächsten ageschriwwene Riedner ...

Den Här Marc Hansen freet nach fir d'éischt d'Wuert.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- Här President, ech géif nach eng Kéier kuerz, wann den Här Wiseler et erlaabt, e Wuert soen zu senger Konklusioun.

Dir sidd an de grouse Prinzippien d'accord mam 3G, mam 2G a mat bal allem, wat hei am Text ass.

De Kolleeg Dan Kersch an ech souze virun zwou Woche stonnelaang mat de Sozialpartner zesummen, an déi haten och ganz grouss Schwiereregkeeten, fir dat heite matzedroen, esou wéi Dir dat elo an Ärer Fraktioun beschriwwen hutt. Déi hunn awer d'Symbolik vun hirem Gest verstanen a sinn alleguerte mat op deen Zuch gesprongen. Dir hutt den 3G obligatoresch, d'accord. D'Buergermeeschteren, déi bei lech an der Fraktioun sinn, applizéiere schonn zanter zwou Wochen den 2G op hire Plazen. Dir hutt vun e puer Inkohärenze geschwat. Dir schwätzt iwwert d'Impfen, wat guer net am Text ass.

(Brouhaha)

An ech wëll just hei, esou wéi d'Sozialpartner sech och nach eng Kéier duerchgerongen hunn, ...

(Brouhaha)

■ **Une voix.**- Da loosst en ausschwätzen!

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- ... esou wéi d'Sozialpartner sech duerchgerongen hunn, obwuel ...

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Dir frot am Fong geholl eng ganz Rei Informatiounen. Elo kritt Der se an da beschwéiert Der lech, well Der et net wëllt héieren.

■ **Plusieurs voix.**- Nee!

■ **M. Laurent Mosar (CSV).**- Eng konkreet Fro ...!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Minister, Dir dierft lech kuerzfaassen, genau, fir dat zréckzeginn.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- Ech halen et ganz kuerz. Do ware ganz vill Diskussiounen mat de Sozialpartner.

(Brouhaha général)

An ech wëll just op dëser Plaz och nach eng Kéier ..., grad wéi mer ...

(Interruption)

Ech wëll just ...

(Coups de cloche de la présidence)

■ **M. Guy Arendt (DP).**- Ma de Minister krut d'Wuert!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Wannechgelift, wíelt Dir emol Ären Toun!

■ **Une voix.**- Ëmmer déi aner!

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- Ech wollt just op dëser Plaz deen Opruff ...

■ **Une voix.**- Ma maacht Dir mol Är Aarbecht!

■ **M. Guy Arendt (DP).**- Fir eng Kéier, wou en do ass!

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- Ech wollt op dëser Plaz dee selwechten Opruff maachen, dee mer un d'Sozialpartner gemaach hunn. Dir sidd lech bei lech an der Fraktioun och där heiter Responsabilitéit e bësse bewosst. D'Sozialpartner alleguerten, d'Patronat, an d'Gewerkschafte krute sech duerchgerongen, fir e bëssen déi national Symbolik ze fleegen. Loosst lech bis de Vott vläicht nach eng Kéier e puer Minutten Zäit, fir dat nach eng Kéier ze iwwerleeën.

Ech soen lech Merci.

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Hansen. An ech wënsche mer, datt mer elo zu där gewinnter Serenitéit zréckkommen.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Nee, nee, Här ...

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An ech gi selbstverständlech dem Här Claude Wiseler d'Wuert.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ok. An där ongewinnter Prozedur, Här President, wëll ech da Parole après ministre mëtten an der Diskussioun vun der Debatt kréien, wat net normal ass, mee da maache mer dat elo esou.

Ech verstinn absolutt, wat Der sot. Just, Dir hutt mat de Gewerkschaften iwwer grouss Prinzippie geschwat an déi ware mat de grouse Prinzippien absolutt d'accord. Mir sinn och mat de grouse Prinzippien d'accord, just datt mir hei en Text virleien hunn, dee wäit iwwert deen Domän erausgeet, iwwert deen Dir mat de Gewerkschaften an de Sozialpartner geschwat hutt an deen och am Detail muss stëmmen.

Mir si mat de Prinzippien d'accord, mee mam Text an all deem, wat dee legalen Text hei implizéiert - an ech hunn lech erkläert, firwat -, kënnen mer net averstane sinn. Mir stëmmen net dogéint, mir ent-

halen eis aus dem Grond, well mer mat engem legalen Text, deen an eisen Ae muss prezis sinn, deen an eisen Ae muss applikabel sinn, deen an eisen Ae muss op Akzeptanz stoussen... Dat mécht en net. Dofir kënnen mer net dofir stëmmen. Et deet mer leed. Ech verstinn Ären Appell, mee et geet net.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Wiseler, fir déi Prezisiounen. An da komme mer elo zréck op eise gewinnnten Ordre du jour. An d'Wuert huet elo den honorabelen Här Gilles Baum, deen als zweeten op der Riednerlëscht agedroen ass.

(M. Gilles Baum place une affiche portant le slogan « #impfewierkt » sur le pupitre.)

An den Här Kartheiser ass net agedroen.

(Interruption par M. Fernand Kartheiser)

■ **M. Gilles Baum (DP).**- E bleift stoen, maacht lech keng Suergen!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Här Roth, Dir kennt mech jo awer laang genuch, dass Der wësst, dass ech net zu deene gehéieren, déi sech hei mussen inszenéieren.

■ **Une voix.**- Richteg!

■ **Plusieurs voix.**- Ganz richtig!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Kollegeinnen a Kollegen, Här President, am Joer 2020 sinn zu Lëtzebuerg 26 Leit leie bliwwen, 26 Leit hunn hiert Liewen am Verkéier verluer. 11 vun deene Leit souzen an engem Auto oder an enger Camionnette, 2 Leit hate kee Sécherheetsgurt un, 9 Leit haten de Sécherheetsgurt un.

Wa mer déi Zuelen einfach elo esou stoe loossen, da schéngt et esou, wéi wann de Sécherheetsgurt guer näischt géif bréngen. Schliisslech si jo just zwee Leit gestuerwen, well se de Gurt net unhaten an néng sinn der gestuerwen, obschonnns se de Gurt unhaten. Ass et also méi geféierlech, mam Gurt ze fueren? Natierlech net.

Et handelt sech hei ëm e Paradox, deen entsteet, wann een net dat Gesamtbild kuckt. Déi absolut Majoritéit vun de Leit, déi leet de Sécherheetsgurt beim Fueren nämlech un. Et ass mëttlerweil normal, dass een de Gurt undeet an dass och méi Leit mat engem Sécherheetsgurt an e schlëmmen Accident geroden oder souguer déidlech veronglécke kënnen.

Dat bedeit awer net, dass de Gurt säin Zweck net erfüllt. Nee, de Gurt protegéiert ganz kloer. Mee de Gurt huet och seng Limiten a bei enger wierklech hefteger Kollisioun hëlleft leider och de Gurt net méi.

Ganz änlech, ganz änlech verhält et sech mat der Impfung. Jo, et leien aktuell och geimpfte Leit am Spidol an och op der Intensivstatioun. Heescht dat, dass d'Impfung näischt bréngt? Nee, natierlech net.

Eng Majoritéit vun de Leit ass geimpft an doduerch ass och de Pool vun de Leit, déi sech infizéiere kënnen, bei deene Geimpfte méi grouss. Den Zweck vun der Impfung ass et virun allem, e schwéiere Krankheitsverlaf ze evitéieren, an dat mécht d'Impfung och.

■ **Une voix.**- Ganz richtig!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- D'Impfung protegéiert. Mee d'Wierkung vun der Impfung ass natierlech vun enger Rei Facteuren ofhängeg: vum allgemenge Gesondheetszoustand vum Patient, vu sengem Alter, eventuell vu senge Virekrankungen.

De Covid-19 ass keng Gripp. Eng Gripp ass scho schlëmm genuch, mee duerch deen neie Virus kann ee schwéier krank ginn an och laang duerno nach um Covid-19, um Longcovid leiden, an zwar jiddwereen.

Am Spidol leien am Moment vill Leit, an et wär falsch ze mengen, dass nëmme Leit an engem héijen Alter do léichen. Et leie Leit do, déi woche-laang musse beotemt ginn. 895 Leit hei zu Lëtzebuerg wäerte leider keen Otemzuch méi huelen. An ech si sécher, dass, wa mer d'Impfung net gehat hätten, vill méi Leit um Covid-19 hei zu Lëtzebuerg gestuerwe wären.

De Covid-19 ass keng Gripp. Et ass en neie Virus, deen eisen Immunsystem elo eréischt kenne léiert. D'Gripp ass bei der Mënschheet scho méi laang bekannt. 1580 gouf et an Europa déi éischt nogewise Grippepandemie. An zënter Generatiounen léiert eise Kierper, léiert eisen Immunsystem mat Grippeviren ëmgoen a ka sech och besser géint d'Grippeviren wieren, virun allem, wann ee jonk a gesond ass.

Ech wär frou, wann de Covid-19 eng Gripp wär. Dann hätte mer keen État de crise gebraucht, mir hätte kee Lockdown gebraucht, mir hätte keng Maskspflicht gebraucht. D'Impfung kann eis awer hëllefen, aus dem Covid-19 eppes wéi eng Gripp ze maachen. D'Impfung hëlleft eisem Immunsystem, sech besser ze wieren, net schwéier krank ze ginn a virun allem net mussen an d'Spidol ze goen.

Mee och elo, no bal zwee Joer Pandemie, riskéiere mer nees nei a méi geféierlech Varianten, well nach net genuch Leit immun sinn. An dowéinst gesi mer och elo als Majoritéit keen anere Wee, wéi weider Drock opzebauen a méi streng Reegelen anzeféieren. Mir maachen dat nach ëmmer net gären. Mir maachen et, well mer keen anere Wee gesi wéi d'Impfung, fir Schwéierkranker an och weider Doudeger ze vermeiden.

Ech weess, dass net all Ongeimpftenen en Impfgéigner ass a scho guer kee Verschwörer ass. Et gëtt vill Leit, déi sech einfach Gedanke maachen, déi sech Suerge maachen an déi Angscht hunn. Vill vun deene Leit verleugnen de Virus net a se hale sech un déi sanitär Virschrëften. Fir si wäert et elo méi schwéier ginn an och méi deier ginn, fir um gesellschaftleche Liewen deelzehuelen, an dat weinst Leit, déi d'Situatioun net eescht huelen, déi hir Gesondheet an d'Gesondheet vun anere Leit op d'Spill setzen, well se sech net un d'Reegelen halen a well se léiwer Verschwörungstheoretiker wéi Experten, Virologen a Wëssenschaftler gleewen, wann et ëm d'Impfe geet.

Et ass richteg, den Drock gëtt eropgesat. Bis Enn Februar kann een elo just nach an de Restaurant, Theater, Kino, Sport, wann een entweeder geimpft oder erëm gesond ass. Dat ass de sougenannten 2G-System, an dee gëllt bannen a baussen.

Identitéitskontrolle gi mat dësem Gesetz elo endlech méiglech gemaach, well einfach vill ze vill Abus gedriwwen ginn ass mat falschen Zertifikater. Elo muss beim CovidCheck d'Identitéit kontrolléiert ginn, fir Abusen ze verhënneren.

Ab dem 15. Januar gëllt dann obligatoresch den 3G op der Aarbechtsplaz. Zertifizéiert Tester sinn hei nach erlaabt, awer och d'Validitéit vun den Tester geet erof: bei de PCR-Tester vun 72 op 48 Stonnen a bei de Schnelltester, déi zertifizéiert sinn, vun 48 op 24 Stonnen. A mir alignéieren eis domat un dat, wat och am Ausland applizéiert gëtt.

Wie kee validen Zertifikat virweise kann, dee muss entweeder e Congésdag huelen oder doheem bleiwen ouni Salaire. Eng Entloossung, an dat ass ganz wichteg, wäert et net ginn. Esou ass et ausgehandelt ginn tëschent de Sozialpartner an der Regierung.

De Collège médical sengersäits, dee begréisst d'Decisioun vun der Regierung, fir den 2G an den 3G obligatoresch anzeféieren an och d'Validitéit vun den Tester erofzesetzen. Dës Mesurë gehéiere mat zu de leschte Mesuren, ofgesi vun der Impfpflicht oder engem Lockdown, fir d'Infektiounen auszebremse. Fir de CovidCheck ze facilitéieren, gouf och d'App ugepasst, soudass déi falsch Zertifikater detektéiert ginn, an et kann een op där Applikatioun elo wielen, ob et sech ëm Loisir oder Aarbecht handelt, ëm 2G oder 3G.

Duerch dës méi streng Reegelen erhoffe mer eis natierlech, méi Leit, déi bis elo nach retizent waren, ze erreechen, fir dass se sech impfe loosse. A virun allem an der Alterskategorie 20 bis 29, wou prozentual déi mannste Leit geimpft sinn, kéinten dës Mesuren effektiv en Impakt hunn. Jonker ginn nach ëmmer dovun aus, dass se sech net brauchen impfen ze loosse, well se jo gesond sinn, well se jonk sinn, well se en Immunsystem hunn, dee fonctionéiert. Dat ass awer net richteg. Och als jonke Mënsch kann ee schwéier krank ginn an och als jonke Mënsch kann een aner Leit ustiechen.

An den Alters- a Fleegeheimer wäert den 3G gëllen. Gläichzäitig muss d'Mask ugehale ginn an et muss e Schnelltest op der Plaz gemaach ginn. Scho virum Akraaftriede vun dësem Gesetz goufen déi nei Reegele promouvéiert. Esou garantéiere mer dee beschtméigleche Schutz fir eis eelste Matbirger an déi Vulnerabelst an eiser Gesellschaft.

Och an de Schoule gëtt et Changementer. Am Fondamental gëtt elo dräimol d'Woch getest, am Secondaire zweemol d'Woch, eemol doheem an eemol an der Schoul. Ab engem positive Fall gëtt an der Schoul all Dag getest an d'Kanner mussen d'Mask undoen. Net geimpften oder net genese Kanner, wou d'Elteren den Test verweigere, ginn an deem Fall a Quarantän gesat, déi no engem negativen PCR-Test de 6. Dag kann opgehuewe ginn. Ab dräi positive Fäll ginn net geimpften oder net geneese Kanner direkt an d'Quarantän gesat.

Den neien Dispositif sanitaire ëmfaasst weider Mesuren, op déi ech op dëser Plaz net wëll agoen. Ech soen lech och, firwat ech net drop aginn. Ech denken, et ass kloer ginn, dass den Educatiounsministère op déi nei Infektiounszuele reagiert, ouni eis Kanner - déi mat Sécherheet keng Schold un der Pandemie hunn - ze strofen, an derfir suert, dass se esou laang wéi méiglech kënnen an den normalen Unterrecht goen.

Ech wëll reagéieren op dat, wat den Här Wiseler gesot huet iwwert d'Informatioun vum Léierpersonal. Ech muss lech soen, Dir wësst dat, meng Duechter ass am zweete Schouljoer, meng grouss Duechtere sinn am Lycée. Ech sinn also nach voll concernéiert. Ech muss lech soen, ech als Elterendeel gi reegelméisseg iwwer meng E-Mail-Adress vum Edu-

cationsministère informéiert iwwert déi nei Mesuren. Ech kann lech och den Datum ginn. Ech kann lech och dat alles ganz gäre weiderschécken, Här Wiseler. Wann Der dat net kritt, well Der jo keng Kanner méi an der Schoul hutt, ginn ech lech dat ganz gäre weider.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hunn awer Enkelkanner an der Schoul.

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Ech muss lech soen, wann ech gesot kréien, dass d'Léierpersonal net informéiert ass: Et steet, wann ech richtig informéiert sinn, op d'mannst an dräi Sproochen, wann net a véier Sproochen do. Esou E-Mailen, déi vum Ministère kommen, déi eng Wichtegkeet hunn, do däerf een, mengen ech, och erwaarden, dass se net nëmme vun den Elteren, mee och vum Léierpersonal gelies ginn. An ech weess, dass ganz vill Leit sech ganz vill Méi ginn am Enseignement an déi Saach do ganz, ganz seriö huelen.

■ **Une voix.**- Ganz genau!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- D'Mesuren, op déi ech bis elo agaange sinn, sollen déi Leit, déi net geimpft sinn, motivéieren, sech impfen ze loosson. Duerno ass et awer och wichteg, déi néideg Moyene bereetstellen, fir dass d'Leit sech kënnen impfen. Nïeft den dräi Impfzentren, déi elo bestinn, deenen 300 Hausdokteren, bei deenen ee sech kann impfen, ass och den Impfzenter um Findel erëm opgaangen an zousätzlech sinn uechtert d'ganzt Land d'lescht Woch mobil Impfstatiounen an Akaafszentren, op Chrëschtmaert, op ëffentleche Plazen ënnerwee gewiescht, wou ee spontan konnt eragoen a sech impfe loosson. An d'lescht Woch krute mer eng Liwwerung, ass mer gesot ginn, vun 100.000 Impfdosen. Et wär also och genuch do, fir dass jiddweree sech kéint impfe loosson.

Den neie Gesetzestext soll et och méiglech maachen, méi einfach maachen, dass Kanner tëschent 12 a 17 sech impfe loosson, wat de Staatsrot favorabel aviséiert huet. Ab 16 Joer gesäit dësen Text vir, dass d'Kanner net méi den Accord vun hiren Eltere brauchen, fir sech impfen ze loosson. A bei de Kanner tëschent 12 a 15 ass et eng Neierung, dass do nach just d'Autorisatioun vun engem Elterendeel gebraucht gëtt. Wann d'Elteren zum Beispill gescheet sinn, geet et duer, wann ee vun den Elterendeeler averstanen ass, dass d'Kanner sech kënnen impfe loosson.

Mat dësem neien Dispositif schafe mer de Problem aus der Welt a mir gi méi Jonken d'Méiglechkeet, fir effektiv och eng Impfung ze kréien.

Natierlech ass et wichteg, déi Leit ze erreechen, déi nach guer net geimpft sinn. Mee et ass genausou wichteg, dass mer duerch de sougenannte Booster och den Impfschutz vun deene Geimpften nees erneieren. Den Impfschutz hëlt mat der Zäit of. Wéi vill a wéi séier, ass schwéier ze soen, well dat vu Mënsch zu Mënsch ënnerschiddlech ass. All Immunsystem reagéiert anescht op déi verschidden Impfstoffer. Dowéinst ass et immens wichteg, dass mer elo och déi geimpfte Leit iwwerzeegen, sech eng drëtte Kéier impfen ze loosse respektiv eng zweete Kéier, wann déi éischte Kéier Johnson war. Esou stärke mer eisen Immunsystem a bereeden eis op méiglech Variante vir, wéi zum Beispill déi Variant, déi aus Südafrika kënt.

Et ass e bësse wéi beim Sport: Wann ee beim Training ze laang aussetzt, da verléiert een den Otem, et verléiert ee seng Muskelen, et verléiert ee seng Ausdauer an et muss een nees vu vir ufänken. An et wär onglécklech, wa mer de Booster also net géifen notzen, fir esou sécher duerch de Wanter ze kommen.

De Wanter gëtt nach eng Kéier eng Erausfuerderung. Dowéinst begréissen ech d'Initiativ vun der Regierung, fir déi Testwoch ze organiséieren. Den Dëschdeg ware ganz vill Bierger hei am Land dozou opgeruff, sech eng éischte Kéier testen ze loosson, an dofir kruten och all d'Stëit per Post e Brëif, mat deem se sech konnten an d'Apdikt fënnel Schnelltester siche goen.

Ech ka jiddwerengem just un d'Häerz leeën, wierklech do matzemaachen. Et ass elo grad virun de Feierdeeg nach de Moment, fir méiglechst vill Infektiounen ze detektéieren an och Ketten ze ënnerbriechen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Kolleginnen a Kollegen, et ass an der Vergaangenheet ëmmer erëm drop higewise ginn, dass mer hei am Land par rapport zum Ausland eng héich Inzidenz hätten. Am Moment leie mer, ech hunn dat de Moie gekuckt - statista. de, da wësst Der meng Quell -, bei 415 Infektiounen op 100.000 Awunner; a Frankräich 516, an der Belsch 783, an Däitschland 353.

Et gëtt dann och oft vun deene südliche Länner geschwat: Portugal, Italien, Spuenien. Ech ginn lech och déi Zuelen: Italien 206, Portugal 270 a Spuenien 364. Déi gehéieren zu deene Länner, déi am mannsten Neiinfektiounen hunn. Südeuropa ass awer an der éischter Well immens haart vun der

Pandemie erwëscht ginn. An dat huet seng Spuere bei de Leit an der Conscience collective hannerlooss. Onvergiesslech, déi Biller. Also ech kann déi Biller net vergiesse vu Bergamo, wou d'Arméi mat den Arméiscamionen d'Läichen an de Särg duerch Bergamo gefouert huet, well se se net méi gepackt hunn. Onvergiesslech fir mech och déi Biller a Portugal, wou se de leschte Summer op de Kierfechter keng Plaz méi haten, fir d'Leit ze begreuen. Ech mengen, dat huet sech an der Conscience collective vun de Leit an deene Länner agebrannt.

Mir hunn dat vläicht nëmmen op der Tëlee gesinn, mee si hunn dat live erlieft. Ech mengen, do hu ganz, ganz vill Familljen een oder méi Leit verluer, an ech mengen, si wësse genau, wat déi Krankheet do urriichte kann. A vläicht huet dat och, dat, wat se wierklech erlieft hunn, dozou bäigedroen, dass vill méi Leit sech impfe gaange sinn, mat engem Impftaux a Portugal vun 88 %, Spuenien 81 %, Italie 75 %. An ech mengen, et ass virdrun ugeklongen, zu Lëtzebuerg vun der Populatioun - d'ganz Populatioun, net déi Populatioun, déi ka geimpft ginn, mee d'ganz Populatioun -: 70 %.

Mir sinn hei am Land awer scho méi laang amgaangen, net nëmme méi no den Inzidenzen ze kucken, mee och no den Hospitalisatiounen. An obwuel och hei d'Zuele besonnesch déi lescht zwou Wochen awer drastesch gekomme sinn, sti mer nach ëmmer besser do wéi am Ausland. Virun allem an der Belsch ass d'Situatioun méi eescht: Do louchen de 5. Dezember op eng Millioun Leit gerechent 308 Leit mam Covid am Spidol. Am Frankräich waren et der 171. A wann ech et héichrechnen op d'Zuel vu gëschter, wäre mer zu Lëtzebuerg op eng Millioun Awunner bei 129 gewiescht.

An da gëtt et Länner wéi Éisträich an Däitschland, wou haart iwwer eng Impfflicht nogeduecht gëtt oder wou se agefouert gëtt. Eng Impfflicht ass dat allerlescht Mëttel a mir hoffen, dass mer se net asetze mussen. An dofir gi mer léiwer de Wee vu méi strenge Mesuren a méi Drock.

Well et kann net sinn, an ech hunn dat erlieft, wéi ech de leschte Mount zu Münche war, et kann net sinn, dass wéi a Bayern oder wéi a Sachse Leit aus de Spideeler mussen erausgeholl ginn, well keng Better méi do sinn, a se an aner Bundeslänner gefouert ginn. Vu Bayern hu se der a Baden-Württemberg geschéckt, d'Leit mat der Ambulanz dohinner getässelt. Ech muss dat einfach esou soen, si hunn déi Leit vun enger Klinik an déi aner getässelt, well se einfach keng Better méi haten. Et ass ugeklongen: Mir sinn an der Phas 3 an de Spideeler, dat heescht, do sinn elo Operatiounen, déi zrëckgesat ginn. An ech wëll et nach eng Kéier soen an ech hunn et hei, ech mengen, ech hunn et bal alkéiers gesot: Sidd lech wannegeligift bewosst: Déi Better, déi mer besetzen op den Intensivstatiounen, wa mer déi iwwerstrapazéieren, déi Capacitéit, wa Leit erakomme mat engem Hiereschlag, wa Leit erakommen, déi en Häerzinfarkt gemaach hunn, wa Leit erakommen, déi en Aarbechtsaccident haten, wa Leit erakommen, déi e schwéieren Autosaccident haten, dann hu mer keng Plaz op den Intensivbetter. An dat muss mer op alle Fall vermeiden, fir dass déi primär Soinen an d'Urgencen an eise Spideeler kënnen assuréiert ginn.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Den Dokter Christophe Hueret huet et op RTL ganz richtig ausgedréckt: Meng Fräiheet hält do op, wou engem anere seng Fräiheet ageschränkt gëtt. A wa mäi Verhalen dozou féiert, dass en aneren eng wichteg Operatioun oder eng Behandlung am Spidol net méi ka kréien, well keng Plaz do ass, dann hunn ech a mengem Verhalen eppes falsch gemaach.

Jiddwereen, jiddwereen ass fir seng eege Gesondheet verantwortlech an et ass och déi eegen Decisioun, seng Gesondheet ze riskéieren. Während enger Pandemie huet een och eng Responsabilitéit fir d'Gesondheet vu senge Matmënschen, an domadder däerf een net lichtfankeg ëmgoen.

Här President, de Fait, dass d'Situatioun bei eis hei am Land nach net esou dramatesch ass wéi an anere Länner, dat hu mer warscheinlech dem Ëmstand ze verdanken, dass et hei nach ni - Gott sei Dank - e Freedom Day ginn ass wéi an anere Länner. Nee, mir si virsiichteg bliwwen. Mir hunn de CovidCheck agefouert, mir hunn d'Masken ugehale, mir hunn d'Distanze bäigehalen an de Covid-Check setze mer elo méi wäitleefeg ëm. Ech mengen, et ass dee richtege Wee, et ass deen eenzege Wee, an ech hoffen, dass et fir d'Leit dobaussen e séchere Wee ass.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Mir wënschen eis allegueren näischt méi, wéi endlech nees kënnen esou ze liewen, wéi mer virdrun gelieft hunn, an engem Liewen, wou sech net alles ëm de Covid-19 dréint. Mir wënschen eis allegueren, nees an de Genoss ze komme vun eise Fräiheeten. A grad eng liberal Partei wéi d'DP versteet dat allze gutt.

Dowéinst si mer och bereet, all néideg Mëttelen anzesetzen, fir eis dëse Wonsch ze erfëllen. An

dofir féiert och kee Wee laanscht e méi héijen Impftaux. Impfen ass a bleift deen eenzege Wee. D'Solidaritéit ass a bleift deen eenzege Wee.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Ech ginn heimadder den Accord vun der DP-Fraktioun zum virleienden Text, ouni awer ze vergiessen - une fois n'est pas coutume -, enger ganzer Rei Leit Merci ze soen. Ech géif natierlech gär dem Rapportier, dem honorabele Mars Di Bartolomeo, Merci soe fir seng Fläissaarbecht. Ech géif awer och ganz, ganz gären emol eng Kéier der Madamm Pommerell hei aus der Administratioun Merci soen, déi déi lescht Deeg wierklech immens, immens, immens un deem Text geschafft huet, gradesou wéi allegueren déi Leit vun de Ministère, déi um Text matgeschafft hunn. Hinne vun hei aus e ganz grouse Merci.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- An ech wëllt emol eng Kéier e ganz spezielle Merci ginn un d'Anne Glesener, wat meng Fraktiounsmataarbechterin ass, wat de Covidossier betreit vun Ufank un, wat och ëmmer wierklech am Bild ass, wat d'Statistike verfollegt, wat immens vill liest, wat wierklech am Thema immens doheem ass. Vun dëser Plaz, Anne, dir e ganz, ganz grouse Merci fir deng wäertvoll Aarbecht.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Baum. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, 711 Neiinfektioune gëschter, 82 Persounen mat Covid am Spidol, an dovu 26 op der Intensivstatioun - d'Zuele vu gëschter Owend hu méi wéi een erfëiert. Et ass en neie Rekord fir dëst Joer a weist, datt nei Mesuré méi wéi néideg sinn.

D'Hoffnung, wann een dat esou ka soen, ass, datt déi vill Neiinfektiounen och mat der Testwoch zesummenhänken. Effektiv krut all Stot e Bong fir fënnel Schnelltester mat der Opfuerderung, sech dës Woch zweemol, en Dënschden an e Freiden, testen ze loosson, onofhängeg vum Status. Dës Aktioun „#Lëtzebuergtestech“ kéint dozou bäigedroen hunn, dass duerch déi vill Schnelltester och méi Infektiounen an engem méi fréie Stadium detektéiert goufen an et erlaabt hunn, déi Leit dann ze isoléieren, fir dann Infektiounsketten ze ënnerbriechen.

Et ass dofir den Opruff u jiddereen, fir sech och weider ze testen, virun allem virun de Chrëschtdeeg oder wann een eeben op Plaze geet, wou vill Leit sinn, oder virun allem och, wann ee mat vulnerabele Leit zesummekënt.

Virgëschter sinn eis Spideeler nees an d'Phas 3 iwwergaang. Dat heescht, dass opgrond vun deenen héijen Zuelen an deem groussen Undeel vun de Patiente mat Covid-19 an de Spideeler eng Partie vun aneren Interventiounen an Aktivitéite mussen ofgesot an op e spéideren Datum verluecht ginn.

Ee vun eisen Haaptindicateure war jo ëmmer d'Situatioun an de Spideeler. Well d'Haaptzil vun all de Restriktiounen war an ass, eng Iwwerlaaschtung vun eisem Gesondheetssystem ze verhënneren an och weiderhin alleguer de Patienten - an onofhängeg vum Covid - déi Versuergung ze garantéieren, déi se brauchen.

D'Situatioun an de Spideeler war laang relativ roueg. Bis viru véier Woche louch den Total vun den Hospitalisatiounen nach ënner 50, mee zanterhier sinn d'Zuelen erëm eng Kéier staark eropgaangen.

A wann een d'Entwécklung vun den Neiinfektiounen an de leschte Woche gekuckt huet, ass et kloer, an dat gouf och gesot, dass d'Hospitalisatiounen natierlech eng logesch Konsequenz vun deene villen Neiinfektioune sinn. An dat gesäit ee jo ëmmer erëm eréischt mat engem Recul vu 14 Deeg.

Medezinner a Fleegekräften, déi soen eis, dass e Covidintensivpatient wäit méi opwenneg ze versueren ass op enger Intensivstatioun wéi aner Patienten. De Personalopwand ass vill méi héich an dat Personal, dat muss ganz spezialiséiert a qualifizéiert sinn, dat schafft och ënner ganz penibele Situatiounen, an dat schonn zënter dem Ufank vun der Pandemie, an dat och ënner extreemem Drock. An dofir sinn ech ganz frou, dass mer haut de Moien eis Solidaritéit nach eng Kéier konnte weisen hei an dësem Haus mat deene Leit, déi an dësem Secteur schaffen.

Eleng aus Respekt virun hinne muss mer all, all zesummen, déi Efforte maachen, déi néideg sinn, fir d'Situatioun nees an de Grëff ze kréien.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Mat eisen haut 82 Hospitalisatioune si mer glécklecherweis nach wäit ewech vun deem Niveau vu virun engem Joer, wou mer am Ganze bal 220 confirméiert coronapositiv Patienten hospitaliséiert haten. Mee d'Entwécklung muss eis awer Suerge maachen.

An ech hu mech an de leschten Deeg gefrot, wéi d'Situatioun dann iwwerhaupt wier hei zu Lëtzebuerg, wa mer keen Impfstoff hätten a wa keng Leit geimpft wieren. Ech hu probéiert, eng approximativ Rechnung opzestellen, och fir d'Infektiouns- an d'Hospitalisatiounszuelen an en aneren, a menger Meinung no och méi e realistesch oder méi e realitéitsnoen, Kontext ze setzen. An ech ginn zou, déi Rechnung, déi ass e bëssen approximativ, mee se gëtt awer eng Gréisstenuerdung. Ech hunn d'Hospitalisatioune vun den Netgeimpften oder net komplett Geimpften, dat si ronn ee Fënneftel vun der Populatioun, héichgerechent op déi ganz Population vaccinable, also déi iwwer zwielef Joer. Wa mer also keen Impstoff hätten, wann hei also kee geimpft wier, da wiere menger Rechnung no mëttlerweil bal 130 Persounen an de Soins normaux an 80 Persounen op den Intensivstatiounen. Zesumme wieren dat, wa kee geimpft wär, 210 hospitaliséiert Covidpatienten an net, wéi gëschter, 82. 210 géint 82.

Also, wann nach een en Argument gebraucht huet: Dat Impfen, vun deem mer hei alleguer schwätzen, dat wierkt!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- An d'Situatioun ass also eng ganz aner wéi virun engem Joer, wou mer keen Impfstoff haten, op alle Fall net genuch, a wou mer ganz inzisiv Moosnamen hu missen decidéieren. Et ass gutt, fir sech eng Kéier dorunner ze erënnere, wou mer virun engem Joer stoungen.

No engem Couvre-feu Enn Oktober 2020 an der Fermature vum ganzen Horeca-Secteur Enn November 2020 waren et da Mëtt Dezember nach zousätzlech Restriktiounen am Commerce an de 24. Dezember d'lescht Joer dann nach eng Kéier d'Verschäerfung mat engem ganz wäitreechenden Deellockdown bis zum 10. Januar: Couvre-feu um 21.00 Auer, d'Soins à la personne, d'Commerces non-essentiels an d'Schoulen an d'Betreiungsstrukturen, déi waren zwou. A maximal konnt een zwou Persounen, zwee Leit aus deem selwechte Stot doheem invitéieren. Dat war virun engem Joer, Dir Dammen an Dir Hären. Et huet een heiansdo d'Tendenz, dat ze vergiessen. Mir hunn dat zwar nach an Erënnung, net an enger gudder, mee et schéngt dann awer par rapport zu haut wäit ewech.

Mir sinn zwar haut mat neie Variante konfrontéiert - och dat vergiesse vill Leit -, déi méi ustiechend sinn an deels och méi schlëmm Krankheitsverleef kënnen provozéieren. Mee mir hunn awer och eng ganz Rei vu Virdeeler. Mir kennen de Virus zum Deel besser a virun allem hu mer de Vaccin.

Wéi vill a wéi gutt d'Vaccine géint déi nei Variante wirken, géint d'Infektioun, géint d'Infektiositéit, géint de schlëmmen Krankheitsverlaf oder géint den déidleche Krankheitsverlaf, dat kann ee fir déi nei Variant vum Omikron nach net mat leschter Sécherheet soen.

Et hänkt vu ville Facteuren of, ënner anerem vum Immunsystem, vum Gesondheetszoustand vun der Persoun, déi sech ustécht. Eppes muss een awer kloer soen - et ass dat iwwregens vum Ufank vun der Pandemie un de Fall -: De Virus an d'Situatioun entwëckele sech a verännere sech, an domadder entwëckelt sech och eise Wëssensstand.

Jo, virun e puer Méint hu mer nach hei hoffnungsvoll op Dänemark gekuckt an eis all als Zil gesat, e gewëssenen Impftaux ze erreechen. A wa mer deen erreecht hätten, dee mer iwwregens nach ëmmer net hei zu Lëtzebuerg erreecht hunn, da krëche mer allegueren eis Fräiheeten erëm. Haut wësse mer leider, dass sech och an Dänemark d'Situatioun nees verschlëmmert huet an dass déi Tauxen, déi deemools gegollt hunn, eis haut leider nach ëmmer net déi néideg Sécherheet kënnen ginn. Haut mat deenen neie Varianten ass et net kloer, wou et higeet a wéi héich den Impftaux muss sinn, fir d'Pandemie a virun allem eis Iwwerlaaschtung vum Gesondheetssystem ze verhënneren.

Ass dat elo d'Argument, fir sech dann net ze impfen? „Well et dëngt jo näischt, dat gesäit ee jo!“ Dat kéint jo en Argument vun den Impfgéigner sinn. Nee, dat ass absolut net de Fall! Déi Impfung hei, déi wierkt! Ech hunn dat virdrun a mengen Zuelen hei och nach eng Kéier duergeluecht. D'Impfung hëlleft virun allem, well se de Kierper beschtméiglech drop virbereet, fir am Fall vun enger Infektioun de Virus esou effikass wéi méiglech ze bekämpfen.

Den allerbeschte Schutz géint de Coronavirus fir deen Eenzelnen a géint eng generell Verschlëmmung vun der Situatioun ass, ech soen et nach eng Kéier, sech impfen ze loosson a sech och reegelmëssig a systematesch testen ze loosson.

D'Schnelltester, déi mer esou vill wéi méiglech sollten nëtzen, sinn eng complementaire, eng zousätzlech Sécherheet. Dës Aktioun, déi mer elo hei haten, weist de Wee, dee mer sollten huelen, nämlech zesummen dem Virus d'Stier ze bidden an em de Wand aus de Seegelen ze huelen.

Dat ass a bleift och d'Zil vun de Mesuren, déi an dësem Projet de loi virgesi sinn, den 2G an der

Fräizäit an den 3G op der Aarbecht. A ganz wichteg ass fir mech och, dass déi Konditiounen, déi Modalitéiten an d'Garantien zesummen an am Konsens mat de Sozialpartner decidéiert gi sinn.

Fir de Start vum obligatoreschen 3G an der Aarbechtswelt ze begleeden, ass d'Akraafttrieden op de 15. Januar festgeluecht ginn, a bis den 28. Februar kënnen d'Leit, déi sech da bis dohinner eng éischte Kéier impfe gelooss hunn an awer nach net komplett geimpft sinn, sech gratis a méi einfach a speziellen Testzenteren teste loossen. Fir Jonker tëschent 12 an 18 Joer bleift och an der Fräizäit den 3G.

Wichteg ervirzehiewen ass och, dass et en offiziellen Zertifikat fir Leit wäert ginn, déi sech aus gesondheetleche Grënn net kënnen impfe loossen. Déi kréien dann och fräien Zougang zu Tester, sou vill wéi si dann och brauchen.

Mat de Moossnamen, déi mer haut hei huelen, si mer net eleng. A ganz Europa goufen a ginn opgrond vun der Entwécklung vun der Pandemie, de villen Ustiechungen an dem Risk vun enger Iwwerlaaschtung vum Gesondheetssystem nees wätreechend Restriktionen decidéiert, deelweis méi strenger wéi mer dat hei virgesinn, deelweis och mat Lockdown a mat villem méi.

Et ass virdu gesot ginn, an der Belsch sinn d'Zuele ganz héich, dem De Croo no waren et déi héchsten an Europa, a se sinn och an der leschter Zäit erëm ganz staark an d'Luucht gaangen. An der Belsch ass en anere Wee gewielt gi wéi zu Lëtzebuerg. Do ass innerhalv vun dräi Wochen dräimol de sougenannte Comité de concertation zesummekomm, wou dann allkéiers nei Mesuren dobäikomm sinn. Déi éischte Kéier ass eng Maskeflicht op verschidene Plazen decidéiert ginn. E puer Deeg drop ass ënner anerem decidéiert ginn, datt d'Restauranten an d'Cafée mussen um 23.00 Auer zoumaachen. An an der drëtter Reunioun ass decidéiert ginn, datt d'Schoulvakazen am Primär elo fir Chrëschttag sollten ëm eng Woch verlängert ginn.

Natierlech kann ee soen, datt do au fur et à mesure op d'Evolution vun den Zuele reagéiert ginn ass. Mee ech mengen, datt dat d'Leit awer och midd mécht, wann een net matzäit weess, wat dann elo nach gëllt a wat net méi gëllt. An datt dat fir Onsécherheet suergt, dat ass da jo och kloer.

Dës Mesuren, déi an der Belsch, erkläre sech och, well de Contaminationstaux, ech hunn et virdu gesot, ee vun den héchsten a ganz Europa ass.

A Frankräich ware se, wat de Pass sanitaire ubelaangt, a gewëssener Aart a Weis méi streng wéi mir. Ech ginn elo net op d'Impfflicht an dem Gesondheitssecteur an, déi a Frankräich jo säit dem 15. September gëllt. Dofir gëllt do, souwäit ech weess, keen allgemengen 3G op der Aarbecht, mee just an deene Betriber, wou Public empfaange gëtt, wéi zum Beispill an de Restauranten. Wie virum 17. Juni geimpft ginn ass, dee muss bis de 15. Januar och eng Boosterimpfung kritt hunn, fir datt säi Pass sanitaire och weider unerkannt gëtt.

An dann am Saarland, an Däitschland hunn ech d'Saarland dann och geholl, ass d'Situatioun e bësse méi komplizéiert. Do gëllt den 2G fir eng Rei vu Fräizäitaktivitéiten, d'Fräizäitparken zum Beispill an d'Bibliothéiken, den 3G gëllt op der Aarbechtsplass an dotëschent gëtt et nach den 2G+, wou ech dann nach muss zum geimpft oder zum geheelt zousätzlech getest ginn. Dat ass e Modell, dee vläicht e bësse méi komplizéiert ass, mee deen eng weider Sécherheet doduerch bréngt, datt och déi geimpfte Leit sech mussen teste loossen. An et wier vläicht interessant och ze kucken, wéi do d'Situatioun evolueiert an dann och déi néideg Konklusiounen doraus ze éien.

Dir gesitt, och an den Nopeschlänner gëtt et keen ee Modell, et gëtt net deen een, déi eng Linn, et gëtt net deen ee Plang, wou ee seet: Dat do ass dee richtegen. An d'Planbarkeet, et muss een natierlech matzäiten informéieren. Dir hutt gesinn, an der Belsch, do huet et an dräi Wochen dräimol geännert. Hei kéint dat eventuell och eng Kritik sinn, mee et muss een awer och soen, dass hei säit dem 29. November, an dat si jo awer elo schonn e puer Deeg, déi Haaptschlësselelementer vun dësem neie Projet de loi bekannt sinn.

E partiellen oder komplette Lockdown misste mer onbedéngt hei verhéieren. Dat soll och wierklech déi allerlescht Mesure sinn, fir net nach weider Existenzen op d'Spill ze setzen. Duerfir den Appell: Passt op Iech an op Är Matmënschen op! Test Iech! Loosst Iech impfen, och wann Der eng Rei vun Ängsten oder Zweifelen hutt! Schwätzt mat Ärem Dokter! Huelt Iech déi néideg Informatiounen, mee huelt Iech déi richteg Informatiounen! Huelt Iech d'Informatiounen vun der Wëssenschaft an net vun de Schwurbler!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*):- D'Ukënnegung vun de méi contraignantë Mesuren huet op alle Fall schonn en Deel vun de Leit, déi bis elo gezéckt hunn, iwwerzeegt, fir sech impfen ze loossen, well während der

Impfwoch hu sech 5.840 Persounen eng éischte Kéier impfe gelooss. Dat waren esou vill Éischtipfungen wéi zënter Mëtt Juli net méi. Et kann een also net soen, dass déi Mesuren hei näischt géife bréngen. A vläicht loosse sech jo dann och nach eng Partie Leit iwwerzeegen. Vläicht ass fir muncher jo och dee sougenannten Totimpfstoff d'Léisung, en Impfstoff, deen nom Prinzip vun deenen traditionellen Impfstoffer fonctionéiert an deen eventuell manner Bedenke bei enger Rei Leit provoziert.

Dësen Impfstoff ass jo scho relativ wäit an der Entwécklung an an den Testprozeduren an dee kéint an den nächste Méint hei zougelooss ginn. A vläicht wier et eng Méiglechkeet, dozou méi Informatiounen ze kréien. Ech weess net, ob d'Regierung déi huet. Et ass op alle Fall wichteg, alles ze maachen, fir dass mer esou vill wéi méiglech Leit mat an d'Boot kréien. A wann den Totimpfstoff fir deen een oder aneren eng Léisung ass, da solle mer deen net ausschléissen. An do gëllt et och, d'Fuerschung virunzedreien, wat d'Behandlung mat Medikamenter vun de Coronainfektionen grad bei méi schwéiere Verleef betrëfft.

Ech hu gëschter e Reportage gesinn, wat se am CHL vu Mesuren huelen. Dat ass alles gutt, an och do, mengen ech, sollte mer mat vir un der Spëtzt sinn, fir den Zougang zu neie Medikamenter dann och esou séier wéi méiglech bei eis hei ze kréien.

Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen zum Schluss. Dat Gesetz, iwwert dat mer hei wäerten ofstëmmen, an d'Mesuren, déi doranner festgeschriwwen sinn, déi maachen net jiddweree frou. Dat kann ech verstoen. Jo, et erhéicht den Drock, fir sech impfen ze loossen. Mee dat ass jo keng „fin en soi“. Et geet jo net drëms, fir den Drock einfach nëmmen ze erhéijen, mee et geet hei drëms, oder d'Zil ass et, fir eis all, fir eis Gesellschaft am Ganzen ze schützen, a virun allem, fir eise Gesondheetssystem ze schützen.

An et schéngt mer wichteg, dass mer eis bewosst maachen, dass, wéi esou oft, d'Géigner vun deene Moossnamen hei déi sinn, déi am häertste jäischen, mee si sinn net d'Majoritéit. Déi grouss Majoritéit vun der Bevëlkerung, Dir Dammen an Dir Hären, déi ass geimpft an déi steet hannert de Mesuren, déi hei geholl ginn. A vläicht sinn der souguer nach eng ganz Partie bereet, méi wäit ze goen an nach aner Mesuren ze akzeptéieren. Si si geimpft, si si geboostert, de groussen Deel ass geimpft a geboostert, si passen op sech an op hir Matmënschen op, si teste sech regelméisseg a si sinn och solidaresch mat der Gesellschaft a mat de Leit aus dem Fleege- a Gesondheitssecteur. Mee et héiert ee se net! Si ginn net op d'Strooss a si jäischen net haart a si ginn och net ausfalend, och well se et sënnvoll fannen, net op voll Konfrontatioun ze goen, well se eeben net wëlle spalten a well se net wëlle riskéieren, datt d'Situatioun och op der Strooss eskaléiert.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*):- An hinne si mer et schëlleg, Dir Dammen an Dir Hären, alles ze maachen, fir d'Situatioun an de Grëff ze kréien, fir e gudden Equilibre ze fannen, fir hinne méi Fräiheet kënnen erëmginn a fir si a fir eis all ze schützen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*):- Ech wëll hei e grouse Merci dem Mars Di Bartolomeo soen, deen den x-te Rapport hei alt erëm eng Kéier op eng ganz gutt Aart a Weis presentéiert huet. Ech wëilt och alleguerten de Mataarbechter hei aus dem Haus - et ass virdu gesot ginn, an ech si frou, datt de Gilles Baum et och scho virdu gesot huet - nach eng Kéier e grouse Merci soen, an och deene Leit aus de Ministären an och eiser Gesondheitsministesch, dem Paulette Lenert, e grouse Merci soe fir déi extreem vill Aarbecht, déi se an deene leschte puer Deeg an awer virun allem an deene leschte quasi zwee Joer hei geleesch hunn.

Dat heite war meng lescht Ried an der Chamber bis op Weideres. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*:- Merci villmools, Här Engel. An nächsten agedroene Riedner ass déi honorabel Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*):- Merci, Här President, fir d'Wuert. Dir Dammen an Dir Hären, och Dir Dammen an Dir Hären aus der Regierung, am Fong misste mer eis zu Lëtzebuerg glécklech schätzen: Bis haut konnten 13 Milliounen fir Impfstoffer mobiliséiert ginn, ouni dass dës Zomm an eise Budget vill an d'Gewicht gefall ass. A jiddweree vun eis kritt d'Impfung gratis an onkomplizéiert offréiert.

Mir konnten déi sozial an ekonomesch Schied vun der Kris mat 4 Milliarden Euro offiederer, ouni dass eis Staatsfinanzen aus dem Rudder gelaf sinn. Vun esou Verhältnisser, Dir Dammen an Dir Hären, kënnen d'Populatiounen aus dem globale Süden nëm-

men dreemen. Bei hinnen ass d'Realitéit eng ganz aner.

An awer. Och zu Lëtzebuerg hu mer d'Kris net iwwerwonnen. Nach ëmmer sinn nëmmen 79 % vun den Awunner iwwer zwielef Joer geimpft an den Taux vun den Ongeimpften an der Gesamtpopulation erreecht net méi wéi 68 %. 32 % vun de Mënschen, dat ass en Drëttel, déi zu Lëtzebuerg liewen, sinn also net geimpft. De Jens Spahn, de fréieren däitsche Gesondheitsminister, géif deen Zoustand als „Pandemie der Ungeimpften“ bezeichnen. Deen Ausdrock staamt bekanntlech vun him. Egal, wéi ee sech ausdréckt, dat ass elo net d'Fro, fir eis steet fest, dass alles drugesat muss ginn, fir der Impfung méi Gewicht ze ginn. A genee dat do maache mer mat dësem Projet de loi, wou d'Impfung am Zentrum vun de Moosssname steet mat der Aféierung vum 2G an 3G, jee nodeem, ëm wéi e Secteur et sech handelt. Ech ginn net an den Detail an, well de Rapportier all d'Detailler gutt erkläert huet.

Wat dee ganz sensibelen 3G op der Aarbecht betrëfft, esou ass et an eisen Ae ganz positiv, datt dës Dispositioun am Dialog mat de Sozialpartner zustane koum an datt vill Froen, déi sech beim Vott vum leschte Projet de loi gestallt hunn, haut beäntwert sinn. D'Detailler mussen allerdéngs gutt kommuniquéiert ginn, a sollte sech dann nach weider Froe stellen, sollt nach Klärungsbedarf optauchen, da muss och deen am Dialog behuewe ginn. A mir sinn eis sécher, datt dat méiglech ass.

Dir Dammen an Dir Hären, wéi gesot gëtt d'Impfung mat dësem Projet de loi nach méi gefërdert wéi mam aktuelle Gesetz, wat jo elo ofleeft. Eng Diskussioun, déi sech nach net an dësem Projet de loi zrëckspigelt, mee awer national an international méi aktuell gëtt, bezitt sech op d'Impfung vun de Kanner tëscht fënnef an zwielef Joer. An dowéinst wëilt ech vun dëser Geleeënheet profitéieren, fir e puer Wieder doriwwer ze verléieren.

De Conseil supérieur des maladies infectueuses huet eng éischt Recommendation erausginn, déi elo ëmgesat gëtt. Dat fanne mer positiv. Se gesäit bekanntlech vir, datt just vulnerabel Kanner tëscht fënnef an eelef Joer respektiv Kanner, déi bei vulnerable Persounen liewen, déi also mat hinnen zesumme liewen, déi Impfung kënnen wouerhuelen.

Domadder alignéiert de Conseil supérieur sech op d'Positioun vun den Nopeschlänner. Natierlech ass dës Deelrecommendatioun, kann ee soen, fir de Schutz vun deene vulnerabelste Kanner geduecht. Am Fong stellt se awer och en Opruff un déi Erwuessen duer, fir sech impfen ze loossen. Et ass nämlech un eis Erwuessenen alleguer, fir d'Kanner ze schützen an net ëmgedréit, wuel wëssend, datt d'Kanner an der Pandemie scho vill Affer hu misse bréngen a schonn haut zu de gréisste Verléierer vun der Pandemie gehéieren.

A wa mer da vu Generationenegerechtigkeit schwätzen, da sinn notament och déi Erwuessen, Elteren an Net-Elteren, gefuerdert, fir zu dëser Generationenegerechtigkeit bäizedroen, andeems se sech impfe loossen. Domat schütze se jo net nëmme sech selwer, geimpften Erwuessener schützen och déi psychesch a mental Gesondheet vun de Kanner, fir hinnen eng gesond Entwécklung ze erméiglechen. Se droen derzou bäi, datt d'Schoulen opbleiven an datt Bildungsdefiziter scho bei deene Jéngste verhënnert ginn.

Här President, et ass eis bewosst: De Refus vun der Impfung ass nach ëmmer e legaalt Recht an eng Fräiheet vun all Einzelnen. Dat ännert awer näischt drun, datt d'Impfung eng moralesch Pflicht vis-à-vis vun deene Jéngsten ass, déi scho bal zwee Joer ënnert den Aschränkunge leiden, virun allem mental.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*):- Fir d'Kanner net nach méi zu de Verléierer vun der Pandemie ze maachen, préift de Conseil supérieur des maladies infectueuses momentan d'Méiglechkeet, d'Impfung fir all d'Kanner ab fënnef Joer am nächste Joer ze erlaben.

Och an anere Länner steet de pediatriesche Vaccin ëmmer méi an der Diskussioun. De Kalenner steet nach net fest. Allerdéngs muss och Lëtzebuerg, an domat och d'Regierung, sech kuerz- oder mëttelfristeg dozou positionéieren.

Laut enger Rei unerkannte franséische Virologen, Dokterinnen a Chercheuren, déi d'lescht Woch e ganz interessante wëssenschaftlechen Artikel am „Le Monde“ publizéiert hunn, ass d'Perspektiv vun engem Vaccin fir Kanner, deen, plakativ ausgedréckt, ënnert dem Chrëschtbeemche läit, eng grouss Chance fir d'Kanner an d'Familljen. Eng Chance an deem Sënn, datt d'Impfung d'Scolaritéit sekuriséiert an op déi Manéier och Kanner aus méi vulnerabele Schichte viru Bildungsdefiziter schützt, eng Chance awer och an deem Sënn, datt d'Impfung d'Zirkulatioun vum Virus quesch duerch d'Gesellschaft bremst, vu datt d'Kanner déi Grupp sinn, wou de Virus momentan am meeschten zirkuléiert.

An deem Kontext ginn déi franséisch Experten der-vun aus, datt op d'mannst an all zweeter Schoulklasse ee Kand infizéiert ass an datt d'Eltere vun net-geimpfte scalarisierte Kanner 45 % méi en héije Risiko lafen, selwer infizéiert ze ginn.

En anere Punkt, deen d'Spezialisten ze bedenke ginn, ass deen, dass d'Hospitalisatiounen vun infizéierte Kanner, mee och d'Stierfäll zanter Oktober klammen. Dat ass net schéin an dat muss engem ze denke ginn. Donieft stellt och de potenzielle Long-Covid pédiatrique e groussen Onsécherheitsfacteur duer, well geféierlech Laangzäitschied bei Kanner net méi ausgeschloss ginn.

D'Tatsaach, datt de pediatriesche Long-Covid wäit manner erfuerscht ass wéi d'Impfung, mécht de Pediatere ëmmer méi Suergen, a schlussendlech hunn dës Suergen och derzou gefouert, datt de genannte wëssenschaftleche Kollektiv sech dem Principe de précaution verschiwwen huet a fir d'Impfung ab fënnef Joer plädéiert.

Madamm Minister, als Gréng läit et eis natierlech fern, eis hei als Wëssenschaftler oder Virologen opzespillen. Allerdéngs si mer der Meenung, datt déi preventiv sanitär, mee och déi sozial Argumenter, déi fir d'Impfung vun de Kanner schwätzen, net vun der Hand ze weise sinn. An deem Sënn géife mer eis freeën, wann dës Iwwerleeungen an Är Iwwerleeunge géifen erafléissen.

An deem Kontext wëilt ech dann och e Lien zum Projet de loi vun haut hierstellen, mat deem déi Jonk méi Matsproocherecht beim Testen an der Schoul a beim Impfe kréien. Et geet jo drëms, dass bei Jonken ab 12 Joer nach just een Elterendeel säin Accord muss ginn an dass déi Jonk ab 16 Joer selwer kënnen entscheeden, ob se sech impfen oder teste loossen.

Als Gréng begrëisse mir dës Ouverture ganz kloer. Ech hu se scho beim Vott vum aktuelle Covidgesetz, wat mer déi leschte Kéier hei gestëmmt hunn, an d'Spill bruecht. An och de Staatsrot huet déi Recommendation formuléiert.

An deem Kontext wëilt ech op dee ganz nuancéierten Avis vum OKaJu hiweisen. Den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher gesäit an dëser Dispositioun och e Fortschritt an deem Sënn, datt d'Matsproocherecht an d'Volontéit vun deene Jonke respektéiert ginn, esou wéi et net nëmmen an der Kannerrechtskonventioun virgesinn ass, mee och am Artikel 372 vun eise Code civil.

D'Fro, déi mat dëser Dispositioun allerdéngs net beäntwert gëtt, ass déi, wéi den Alter vum Discernement définiert ka ginn. Gemengt ass domat den Alter, wou e Kand oder e Jonke kapabel ass, sech selwer ofzeschätzen an ze jugéieren, ob en eng Impfung an Usproch wëllt huelen oder drop verzichten soll a wéi eng Konsequenz mat senger ee-gener Decisioun verbounne sinn.

Och wann den Alter, wou dës Capacitéit effektiv existéiert, an dësem Projet de loi un den Alter vu 16 Joer festgemaach gëtt, esou variéiert en an der Realität awer vu Kand zu Kand a vu Jonkem zu Jonkem. Oft ass e Kand scho mat 12 Joer oder souguer éischer räif genuch, fir éclairéiert Decisiounen ze huelen, anerer sinn et eréischt mat 17 oder 18 Joer, an anerer vill méi spéit am Liewen.

Fir deem Rechnung ze droen, rappeléiert de Robert Koch-Institut an Däitschland, datt et ënner anerem am Fall vun der Impfung bei medezinneschen Ugeleeënheeten um zoustännegen Dokter oder der Doktesch muss sinn, au cas par cas ze decidéieren, ob dee jonke Mënsch d'Capacitéit vum Discernement, dat heescht d'Urteilsverméigen, a vum Consentement éclairé erreecht huet oder eeben net.

Bei intellektuell räife Kanner a Jonken huet dës Approche dee grouse Virdeel, datt se méi fréi wéi 16 Joer eleng decidéiere kënnen, ob se sech impfe wëlle loossen oder net. Dat wier ganz am Sënn vun de Kannerrechter, Dir Dammen an Dir Hären, a vun hirem Recht op Selbstbestëmmung. An der Perspektiv, datt de Vaccin fréier oder spéider fir Kanner accessibel gëtt, wier et eiser Meenung no net vu Muttwëll, och dësé Volet an d'Reflexiounen afléissen ze loossen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*):- Dir Dammen an Dir Hären, mir wëssen, d'Impfung geet eleng net duer, fir d'Pandemie auszerotten. Allerdéngs gëtt et och ëmmer méi kloer, datt mir ouni Impfung an ouni Booster an totalen Desaster géife landen. An duerfir begrëisse mir als Gréng och ausdrécklech, datt den Delai vun de Boosterimpfungen ab dem 3. Januar op véier Méint erfogsat wäert ginn.

Weiderhin op Impfung setzen, méiglechst vill a fréi booster an d'Lächer am Impf-Schwäizer-Kéis, fir e Bild vun enger YouTuberin ze gebrauchen, duerch Moosssname wéi d'Droe vu Masken, Ofstand a Kontaktlimitatiounen zoustoppen, dat ass a bleift déi richteg Protektioun géint de Virus och an Zukunft, virun allem an der kaler Joreszäit. Well et zeechent sech jo leider lues a lues of, datt all Wanter eng nei Well wäert op eis zoukommen. Wéi schwéier déi gëtt, hänkt zu engem gudden Deel vun

eis selwer of a vun der Eegeverantwortung, déi mer iwwerhuelen. Virun allem hänkt se awer vum Impf-taux vun der Populatioun of.

Mir brauche voll Impfpower, wéi een dat esou schéi kann ausdrécken, fir d'Wichtigkeet vum Impfen a Boosteren ze ënnersträichen. Laut internationalen Etüde lafe geboostert Persounen ganzer 88 % man-ner Risiko, fir infizéiert ze ginn, wéi Persounen, déi hir zweet Impfung viru fënnef Méint kritt hunn an net geboostert sinn.

Déi eigentlech Erausforderung läit allerdéngs net beim Boosteren, politesch gesinn, well déi meescht Geimpft konsequenterweis souwisou och bereet sinn, sech boosteren ze loossen. Ech mengen net, dass mer do nach vill Iwwerzeegungsaarbecht musse leeschten.

Déi eigentlech Erausforderung läit éischter doran, méi Mënschen ze motivéieren, sech impfen ze loos-sen, et ass schonn oft ënnerstrach ginn. Ech schwätzen net vun de kateegoreschen Impfgéigner, wou ee mat Iwwerzeegungsaarbecht ganz séier um Enn mat sengem Latäin ass. Ech schwätze vun deene Mënschen, déi opgrond vun hirem sproochlechen a kulturellen Hannergrond, mee och op-grond vun hirem Liewenssituatioun duerch d'Infor-matiounsnetz vun der Santé falen. Datt dee Risiko an engem Land mat ëm déi 150 verschiddenen Nationalitéiten a ganz ville verschiddene Sprooche ganz grouss ass, läit fir eis op der Hand. Et sinn dës Mënschen, déi sougenannten „Impfnachzüg-ler“, déi nach méi geziilt erreecht an informéiert musse ginn. An duerfir mussen all Mëttelen aus-geschëpft ginn.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech komme mat engem Beispill. Bremen huet et virgemaach: Do si mëttlerweil 92 % vun den erwuessene Persounen vollstänneg geimpft. Dat Land, oder besser gesot, déi Stad, huet gewisen, datt et och ouni Impfflicht geet. A wa mer d'Impfflicht laangfristeg wëlle ver-hënnere an eis net deemnächst domat ausernee-setze wëllen, da sollte mer eis u Bremen inspiréie-ren. An deem Land hu speziell ausgebilt Informa-tiounsteame sech besonnesch an déi Quartieren deplacéiert, wou d'Infektiounen am héchste waren. Si hunn e Screening gemaach, fir déi Leit ze fannen.

Bremen huet eng Campagne a méi wéi zéng Sproochen duerchgezunn an ass mat sengen Impf-teame bis an dee klengste Wunnquartier gefuer, fir d'Mënschen op der Plaz, och fräiwëlleg an hire Wunneng, opzeklären, Vertrauen opzebauen an iwwer hir Ängschten a Suergen ze schwätzen. D'Re-sultat ass bemierkenswäert: Wéi gesot sinn 92 % vun den Erwuessene geimpft a reduzéieren den Drock op d'Spideeler gewaltig.

A mir sinn eis eens: Och zu Lëtzebuerg muss den Drock op d'Spideeler an d'Iwwerbelaaschtung vum Personal verhënnert ginn. D'Iwwerbelaaschtung vum Personal ass keen neie Phenomeen, se exis-téiert schonn zanter 18 Méint. An déi kuerz Otem-pausen am Summer sinn och net duergaang, fir d'Batterië vun deene Beschäftegten nees opzuelue-den, déi dagdeeglech ëm d'Iwwerliewe vun hire Patiente kämpfen. Am Fong wëlle se Liewe retten, mee se musse Mënsche beim Stierwen nokucken.

Esou e Beruff ass ustrengend, en ass emotional opreiwend an zum Deel och frustréierend, virun allem, well déi meescht Mënschen, déi um Covid stierwen, eigentlech guer net misste stierwen. Déi eng huelen de Risiko op sech, an d'Kollektivitéit, an dësem Fall eise Sozialstaat a säi Personal, muss fir dee Risiko riichtstoen. Schlëmmer nach: Zanter vir-gëschter, wou an de Spideeler nees d'Phas 3 declenchéiert ginn ass, riskéieren d'Traitementen vun Net-Covidpatienten nees ausgesat ze ginn, well den Drock op d'Spideeler ze grouss gëtt.

Iwwerall an eisen Nopeschlännere gehei en d'Infir-mieren, d'Aide-soignanten an aner a Fleegeberuf-fer d'Benegle lues a lues bei d'Tromm, well se et net méi packen, kierperlech an emotional.

An Däitschland ass d'Situatioun mëttlerweil ganz dramatesch an och a Frankräich schloen d'Mede-zinner Alarm: Se warne virum Zesummebroch vum öffentleche Spidolswiesen, an d'Noutfallpläng vun de Spideeler ginn nees een nom aneren aktivéiert. An der Belsch hu verschidde Spideeler scho ganz Unitéite mussen zumaachen, well net méi genuch Personal do ass.

Dir Dammen an Dir Hären, esou wäit dierf et zu Lëtzebuerg net kommen. Mee och an eise Land si mer an enger Situatioun ukomm, wou déi normal Prise en charge net méi ëmmer garantéiert ka ginn, ech hunn et gesot. D'Temoignagé vun Dokteren, Infirmiëren, Reanimatoren, Anästhesisten a Sekuris-ten an esou weider, multiplizéiere sech och zu Lëtzebuerg an der Press, op der Tëlee, op de soziale Reseauen, wou se sech zesummegeedoen hunn. #YesWeCare, #ImpfeWierkt, dës Initiative fannen eis voll Ënnerstëtzung. Dat hu mer och de Mueren all zesummen an der Chamber gewisen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Et gëtt Zäit, dass dës Mënschen endlech vu jiddwerengem

gehéiert ginn. A mir kënnen och net nokucken, wéi de Gesondheetssektor sech vun enger Well an déi nächst eriwuerrett. De Bléck an d'Ausland soll eis eng Warnung sinn. A fir genee deen Zenario ze verhënnere, Dir Dammen an Dir Hären, verschäerfe mer d'Reegelen op ville Plazen a ginn och méi streng, wat d'Testzertifikater ugeet. Dëse Projet de loi ass, wéi gesot, opgrond vu rationalen a wëssen-schaftlechen Iwwerleeungen zustane komm an en ass net geduecht, fir d'Gesellschaft ze kujenéieren.

Dee ganz contrainanten 2G an all déi aner Mooss-name sinn eenzeg an eleng geduecht, fir Zäit fräizeschëppen a Rou an d'Infektiounsketten ze bréngen. Si si geduecht, fir Rou an d'Spideeler ze bréngen.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn an enger Kris, wou een net méintelaang ka waarden an iwwer-leeën, ob een no léns, no riets oder riichtaus soll fueren. An dëser Kris mussen Entscheedunge getraff ginn an et muss Verantwortung iwwerholl ginn. Oder solle mer waarden, bis d'Intensivstatiou-nen nees voll sinn? Dat wier de falsche Wee, an duerfir sti mir voll a ganz hannert dësem Projet de loi.

Dir Dammen an Dir Hären, zum Schluss wéilt ech dann och dem neverending Rapporten, dem Rap-por-ter vum Déngscht, dee grad e Glas Waasser drén-ken ass, e grouse Merci ausdrécke fir seng Gedold mat eis an der Kommissioun a fir seng gutt Aar-becht, a virun allem awer och dem Chambersperso-nal, wat hannendru steet, alle virop der Madamm Pommerell, dem Patricia Pommerell, wat méi wéi eng Nuetsschicht mat eis ze di kritt, ouni sech ze bekloen. Och dat ass bemierkenswäert.

E grouse Merci lech all fir d'Nolauschteren. An domat ginn ech dann och den Accord. Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Lorsché. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Jeff Engelen (ADR).** - Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, den Här Mars Di Bartolomeo hat haut déi Aufgab, eis als Rapporten e ganz besonnesch laangen, komplizéierten an, wéi Der wësst, och ëmstriddenen Text ze presentéieren. Mee wéi ëmmer huet en dat wonnerbar gemaach an duerfir soe mer him en häerzleche Merci.

(**M. Marc Spautz prend la présidence.**)

An den nächste Minutten erklären ech lech dann elo, firwat mir als ADR trotz all deene gudden Erklärungen vun eise Rapporten den Text awer net kënnen matstëmmen.

D'Covidsituatioun hei am Land, wéi soss iwwerall, ännert sech vun Dag zu Dag. Et ass dowéinst wich-teg an noutwendeg, datt periodesch Ännerungen musse virgeholl ginn, déi der aktueller Situatioun op de jeeweilege Plaze Rechnung droen. Et ass dobäi onverännert an nach ëmmer eis kollektiv Ver-antwortung, wéi och déi vun all Einzelnen, datt mer dës Pandemie zesumme bekämpfen, fir datt et net zu enger Iwwerbelaaschtung vun de Spideeler kënn an datt eise Gesondheetssystem esou nor-mal wéi méiglech ka weider fonctionéieren.

Mir hunn op dëser Plaz scho méi wéi eemol betount, datt déi Problemer an Enkpäss, déi mer leider an eise Gesondheetssystem hunn, net vu gëschter an haut sinn. Si sinn d'Konsequenz vun enger verfeelter Gesondheetspolitik aus de leschte Joren. Mir hunn hei am Land net genuch Spidolsbetter a keng Reser-ven an eise Gesondheetssystem.

De Gesondheetssektor huet emol net déi Méig-lechkeet, fir sech un déi demografesch Entwéck-lungen hei am Land flexibel unzepassen. Déi ambu-lant Medezinn, esou nëtzlech a sënnvoll se och ass, ka keng stationär Behandlung a scho guer keng In-tensivmedezinn ersetzen.

D'Situatioun ronderëm d'Coronapandemie bleift oniwwersichtlech. Nei Mutatiounen, wéi elo Omikron, sinn an hire Wirkungen weéng bekannt, d'Ästufungen variéieren am Abléck vu relativ harm-los, awer staark ustiechend bis zu méi schlëmmen Hypothesen. Vill wësse mer de Moment och nach net.

Mir mengen awer och, an dat freet eis, datt d'Ent-wécklung vu Medikamenter géint Covid gutt Pro-grëse mécht. Dat gëtt eis Hoffnung. Wann et bis wiérksam Medikamenter géif ginn, wier d'Impfung net méi dat eenzegt Mëttel, dat mer kënnen géint déi Pandemie asetzen.

Och nei Impfstoffen, déi op méi klassesche Methode baséieren, sinn aktuell am Zouloossungsprozess, a wann déi bis um Maart sinn, fällt et ville Leit war-scheinlech manner schwéier, fir sech impfen ze loos-sen.

Här President, Dir kennt eis Positioun als ADR: En daitleche Jo zur Impfung, awer d'Impfung muss ëmmer fräiwëlleg sinn! Datt den Här Staatsminister elo eng Impfflicht net méi ausschléisst, mécht eis e bësse Suergen, mee Gott sei Dank ass et nach net esou wäit.

Dat neit Gesetz, iwwert dat mer haut schwätzen, huet virun allem déi Neierung, datt op der Aarbecht den 3G-Prinzip agefouert gëtt an datt bei de Fräi-zäitaktivitéiten den 2G-Prinzip wäert gëllen. Mir gesinn dës Ännerungen aus enger Rei vu Grënn kritesch an awer och mat Suergen.

D'Gesellschaftssituatioun ass duerch d'Covidsitua-tioun ugespaant, an dëst Gesetz verschäerft déi Spannungen nach méi. Mir mussen eis also d'Fro stellen: Sinn déi Mesurë wierklech ausgeglach? Kënnen si garantéieren, datt eise Gesondheetssystem ouni Iwwerbelaaschtung weider ka fonctionéieren a gläichzäitig derfir suergen, datt mer de Leit keng Vir-schrëften operleeën, déi si ze vill dirängelen a se grad vum gesellschaftleche Liewen ausschléissen? An deem Kontext ass an eisen Aen den 2G-Prinzip fir d'Fräizäitaktivitéiten iwwerdriwwen.

Kritesch gesi mer, dat hate mer och scho virdu gesot, datt Privatleit am Kader vum CovidCheck vu jidderengem d'Identitéit iwwerpräiwe sollen. Hei musse mer och un d'Rechtsstaatlechkeet denken. Mir leeën elo e Recht vun der Police an d'Hänn vu Bierger, déi ouni Aschränkung aner Bierger kontrol-léiere musse. D'ADR huet hei Bedenken, datt Pri-vatleit anere Privatleit hire Gesondheitszustand an hir Identitéit musse kontrolléieren.

D'Experte si sech eens, datt d'Tester fir d'Detek-téiere vum Covidvirus ganz zouverlässeg sinn a gutt fonctionéieren. Firwat huele mer elo also de Leit, déi aus ënnerschiddleche Grënn net geimpft sinn, all Méiglechkeet, nach um gesellschaftleche Liewen deelzehuelen? Firwat kënnen dës Leit net an Zukunft emol op enger Terrass eng Taass Kaffi drénken oder op de Chrëschtmaart goen, wa si en negativen Test kënnen virweisen?

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).** - D'ADR ass nieft der Impfung fir de massiven Asaz vu gratis Tester. Den 3G-Prinzip op der Aarbecht gesi mir och e bësse kritesch. Hei gëtt en onverhältnisméisseg Drock souwuel op d'Patronat wéi och op de Salaré aus-geübt. D'Regierung entzitt sech hei der Verantwor-tung, wälzt dës op d'Patronat of.

Mir sinn an de leschten Deeg vill Fäll zu Ouere komm, zum Beispill vu Salaréien, déi de Mindest-loun kréien an all Krämpes hunn, fir um Enn vum Mount nach déi zwee Enner beieneen ze kréien, déi dës zousätzlech Belaaschtung, fir déi Tester ze finanzéieren, einfach net packen. Hei muss ee ganz kloer soen: Mir dreuwe mat dëser Mesure vill Leit an Existenznout! D'Fräiwëllegkeet vun der Impfung, déi d'Regierung bis elo héichgehalen huet, ass domad-der praktesch ofgeschaaft.

D'Fräiwëllegkeet vun der Impfung, déi d'Regierung bis elo héichgehalen huet, ass domadder praktesch ofgeschaaft. Hei verléieren d'Leit hir Existenz, wa se sech net wëllen impfe loossen. Dëst ass dann am Endeffekt näischt aneschtens wéi eng Impfflicht, oder vläicht en Impfzwang, just ouni d'Kand beim Numm ze nennen. A wann dat esou ass, da stelle sech och nach eng Rei aner Froen: Wann d'Leit sech praktesch mussen impfe loossen, musse mer dann net och iwwert d'Responsabilitéit an d'Haftung vum Staat diskutéieren? Muss ee vläicht un e „Renverse-ment de la charge de la preuve“ denken, wa Bierger de Staat weéinst méiglechen Impfschied verkleen? An och op der Aarbechtsplaz gëllt: D'ADR ass fir Impfun-gen an alternativ fir gratis Tester.

Et ass net verwonnerlech, datt esou Mesuren, wéi d'Regierung se wëll huelen, d'Spannungen an der Gesellschaft erhéien. Grad am Hibléck op déi sani-tär Situatioun, an där mer eis elo befannen, ass et dach wichteg, datt mer eis Gesellschaft méiglechst zesummeschweessen a keng onnéideg Grief ent-stoe loossen. Wie negativ getest ass an de Virus erwisenermoossen net mat sech dréit, soll kenge Restriktiounen ënnerleien.

Mir sinn der fester Iwwerzeegung, an et kann een dat vun Dag zu Dag méi gesinn, datt duerch dës Mesuren d'Gesellschaft sech leider ëmmer méi spléckt, wat zu Spannunge féiert, déi mir guer net gebrauchen kënnen an déi och, ech mengen, hei-banne kee wëllt.

Dat ass dee falsche Wee. Et ass eis Pflicht, duerfir ze suergen, datt sech aus enger sanitärer Aus-gangssituatioun keng fundamental Gesellschafts-kris entwéckelt. Et gëtt eng Pandemie, jo. An deem Sënn ass et kloer disproportionéiert, fir déi Ongeimpften op déi eng oder déi aner Manéier unzekloen oder ze stigmatiséieren. Mir begreissen ausdrécklech d'Méiglechkeet, datt d'Leit sech kënnen séier, gratis an onkomplizéiert impfe loos-sen. A fairerweis muss ee soen, datt dat an de leschte Wochen a Méint ganz gutt geklappt huet.

Mir sinn awer grad esou iwwerzeegt, datt eng Logik vun Drock a Bestrofungen net zu méi Akzeptanz féiert, mee grad au contraire d'Leit rose mécht. Mir dierfen och net vergiessen, datt d'Particularitéite vum Coronavirus an déi nach net definitiv Zouloosung vun den aktuellen Impfstoffen och an de Famillje fir ganz vill Diskussione suerge wäerten, besonnesch wann et ëm d'Impfung vun de Kanner geet. Och hei plädéiere mir dowéinst, fir méiglechst

Weeër vum Konsens ze sichen an net dozou bäize-droen, datt et ëmmer méi Sträit an der Gesellschaft an tëschent den Eltere gëtt.

Dir kennt och eis grondsätzlech Positioun, déi mer vun Ufank un haten, datt de Staat weeder d'Grund-rechter vun de Leit verletzen, nach sech an hiert Pri-vatliwien amëschen dierf. Déi Covidgesetzter, déi hei virgeluecht ginn, erfüllen déi Konditiounen eiser Meenung no net.

Här President, mir kämpfen all zesumme géint ee Virus. Dat geschitt am effektivsten, am beschten, wa mer all als Gesellschaft géient bleiwen. Kommt mer falen net an eng eesäitig Scholdzouweisung! Kommt mer schafe keng ënnerschiddlech Kategorië vu Leit! Dëst sinn eis Iwwerzeegungen an dës Iwwerzeegunge si mat dësem Gesetz kloer net garantéiert. An deem Sënn wäerte mir dat Gesetz och net matdroen.

An dann: Deene Leit, déi wëllen demonstréieren, soe mer ganz kloer, datt si dat solle friddlech maa-chen, well et bréngt näischt, wa se ausaarten. Och eis Regierung ruffe mer dozou op, keng Mooss-namen ze proposéieren, déi d'Leit onnéideg ënner Drock setzen. Déi zwou Säite musse dozou bäidroen, datt et net zu enger Radikaliséierung kënn, well soss hu mer näischt geschafft.

An deem Sënn ginn eis déi Moossnamen, déi mer haut virgeluecht kruten, ze wäit, an duerfir wäerte mer et och net stëmmen.

Ech wéilt awer nach eng Motioun an eng Reso-lutioun deponéieren, eng Motioun zum generali-séierten Asaz vun de Loffilteren an de Schoulen an eng Resolutioun zur Impfflicht. Wannechgelift, Här President.

Motion 1

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest,

- datt d'Schoulpersonal opgefuerdert gouf, esou wäit déi meteorologesch Konditiounen dat erlaben, d'Klassesäll reegelméisseg ze läften, fir esou dozou bäizedroen, de Risiko vun enger Infektioun mam Covidvirus anzedammen;

- datt d'Regierung an der Äntwert op d'parlamenta-resch Fro N° 2812 vum 14. September 2020 vum honorabelen Deputéierte Fernand Kartheiser mat-gedeelt huet, datt déi mobil Loffiltere „kee relevan-ten Effet op d'Verhënnere vun der Verbreedung vum Virus hätten“;

- datt neien Erkenntnisser no - a besonnesch wéi eng Etüd vun der däitscher „Stiftung Warentest“ gewisen huet -, mobil Loffilteren e substanziellen Effekt op d'Verréngerung vun der Gefor vun der Ustiechung mam Covidvirus kënnen hunn,

fuerdert d'Regierung op,

- déi néideg Schrëtt ze ënnerhuelen, fir nach eemol zäitno an an aller Objektivitéit ze préiwen, ob den Asaz vu mobil Loffilteren net awer eng sënnvoll Alternativ kéint sinn, fir d'Vebreede vum Covid-Virus anzedammen.

(s.) Jeff Engelen.

Résolution 1

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest,

- datt d'parlamentaesch Versammlung vum Europa-rot an hirer Resolutioun 2361 vum 27. Januar 2021 („Vaccins contre la covid-19: considérations éthiques, juridiques et pratiques“) d'Memberstaaten opgefuerdert huet, « de s'assurer que les citoyens et citoyennes sont informés que la vaccination n'est pas obligatoire et que personne ne subit de pres-sions politiques, sociales ou autres pour se faire vacciner, s'il ou elle ne souhaite pas le faire person-nellement »,

erënnert drun,

- datt d'Regierung festgehalten huet, datt et net zu enger Impfflicht kënn,

decidéiert,

- datt Lëtzebuerg esouwuel kuerzfristeg ewéi och laangfristeg keng Impfflicht aféiert.

(s.) Jeff Engelen.

■ **M. Marc Spautz, Président de séance.** - Merci, Här Engelen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Marc Spautz, Président de séance.** - Merci dem Här Engelen. Déi nächst ageschriwwen Riednerin ass déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).** - Merci, Här President. Fir d'éischt wéilt ech dem Rapporten Merci soen, dee grad net hei am Sall ass, an natier-lech och der Ministesch an all deenen, déi un dësem Text geschafft hunn, trotzdem Merci soen an och den Effort unerkennen, deen hei dra stécht. Ech mengen, dat muss een och kloer unerkénnen. Och wa mer net onbedéngt mat der Ausrichtung averstane sinn, muss ee kloer gesinn, dass hei ganz vill Stonnen an Deeg a Wochen a Méint dru geschafft gouf.

Ech wëlt fir d'éischt de Kontext unerkennen. Mir wëssen, dass mer an enger véierter Well sinn. Mir wëssen, dass d'Infektiounen héich sinn. Mir wëssen, dass d'Hospitalisatiounen an d'Luucht ginn. Mir wëssen, dass op der Intensivstatioun elo erëm méi Leit leien, an dat ass sécherlech den Haaptënnerscheed par rapport zu deem leschte Gesetz, wat mer hei an der Chamber gestëmmt hunn.

D'Impfe wierkt an d'Impfstoffe sinn dat wichtegst Instrument, dat mer aktuell am Kampf géint de Virus hunn. An ouni d'Impfstoffe wären d'Spideeler warscheinlech an enger ganz anerer Situatioun a géifen et eventuell net méi packen a mir wäre vläicht schonn erëm an engem Lockdown.

Mir wëssen awer och, dass d'Wierkung relativ schnell ofhëlt, no dräi bis véier Méint scho bei verschiddenen Impfstoffe. D'Impfwirkung setzt de Risiko vun engem schwéiere Krankeetsverlaf signifikant erof a bremst och d'Iwwerdroung, och dat wësse mer. Mee mir wëssen och, datt déi geimpfte Persounen kënne krank ginn, och wa manner oft, an datt si och de Virus kënne weiderginn. An dat selwecht gëllt och fir genuese Mënschen.

Et ass och kloer, dass d'Spidolspersonal midd ass an ënner Drock ass, an es midd ass, ënner Drock ze sinn. An och dat wësse mer an ech mengen, et ass och ganz wichteg, hinnen hei nach eng Kéier de Respekt auszadrécken an hinne Merci ze soe vun dëser Plaz aus.

D'Spideeler sinn also elo an eng Phas 3 iwwer-gang an dat ass immens problematesch fir eis Santé publique, well eng Rei Agrëffer, déi net essentiel sinn, kënne verréckelt ginn, an trotzdeem ass dat ganz problematesch. Um nationale Plang ass den Impftaux effektiv an d'Luucht gaang. Ech mengen, mir si bei 77-78 %, wann ech mech elo net ieren, a bei 46 % vun der Weltbevölkerung, déi geimpft sinn.

Mir wëssen, dass et eng nei Virusvariant gëtt. De sougenannten Omikron, deen ass ënnerwee. Mir wëssen awer do virun allem, dass mer net vill wëssen, well Etüden en cours sinn. Dofir mengen ech, an do si mer sécherlech all averstanen, dass de Precautionsprinzip gëllt; mir mussen immens virsiichteg sinn.

D'Lag um sanitäre Plang ass also eescht an ech mengen, och do si mer eis alleguerten eeneg. Mir wësse villes, mee villes wësse mer och net. Wann d'Impfwirkung bei der Deltavariant scho relativ schnell ofkléngt, zumindest no zwou Dosen, wësse mer net, wéi se bei der Omikronvariant wäert wirken. Souguer wann den aktuellen Impfstoff bei Omikron sollt wirken, wësse mer nach ëmmer net, wéi vill Dose mer wäerte brauchen. A mir wëssen, dass dat vill Leit destabiliséiert.

Et ass zwar kloer, dass d'Boosterdosis wierkt - dat weise genuch Etüden an och genuch Experienzen -, mee mir wëssen awer net, wéi laang. Net gewosst ass och, wéi vill Prozent mer brauchen, fir déi sougenannten Herdenimmunitéit ze erreechen. Et war jo emol eng Kéier vu 75-80 % rieds gaangen. Elo geet éischter rieds vun 80-85 %. Mee och do, dat sinn Zuelen, déi och elo erëm am Raum stinn an a Fro gestallt ginn. Dänemark hat dat erreecht, esou wéi aner Länner och, mee och do hunn erëm misse Mesuren ergraff ginn, well d'Infektiounen erëm an d'Luucht gaange sinn.

Mee och do erënnere mer drun, dass u sech Dänemark dee Modell war. Et war dee Modell, deen dem viregte Gesetz zugronn louch. Wat ännert den Echec vun deem Modell en eiser Politik? Abee, wéi et schéngt, net vill, well déi Linn gëtt weiderge-fouert a se gëtt verdéift.

Et schéngt eng Course géint Zäit ze sinn, wou einfach vill Facteuren eis echappéieren. Dat hei Gesetz da bleift an der Kontinuitéit, ech hunn et gesot, vun deem ale Gesetz an dréint d'Schrauwen nach eng Kéier zou. Déi grouss Ännerunge sinn, dass elo den 3G - et ass scho gesot ginn - obligatoresch op der Aarbechtsplaz gëtt an datt alles, wat an der Fräizäit ass, deenen ouni Impfpass an ouni Geneesenepass virenthale gëtt.

D'Logik ass nach ëmmer déi selwecht fir eis: Drock erhéijen, och dat gëtt gesot, fir dass déi, déi net geimpft sinn, sech impfe looszen. D'Begrënnung ass, dass et keng Alternativ gëtt. Dat gouf vun der Santéministesch och schonn esou gesot. Mir bleiwen an der Logik vun der Bestrofung, eng At-titüd, déi ech och scho beim leschte Gesetz denoncéiert hunn.

Erënnere mer eis drun, dass et virun allem drëms goung, deene Geimpften duerch de CovidCheck-Regimm och gewësse Fräiheeten erëmgéinn. Och dat gouf vu Regierungsvertrieder gesot. Dee Regimm an déi Approche gi weidergefuert a verstärkt duerch d'Obligation vum CovidCheck-Regimm, vun 3G op der Aarbecht an dem 2G an der Fräizäit an am Horesca.

Begrëssen dinn ech awer, an dat soen ech och ganz kloer, dass déi sozial Restauranten an d'Schoulkan-tinnen net heidrënner falen. Et muss ee jo och soen, wat een da vu punktueller Saache begréisst a gutt fënn.

Wat mech awer elo staark wonnert: Spéitstens säit deem leschte Gesetz weess all Mënsch, dass déi Geimpften an déi Geneesen de Virus kënne weider-ginn an deemo den 3G an den 2G falsch Sécherheete sinn. Dofir hu mir och hei am Sall d'Re-commandatioun erausginn, dass mer d'Maske sol-len undinn, obwuel mer am CovidCheck-Regimm sinn. An dat ass och richteg esou. Och d'Weltge-sondheetsorganisatioun recommandéiert den 3G respektiv den 2G net ouni Begleetmoosnamen, also ouni Masken an Tester. Dës sollen en place bleiwen. Firwat vermëttelt mer dann iwwert dëst Gesetz weider dës falsch Sécherheeten?

Mat deem heite Gesetz gëtt och d'Dauer vun den Tester verkierzt - ech ginn elo net op d'Detailer an, Dir wësst et -, sou dass et sech scho bal net méi lount, sech testen ze looszen. D'wëssenschaftlech Begrënnung awer vun dëser Entscheidung ass rela-tiv schwaach.

Et gëtt och e véierten Zertifikat agefouert, an zwar dee vun der „contre-indication à la vaccination“. Do soll dann och eng Lëscht komme vu Contre-indica-tiounen, fir déi sech de Santédirekter am Ausland soll inspiréiert hunn. Des Weidere sollen dës Leit eng illimitéiert Unzuel vun Tester gratis kréien. Wéi och schonn an der Santékommissioun ugeschwat, appelléiere mir un d'Regierung, dës Mënschen - an dat ass och elo schonn haut gesot ginn -, déi schonn duerch hir medezinnesch Konditioun beno-deelegt sinn, schnellstméiglech dësen Zertifikat ze erstellen, fir dass och si rëm normal um al-deeg-leche Lieue kënne deelhuele.

D'Mënscherechtskommissioun fuerdert och, dass dës Leit solle kënne e flexibelen Accès zu Test-méiglechkeete kréien, well dës Ofhängegkeet vun Tester, vun Testméiglechkeete wäert si an hirem Alldag bestëmmen.

Hei gi Moosname proposéiert, déi immens wäit an de Mënschen hiren Alldag agräifen. De Staatsrot seet jo a sengem Avis, dass dës Mesuren net dis-proportionéiert wieren. Mee ech muss lech éierlech soen, dass dësen Avis mech stutzeg mécht. Ech hat beim leschte Vott den Avis vun dem franséische Staatsrot zitéiert, well deen de Problem menger Meenung no op de Punkt bréngt. An ech widerhuele en hei, well en ëmmer nach esou richteg ass: « pour “chacune des activités pour lesquelles il est envisagé”, la nécessité du pass sanitaire doit être justifiée “par l'intérêt spécifique de la mesure pour limiter la propagation de l'épidémie [...] et non par un objectif qui consisterait à inciter les personnes concernées à se faire vacciner.” »

Dat gëllt och hei esou. D'Iddi dohannert ass weesentlech: D'Mesurë mussen net just propor-tional zur Gravitéit vun der allgemenger Situatioun, an där mer sinn, sinn, mee proportional zu der Wier-kung, déi se potenziell entfale kënne, fir de Pro-blem ze léisen.

Och d'Mënscherechtskommissioun mécht eis an hirem Avis op déi néideg Verhältnisméissegkeet opmierksam. Si schreift, dass dat heite Gesetz e « renforcement important des mesures » virgesäit, a weider: « ce qui implique des exigences renfor-cées de justification ». Domadder stellt sech also d'Fro vun der Exigenz, dës Moosnamen ëmsou méi staark ze justifiéieren, well dës Moosname jo verdéift ginn.

Des Weidere sollen dës Justifikatiounen kloer op enger solider wëssenschaftlecher Basis, wéi si soen, fouszen an d'Justifikatioun soll beweisen, dass dës proposéiert Moosnamen déi mannst oprénglech Moosname sinn. A weider ass d'CCDH besuergt, dass dës duebel Exigenz no Justifikatioun an no Ver-hältisméissegkeet net soignéiert gëtt, wéi si soen.

Et bleift, dass dës Moosnamen dozou féieren, dass Zéngtausende Mënschen net méi kënne um kulturelle Lieuen, u Sportsaktivitéiten a soss um Fräizäitlieuen deelhuele. Mir legaliséieren domad-der eng Diskriminatioun op Basis vum Impfstatus, obwuel mer zu Lëtzebuerg eigentlech keng Impf-pflicht hunn - et ass elo just ugeklongen -, mee dat hei ass eigentlech de facto eng indirekt Impfpflicht.

Dobäi kënnt, dass dës Moosname riskéieren, d'so-zial Ongläicheeten ze verschäerfen. Mir kënne net ignoréieren, dass et e Grupp vu Mënsche gëtt, dee sech net wëll impfe looszen a sech eventuell och mat dëse Mesuren net wäert impfe looszen. An innerhalb vun dësem Grupp wäerten dës Mesuren e staarke sozialen Impakt hunn. Déi Leit, déi méi e kleng Budget hunn, wäerten dës Mesuren definitiv méi spiere wéi déi mat engem décke Portmonni. D'Tester, déi si reegelméisseg musse bezuelen, fir op d'Aarbecht ze goen, rechne sech bis zu 600 bis 700 Euro de Mount.

Dobäi kënnt, dass an der Fonction publique dräi- bis véiermol d'Woch vun doheem geschafft ka ginn, wat mir begrëssen, well och dat ass eng Protek-tiounsmoosnam. Och dat soen ech ganz kloer. Déi Leit musse keng Tester bezuelen, well den Teletra-vail fält jo net ënnert de CovidCheck-Regimm. Déi awer, déi grad a méi prekären Aarbechtsverhältnis-ser mat kleng Léin sinn, sinn déi, déi zum Beispill och Servicer à la personne verrichten a soumat net

an den Teletravail kënne goen an noutgedronge Kontakt mat Leit hunn, wou se sech ustieche kën-nen. An och grad si sinn dann eebe méi exposéiert, kënne och net vun doheem schaffen, mussen also méi fir Tester bezuelen. Si sinn also duebel- oder dräifach bestrooft.

Et ass dann och dem OGB-L no nach ëmmer net kloer, wien d'Tester wäert bezuelen. Dofir war ech och elo verwonnert, virdrun ze héiere vum Minister, dass d'Gewerkschaften „op den Zuch gespronge sinn“, wéi virdru gesot gouf, well ech hunn aus hirem Avis oder aus hire Kommunikatioun erausge-lies, dass si net esou begeeschtert ware vum Fait, dass d'Tester eventuell misste vun de Salariéë bezuelt ginn. Fir si war et op jidde Fall anscheinend net kloer, wien dës Tester misst bezuelen.

Mee et kann een awer staark dovunner ausgoen, dass de Salarié wäert mussen dofir opkommen, well wann een dem Patronat nolauschtert, wäerte si net dofir opkommen. Dat schéngt fir si zumin-dest kloer ze sinn.

Mir mengen awer, dass et den Employeur misst sinn, dee finanziell fir dës Tester opkënn, well dee fir d'Santé op der Aarbecht verantwortlech ass. Den OGB-L an och d'CSL proposéieren, zumindest fir déi Leit mat kleng Revenuen, bis zu 2,5-mol de Mindestloun, d'Käschte vun dësen Tester ze iwwer-huele.

Déi Betriber hei, besonnesch kleng Betriber, déi fi-nanziell Schwierigkeete kënne kréien, sollten eiser Meenung no eng finanziell Hëllef vum Staat kréien. An dozou reechen ech dann och eng Motioun an. Wannechgelift.

Motion 2

La Chambre des Députés,

- considérant l'introduction obligatoire prévue du CovidCheck 3G dans le monde du travail ;

- considérant que le CovidCheck 3G est un élément indispensable pour protéger la santé de tous les sa-lariés, agents publics et travailleurs indépendants sur le lieu de travail ;

- considérant que les tests certifiés PCR ou antigé-niques peuvent représenter des coûts importants pour les salariés moins bien situés ou défavorisés et leurs familles ;

- considérant que les salariés qui fournissent des services à la personne indispensables au fonction-nement de la société ou qui font un travail manuel n'ont pas la faculté de recourir au télétravail ;

- considérant que l'obligation de se faire tester gé-nère une différence de traitement injustifiée entre les salariés des différents secteurs ;

- saluant que la non-présentation d'un certificat va-lable par le salarié ne constitue en aucun cas un mo-tif de licenciement ou de sanctions disciplinaires ;

- considérant que l'employeur est obligé d'assurer la sécurité et la santé de l'ensemble de ses salariés ;

- admettant que le coût pour les tests ne pourra pas être intégralement pris en charge par tous les em-ployeurs, notamment les petites et moyennes entre-prises ou les associations ;

- considérant que le gouvernement a mis en place et prolongé certaines aides aux entreprises dans le contexte de la lutte contre la pandémie de la SARS-CoV-2,

invite le Gouvernement

- à préciser dans la loi que les employeurs doivent prendre en charge les frais des tests suite à l'intro-duction obligatoire du CovidCheck 3G dans le monde du travail ;

- à créer une base légale pour une aide à accorder dans ce contexte aux employeurs qui rencontrent des difficultés à financer les tests.

(s.) *Nathalie Oberweis, Myriam Cecchetti.*

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Merci.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (déi Lénk).- Mir sinn der Meenung, dass een hätt misse vill méi och op Geste-barrière wéi Masken, Testen, Distanz an och manner Kontakter setzen. Dës Moosname kom-men awer eiser Meenung no vill ze kuerz an dësem Gesetz, well alles oder bal alles op de CovidCheck-Regimm gesat gëtt. Et ass e Choix, dës net méi prioritär an d'Gesetz afléissen ze looszen, well alles, oder bal alles, op de CovidCheck gesat gëtt, well et drëms geet, wéi ech scho sot, den Drock ze erhéijen, fir dass d'Leit sech impfe looszen.

Jo, mir si fir d'Impfen a jo, mir gesinn d'Impfen als Léisung. An ech sinn och frou, wann den Impftaux an d'Luucht geet. D'Impfen ass dat, wat mer elo bei Hand hunn. Jo, et wierkt, zumindest kuerzfristeg. Dat wësse mer. An dat ass och fir mech, dat soen ech ganz éierlech, Grond genuch, sech impfen ze looszen, och wann een net gewuss, wéi laang et gutt ass, respektiv ab wéini et ofhëlt.

(Interruption par la présidence)

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Dir musst zum Schluss kommen, Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (déi Lénk).- Jo, mee ech hat jo, ech hu Motiounen.

(Hilarité)

Jo, souwäit ech weess, huet ee fënnef Minutte méi fir d'Motiounen, zwou an eng hallef.

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Nee.

■ **Une voix**.- Awer eréischt, wa se dru kommen.

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Wa se dru kommen, Madamm Oberweis, an da sinn et fir lech 2,5 Minutten. Dat steet am Reglement an Dir hutt dat och esou virunn lech leien.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (déi Lénk).- Ech hunn eng ofginn, et kommen der nach zwou. Zwou an eng hallef Minutt, meng Sekonne lafen nach weider an där Zäit, wou mer hei schwätzen. An der Rei.

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Also kommt zum Schluss, wannechgelift!

■ **Mme Nathalie Oberweis** (déi Lénk).- An der Rei. Ech sot et schonn: d'Impfe virubrénge, mee net mat finanziellem Drock. Mir hu scho proposéiert, dass d'Regierung sollt analyséieren, wat d'Ursaa-che si vun deenen, déi sech net impfe looszen. Aus esou enger Analys kéint dann ervirgoen, wéi eng Gruppe Leit dat sinn, an et kéint ee geziilt op se duergoen, wéi zum Beispill och zu Bremen, wou et effektiv eng lénk Gesondheetsministerin, Ge-sondheetssenatorin ass, déi dës Campagne, vun där scho rieds war, gemaach huet.

Och misst d'Regierung hir Kommunikatioun iwwer-schaffen. Ech reechen dofir och hei eng Motioun an, fir d'Regierung opzefuerderen, eng Campagne auszeschaffen, fir méi geziilt op d'Mënschen duer-an och op si anzegoen an an hirer linguistescher a kultureller Sprooch op Aenhéicht mat hinnen ze schwätzen.

Motion 3

La Chambre des Députés,

- considérant que le vaccin est le moyen le plus effi-cace pour prévenir de nouvelles vagues d'infec-tions ;

- considérant les efforts investis récemment dans la communication visuelle dans l'espace public et la multiplication des dispositifs de vaccination mo-biles et de proximité en vue de favoriser la participa-tion au programme de vaccination de la population réticente ;

- considérant que malgré ces efforts, certains pans de la population n'ont pas accès aux informations de base concernant les possibilités de vaccination qui leur sont offertes, ni aux informations scientifi-quement et médicalement prouvées autour des vac-cins dont dispose la Direction de la Santé ;

- considérant qu'un des problèmes d'accès aux in-formations susmentionnées relève de barrières lin-guistiques et sociales dans la mesure où les sup-ports communicationnels du gouvernement ainsi que les médias ne s'adressent pas à toutes les com-munautés linguistiques et d'immigré.e.s présentes sur le territoire luxembourgeois ;

- considérant la nécessité de concevoir les informa-tions en question dans un langage simplifié pour s'adresser au plus grand nombre de personnes indé-pendamment de leurs origines nationales ;

- considérant que la mise à disposition des informa-tions en question au plus grand nombre nécessite un travail de grande envergure,

invite le Gouvernement

- à mettre en place un programme de coopération avec les communes dans l'objectif d'atteindre et d'informer les communautés en question en allant directement à leur rencontre ;

- à impliquer dans l'élaboration de ce programme de coopération à la fois les services municipaux et les acteurs locaux de la société civile travaillant au contact direct de la population ainsi que les béné-voles des associations fortement impliquées dans la vie sociale et culturelle locale ;

- à prévoir davantage de supports communica-tionnels conçus dans un langage simplifié.

(s.) *Nathalie Oberweis, Myriam Cecchetti.*

An enger weiderer Motioun froe mir d'Regierung, dass se e Plan de gestion kéint etabléieren, fir d'Pandemie ze bekämpfen a fir dass mer méi Previ-sibilitéit a méi Transparenz schafen. Effektiv kéint esou e Plang hëllefen, méi einfach ze plangen an och méi kloer ze kommunizéieren.

Motion 4

La Chambre des Députés,

- considérant que le Luxembourg est actuellement touché par une nouvelle vague d'infections dans le cadre de la pandémie de la Covid-19 ;

- considérant que malgré les efforts au niveau inter-national de la recherche scientifique pour suivre l'évolution de la pandémie depuis ses débuts, l'appar-ition de nouveaux variants est imprévisible ;

- *considérant que depuis le début de la pandémie, un ensemble de mesures sanitaires (port du masque, hygiène des mains, distanciation physique) est toujours réglementaire dans certains domaines de la vie publique et du monde du travail* ;

- *considérant que le gouvernement a dans le sillage des différentes vagues d'infections développé une série de scénarios de limitation des risques épidémiologiques, afin de mettre en place plus rapidement les adaptations organisationnelles nécessaires dans les hôpitaux, écoles, transports, administrations, entreprises etc.* ;

- *considérant les expériences passées de la gestion de crise sanitaire et les concertations entre pays ayant lieu aux niveaux mondial et surtout de l'Union européenne afin de développer autant que possible des plans harmonisés de gestion sanitaire de la pandémie* ;

- *considérant qu'un plan de gestion sanitaire impliquant différentes phases a déjà été mis à l'épreuve dans les hôpitaux publics,*

invite le Gouvernement

- *à effectuer une évaluation des scénarios développés et mesures sanitaires mis en place jusqu'à présent dans le cadre de la gestion sanitaire de la pandémie* ;

- *à définir sur base des expériences passées et de ces évaluations, un plan provisoire de gestion sanitaire comprenant différentes phases (Stufenplan) et qui concerne la vie sociale dans son ensemble (monde du travail, espace des loisirs, monde scolaire, espace public et vie privée).*

(s.) Nathalie Oberweis, Myriam Cecchetti.

Dofir appelléieren ech och kloer virun allem un déi eeler a vulnerabel Matmënschen, déi net geimpft sinn, dat ze envisagéieren a mat hirem Dokter doriwwer ze schwätzen. Ech appelléieren awer och gären un Elteren, déi hir Kanner net wëllen teste loossen, well testen hëlleft awer, de Virus ze gesinn, en ze beobachten an ze kontrolléieren. An ech mengen, dat deet net wéi oder op jidde Fall net vill wéi.

Wat d'Impfen ugeet, widderhuelen ech och hei ...

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Madamm Oberweis, wannechgelift, Dir musst zum Schluss kommen.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (*déi Lénk*).- Ech hunn eng Rei Sekonnen ... Bon, okay, ech kommen zum Schluss.

(*Interruption*)

Et ass an der Rei, bon. Mir mussen d'Impfe virubrénge, mir sinn averstanen. Mee nach ëmmer sinn ech der Meinung, dass déi punitiv Logik, an där mer hei sinn, net déi richteg ass, mee mir sollen op Aenhéicht mat de Leit doriwwer schwätzen. Mir wäerte bei dësem Gesetz dann och dergéint stëmmen, a merci fir d'Nolauschteren.

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Merci, Madamm Oberweis. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorable Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi steigend Infektiounszeulen an elo och nach d'Ongevëscheet mat der neier Virusvariant hunn d'Regierung dozou beweegt, dës Gesetzesproposé virzeleeën, mat där d'Covidrestriktionen nees staark verschäerft ginn, an dat besonnesch op der Aarbechtsplaz.

Dat ass vun der Effentlecheet net onkommentéiert gelooss ginn, a kee Covidgesetz zu Lëtzebuerg huet bis elo an der Bevëlkerung esou staark Reaktiounen ervirgeruff wéi dëst. A mir hu jo och nach d'Biller vun deene leschte Weekender am Kapp. Dozou muss ee ganz kloer nach eemol soen, datt et absolut legitim ass, d'Politik ze kritiséieren a vu senger Meinungsfreiheet Gebrauch ze maachen, mee datt et och absolut inakzeptabel ass, gewalttätig ze ginn, Mënschen ze bedroen oder ëmmer nees deplacéiert an illegal Vergläicher mat Judderverfolgung ze maachen, déi den Holocaust verharmlosen.

D'Aarbechten un dësem Text waren also net einfach. D'sanitär Situatioun setzt eis all ënner Drock, effentlech Drounge si lues a lues zum Alldag ginn an och d'Aarbechten um Text selwer hu sech als laang a schwéierwiereg erweisen.

(**M. Fernand Etgen reprend la présidence.**)

Et war e Projet, dee laang Zäit gebraucht huet, an e Projet, deen elo zu engem Gesetz gehéiert, wat no deene ville Verännerungen, déi et méttlerweil scho matgemaach huet, alles aneres wéi nach méi iwwersiichtlech ass.

Dofir soen ech natierlech als Éischt emol dem Rapporteur Merci fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport, dee probéiert, e bësse Licht an den Niwwel ze brénge, well jiddwereen, dee sech méi am Detail mat dëser Gesetzespropos auserneegesat huet, weess, datt se mat all den Amendementer, de Pas-sagen, déi gestrach goufen an nees dobäigesat goufen, alles anescht wéi einfach ze liese war.

Mam neie Gesetz soll et nei Mesurë gi fir d'Restauratioun, fir d'Aarbechtsplaz, fir d'Spideeler, fir d'Altersheemer, fir d'Fräizäitaktivitéiten a generell fir d'Rassemblementer. An da gëtt et an all deene Kategorien ëmmer nach Ënnerscheeder tëschent den Alterskategorien, der Unzuel vu Persounen, déi deelhuele, an et bleiwen natierlech och nach eng ganz Rei Mesuren en place, déi net änneren, mee weider Bestand hunn. Dat ass esou lues net méi iwwersiichtlech an haaptsächlech net méi ganz einfach ze verhalen.

Ech muss ganz éierlech zouginn, ech sinn an deene vergaangenen Deeg méi oft gefrot ginn, wéi eng Reegel fir wéi eng Situatioun dann elo géif gëllen. An obwuel ech vill un dësem Text an der Kommissioun geschafft hunn, wouost ech d'Äntwert net ëmmer auswenneg an hunn ëmmer nees missen e Bléck op d'Texter, déi dann och permanent evoluéiert hunn, werfen. Mee wann et eis als Deputéierten, déi vill Zäit an d'Lektür vun deenen Texter investéieren, scho schwéierfällt, fir all eenzel Reegelung ze verhalen, kann ee sech kaum erwaarden, datt et fir d'Biergerinnen an d'Bierger dobaussen anescht wier. Dat ass keng glécklech Situatioun.

D'Gesetzer solle vun de Leit gelies a verstane kënne ginn. An duerfir musse mer eis iwwerleeën, wéi mer dësen Text an Zukunft nees méi biergerno, méi einfach verständlech gestalte kënne. An ech weess, datt et net einfach ass, mir hunn et an der Kommissioun probéiert a mir hunn et net gepackt. Do ass d'Chamber mindestens esou responsabel dru wéi d'Regierung.

En attendant hu mer awer eng kleng Tabell opgestallt, déi dobäi hëllef soll, méi einfach ze erkennen, fir wéi eng Aktivitéiten a Servicer wéi eng Reegle gëllen.

(**M. Sven Clement montre une documentation.**)

An Dir gesitt, se ass net wierklech kleng! Et gëtt eng ganz Hellewull, eng Hickecht vu Fäll, déi ënnerschiddlech sinn. A fir datt da vläicht déi Deputéiert, déi net an der Santéskommissioun waren, e klenge Rappel hunn, Här President, ginn ech lech déi, da kënnt Der déi un d'Deputéiert verdeelen. Mir Piraten setzen net esou vill op Copyright, et si Creative Commons: Jiddwereen, deen et wëll, kann se gäre benotzen.

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Hutt Der et kontrolléiere gelooss?

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Här Di Bartolomeo, Dir kënnt et gäre kontrolléieren. A falls mer e Feeler hunn, verbessere mer en direkt.

(*Hilarité*)

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ee Virdeel huet et: Wa mir eppes verbessere mussen, muss mer net bei de Staatsrot goen, fir et kënne ze änneren.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, datt mir als Piraten dësen lwwerbléck erstallt hunn, soll awer net heeschen, datt mer mat all dëse Mesuren och averstane sinn. Nee, dat ass sécherlech net de Fall.

Mir hunn déi lescht Ännerung vum Covidgesetz net matgestëmmt, well mer eis kloer géint ee Pay-to-work-System ausschwätzen. An aus deem selwechte Grond - ech mengen, dat ass deen éischte Grond -, wäerte mer och dësen Text net matstëmmen. Mee ganz genee wéi d'lescht Joer ëm dës Zäit muss ech och nees soen, datt d'Situatioun dobaussen eescht ass a mir an enger Demokratie liewen, wou een déi Gesetzer muss unhuelen, déi d'Majoritéit stëmmt. Och wa mer dës Fassung vum Gesetz also net ënnerstëtzen, esou wësse mer awer, wéi wichteg et ass, datt e Covidgesetz do ass. An dofir wëlle mer de Leit hëllefen, den lwwerbléck ze halen, fir sech an hir Frënn a Famill duerch dës sanitär Mesuren ze schützen. Besser wéi keng Mesuren, sinn dës Mesuren op alle Fall.

Mee dat bedeit natierlech net, datt mer net awer Kriticken a Fuerderungen hunn. Ech sot et schonn: E Pay-to-work-System ass inakzeptabel, well en net sozial gerecht ass. Den Drock, deen op Persounen mat gerénge Salairë gemaach gëtt, ass vill méi héich wéi deen, dee Persounen mat héije Salairen erliewen. Dat ass keng sozial Gerechtegkeet.

Gläichzäiteg ass den 3G-System op der Aarbechtsplaz, grad wann et ëm Independantë geet, net ze kontrolléieren. A wann et ëm Persounen geet, déi wiesselnd Aarbechtsplazen hunn, ass d'Gesetz och nach guer net kloer. Dem Gesetz no ass et enger Persoun, déi d'3G-Krittären net erfüllt, net erlaabt, hire Lieu de travail ze betrieden. Mee wat ass da mat Handwierker oder och zum Beispill Sozialaarbechter, déi de Gros vun hirer Aarbechtszäit net op hirem offizielle Lieu de travail verbrénge, mee bei anere Persounen doheem? Däerfe si ouni Covidzertifikat net op hirem offizielle Lieu de travail schaffen, mee awer ënnerwee sinn an op anere Plaze schaffen? A wat ass mat de Kontrollen?

Däerf eng Privatpersoun eng Handwierkerin bieden, hir e Covidzertifikat ze weisen, éier se an d'Haus eran dierf? Oder dierf esou eng Kontroll just de Patron maachen, deen dann all seng Employéë moies misst zesummeruffen, fir d'Kontroll ze maachen, éier d'Aarbechterinnen an d'Aarbechter

kënne op hir Rendez-vousen fieren? A wat ass mat den Independanten, déi net geimpft sinn an dat och net maache wëllen, an dofir zum Beispill hiert Geschäft just nach iwwert den Online-Handel lafe loosse? Wann zum Beispill hiert Lager oder hire Büro hire Lieu de travail ass, wa se ganz eleng schaffen? D'Äntwert dorobber war an der Kommissioun: „Majo, mir wëssen, dat ass komplizéiert. Da mussen d'Gerichter entscheeden.“

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech kann et net akzeptéieren, datt mer hei an der Chamber e Gesetz stëmme, wou mer elo scho wëssen, datt et Fäll gëtt, wou mer keng kloer Jo- oder Neen-Äntwert ginn a wou mer soen: „D'Gerichter maachen d'Aarbecht vum Legislatuer.“

Dat ass u sech e Problem, well mir als Legislatuer mussen do och eis Responsabilitéit huelen an dann esou legiferéieren, datt et kloer ass.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Iwwert den entscheedende Punkt vun der sozialer Ongerechtegkeet eraus, gëtt et also nach eng ganz Rei Onge-reimtheete beim CovidCheck op der Aarbechtsplaz, déi eis dovun ofhalen, de virleienden Text haut kënne matzestëmme.

Et ass iwwregens och schwéier, méindes moies en zertifizéierten Test ze hunn, voire onméiglech, wann een héiert, datt verschidden Apdikten eréischt um hallwer zéng moies mat den Tester ufänken, e weidere Problem, deen och d'CSL an hirem Avis ugeschwat huet.

Wat d'Upassung fir de Fräizäitberäich ugeet, also d'2G-Reegel, si mer prinzipiell net dogéint. Aus sanitäre Grënn kann een dat erklären a verrieden, mee mir sinn der Meinung, datt en 3G+- oder en 2G+-System e Plus u Sécherheet fir jidderee gewiescht wier. Grad an Zäiten, an deene jidderee sech online e viraux Certificat kafe kann, muss een einfach nach méi virsiichteg sinn. An duerfir begrësse mer natierlech och déi zousätzlech Tester fir d'Personal aus dem Santé- a Fleegeesecteur a fir d'Visiteuren a Spideeler.

E verstärkt Teste vun Netgeimpften, genee wéi vu Geimpften, bitt eng wichteg zousätzlech Sécherheet, och wann d'Impfung am Kampf géint de Virus natierlech eis wichtigst Waff bleift. Dofir ënnerstëtze mer och all Initiativ vun der Regierung, fir d'Impfe méi attraktiv ze maachen, méi einfach ze maachen. Ech hunn et hei op der Plaz schonn eng kéier gesot: Et muss esou einfach sinn, sech impfen ze loosse wéi e BigMac ze kafen. An ech mengen, datt mer dat mat de Pop-up-Impfzentren erreecht hunn. Et gëtt keng Excuse méi fir ze soen: Ech hunn awer keen Impfzenter fonnt. Ech hunn de Wee net dohinner fonnt. Ech hunn d'Zäit duerfir net fonnt. Et ass elo esou einfach an ech begrësse wierklech déi Initiative vun der Regierung.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech hu sécher net d'Zäit, fir op all Punkten anzegoen, zum Beispill och net op dem Minister Delles seng ganz Projeten, déi en elo verlängere léisst, retroaktiv deelweis, wou ech virun dräi Méint schonn eng kéier hei stoung a gesot hunn, e soll se bis un d'Enn vum Joer lafe loosse. Déi ginn dann elo retroaktiv bis un d'Enn vum Joer gemaach. Am Januar hu mer dann Zäit, fir nach eng kéier am Detail drop zrëckzekommen, firwat mer dat dann net scho viru sechs Méint gemaach hunn. Mee, bref.

Mee komme mer nach op ee Punkt, nämlech dee vun de Kanner a Jugendlechen. Jugendlecher ab 16 Joer solle sech mat dësem Gesetz och ouni d'Averständnis vun hiren Elteren impfe kënne. A fir Kanner tëscht 12 a 15 Joer soll d'Averständnis vu just engem Elterendeel duergoen.

Mir Piraten sinn der Meinung, datt Jonker ab 16 capabel sinn, dee Choix ze treffen. Mir ënnerstëtzen duerfir déi Initiativ. Mir gi just ze bedenken, datt et och do kann zu Situatiounen am familiären Ëmfeld féieren, déi méi wéi nëmme komplizéiert sinn.

A ganz speziell gëtt et da bei deene Jonken ënner 16 Joer, wou vläicht deen een Elterendeel se dozou bréngt, datt se sech herno fillen, wéi wa se deen aneren Elterendeel verroden hätten. Mir mussen do ganz gutt oppassen, datt dat hei eebe grad net zu nach méi Spaltung, zu nach méi sozialen, psychologeschen an och familiäre Problemer féiert.

Ech sinn der Meinung, datt d'Impfung sënnvoll ass, datt se nätzlech ass an datt et de Wee aus der Kris eraus ass, egal wéi oft mer se mussen maachen, egal wéi en Impfstoff mer nach brauchen. An ech hoffe wierklech, datt déi meescht Leit se wäerten an Usproch huelen. Mee mir däerfen awer och net aus dem Bléck verléieren, wat d'Konsequenze kënne sinn.

An da stellt sech d'Fro: Mussen hei d'Kanner wierklech méi responsabel si wéi déi Erwuessen a sech impfen, fir si ze schützen, an dat just, well verschidden Erwuessener et selwer einfach net hikréien, sech besser ze protegéieren duerch eng eegen Impfung? Dat ass dach wierklech traureg. Sech selwer net ze impfen an awer vum Impfschutz vun deenen aneren an, jo, souguer vu Kanner ze profi-

téieren, dat ass einfach onsolidaresch. An ech schwätzen hei natierlech net vun deene Leit, déi sech aus medezinnesche Grënn net impfe kënne, déi jo hei och nei Facilitéite kruten. Mee all déi aner, déi sech impfe kéinten, mee et net maachen an dann awer jäizen, d'Pandemie géif eise Kanner schueden, déi kann ech net verstoen. Wann een der Meinung ass, datt dës Pandemie de Kanner schuet, ma da soll e kucken, datt se esou séier wéi méiglech eriwuer ass. An dat geet eeben am beschten iwwert d'Impfung, an zwar duerch déi eegen Impfung.

■ **Une voix**.- Ganz gutt!

■ **Une autre voix**.- Très bien!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir wäerten dësen Text trotzdem, wéi gesot, net matstëmmen. Mir sinn net mat allem, wat hei steet, averstanen a ginn dësem Projet duerfir net eis Stëmm.

■ **Une voix**.- Gitt lech e Ruck!

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Mee mir wäerten eis drun halen. An ech invitéieren och all d'Biergerinnen a Bierger, genee dat ze maachen. Well dat ass d'Aart a Weis, wéi eng Demokratie fonctionéiert.

Mir invitéiere jiddereen, solidaresch ze sinn, sech ze impfen, fir sech an déi aner ze schützen, an och mam CovidCheck nach weider senger Aarbecht nozekommen an net, wéi verschidden Deputéiert dat soten, ze streiken an d'Aarbechtskollege mat der zousätzlecher Aarbecht am Stach ze loosse. Mir kënne dës Kris nëmme gemeinsam packen, dat hunn och vill Leit an de leschten zwee Joer mat hirem Engagement gewisen.

Wa mer ophalen, géint de Virus ze kämpfen a just nach géinteneen, da wäerte mer verléieren. Mee zesummen hu mer eng Chance. Ech soen lech villmools Merci.

■ **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Ganz gutt!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. An dann huet den Här Mars Di Bartolomeo d'Wuert gefrot. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- Merci, merci, Här President. Just ganz kuerz, fir Merci ze soen enger ganzer Rei vu Leit, ënner anere de Kolleegen aus deene verschiddene Kommissiounen an och allen eenzelne Kolleegen aus der Santé- a Sportskommissioun. Dir hutt aktiv matgeschafft an iwwer annerhaleft Joer ëmmer konstruktiv dozou bäigedroen, dass d'Prezisiounen an d'Texter komm sinn. An duerfir soen ech lech e ganz härerleche Merci an ech stelle fest, dass, och wa mer haut keng Unanimitéit kréien, mer awer eng grouss Adhesioun hunn zu deenen Haaptmesuren. An ech mengen, dat ass e staarke Message no bausse.

Da wollt ech awer all deenen, déi an deene leschten zwou Wochen zesummege schafft hunn, Merci soen, well mer deen heite Projet just iwwert d'Bün bruecht hunn, well mer op d'Regierung an hir Beamte konnten zielen.

Mir haten an eise Kommissiounen net ëmmer nëmmen een, mee mir haten heiandsou eng hallef Dose Regierungsmemberen, déi ganz disponibel waren an eis och duerch d'Aarbechte gefouert hunn. Villmools merci. Merci och un déi Beamten, déi et an de leschte Stonne mat fäerdegbruecht hunn, dass deen Text hei iwwerhaapt erauskomm ass. Well dat war net evident, dat weess jiddwereen, deen dru matgeschafft huet.

Da wollt ech vun der Geleeënheet profitéieren, fir dem Staatsrot e ganz härerleche Merci ze soen, well de Staatsrot och hei erëm eng kéier op de Felge gefuer ass an awer zäit- an zilgerecht seng Rapporten, Zousazrapporten a bal Zousazzousazrapporten, et hätt nach e Millimeter gefeelt, ofge-liwert huet. An, last but not least, där flotter, formidabler Ekip, déi bis an d'Nuetsstonnen era geschafft huet hei an dëser Chamber, alle virun d'Patricia Pommerell an de Laurent Besch. Hinne gehéiert eise Respekt. Mir hunn hei eng ganz performant Ekip. A selbstverständlech, Här President, lech och, well Dir an enger Rei vu Kommissiounen dobäi waart an dat ass, mengen ech, och fir eis wichteg gewiescht.

Entschëllegt, dass ech vun der Geleeënheet profitéiert hunn, fir dat nach lasszeginn. Et soll hei net de Message eriwuerkommen, dass Majoritéit an Opposition, wat de Fong ugeet, openee lassginn. Wat eis trennt, dat sinn Detailfroen, wichteg Detailfroen. Jo, ech schwätzen net vun engem Deel vun der Opposition. Do deelen eis Welten.

■ **Une voix**.- Richteg!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*), *rapporteur*.- Merci gesot, Här President.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Di Bartolomeo.

An elo huet d'Regierung d'Wuert, de Vizepremier, den Här Dan Kersch.

Prises de position du Gouvernement

■ **M. Dan Kersch**, *Vice-Premier Ministre*.- Merci, Här President. A wann de Virriedner elo grad eng Rei Mercie lassginn ass, wëll ech dat natierlech och u seng Adress maachen. Ouni seng tatkräfteg Ënnerstützung wär et och net zu dësem Gesetz komm.

An ech wëlt dat widderhuelen, wat en elo grad ugeschwat huet: Déi iwwerwältegend Majoritéit vun dëser Chamber, an dat muss een no dëser Debatt feststellen, dréit déi grouss Prinzippie vun dësem Gesetz mat. 2G fir de Fräizäitberäich, 3G op der Aarbecht, Contrôlë vun der Identitéit, fir der Fraude beim Covid-Check entgéintzewierken, Exceptiounen fir Leit, déi sech aus medezinnesche Grënn net kënnen impfe loossen, an och den Ok, fir Lëschten ze maachen op den Aarbechtsplazen, an de Sportsveräiner, an de Kulturveranstaltungen, fir eeben d’Kontroll ze erlichten.

Ech géif esouguer bäifügen, ouni dass dat elo hei expressement gesot ass, dass och en Accord do ass, dass an den Apdikte ka geimpft ginn, an dass och en Accord do ass fir eng Reduktioun vun der Durée de validité vun de PCR- an de Schnelltester. Ech verstinn, dass aus politesche Grënn deen een oder aneren net kann iwwer säi Schied sprangen an dësem Gesetz net vorbehaltlos kann zustëmmen. Wichteg ass awer, an dat wëll ech hei eng Kéier ënnersträichen, dass eng grouss Akzeptanz do ass fir d’Regierungsvirschléi an dass mer virun allem ee gemeinsaamt Zil hei verfolgegen: dat ass, den Impf-taux an d’Luucht ze kréien an eist Land besser vis-à-vis vum Virus ze schützen.

Mir decidéieren haut warscheinlech iwwert déi lescht Chance, fir Schlëmmeres ze verhënneren. Och dat ass haut hei ugeklongen: d’Aféiere vun der Impfflicht, déi keen, kee sech wënscht an déi ënner Ëmstänn méi Problemer schafft wéi se der léist. Mir decidéieren driwwer, fir ze verhënneren, dass mer zréckfalen an e Lockdown kréien, wat eng Katastroph wär fir eis Economie an och fir d’Sozialkohäsion hei an eise Land. Dat wësse mer alleguer.

Et sinn eng Rei vu berechtigte Froe gestallt ginn, dat soll een hei net verstopen, an déi sinn zum Deel jo och an der Kommissioun scho ugeschwat ginn. Et ass e bësse schued, dass aus deenen Detailfroen eraus d’Decisioun bei deem engen oder anere komm ass, fir dësem Gesetz net zouzestëmmen. An trotzdem probéieren ech esou gutt wéi méiglech, op eng Rei vun deene Froen ze äntweren.

Mer hate scho kuerz d’Geleeënheet, iwwert d’Notifikationspflicht bei de Privatfester ze schwätzen. Mir sinn eis eens, dass dat och scho bestanen huet a mir sinn der Meenung, dass et e falsch Zeeche gewiescht wär, genau zu dësem Moment, wou mer den 2G fir d’Privatfester aféieren, elo d’Signal ze ginn, dass ee sech net bräicht ze notifiéieren. An ech mengen, dass d’Gesondheitsministesch herno de genaue Chiffer huet vun de Leit, déi et bis haut scho gemaach hunn. Dat wär e falsch Zeeche gewiescht, well et géif insenuéieren, et wier jo awer net esou eescht gemengt mam 2G op de Privatfester.

Wat d’Lëschten ugeet, fir de CovidCheck ze vereinfachen: Jo de Problem ass effektiv bekannt. Mir wëssen dat, dass mer e Problem hunn, dass mer net genau d’Durée wësse vun der Gültgkeet vun engem QR-Code. Dat läit awer net un der Lëtzeburger Regierung, dat läit dorunner, dass mer keng europäesch Eenegung hunn. An de Premier huet net méi spéit wéi haut um Conseil zu Bréissel drop higewisen, dass mer drop drängen, endlech eng europäesch Léisung ze kréien, fir dass ee weess, wéi laang säi QR-Code gültg ass, nodeems ee geimpft ginn ass.

Den Accès zum Service public ass och ugeschwat ginn. Am Prinzip si mer eis och do eens, dass een dee soll erhalen. Ech mengen, dat ass och gutt esou. Och do ass et, mengen ech, awer kloer, dass mer eng Analogie zum Privatsektor hunn. Dat huet de Minister Hansen virdu scho gesot. De Beamte muss am 3G sinn an de Client, dee fonctionéiert esou, wéi et och am Privatsektor ass, dee muss dat dann eeben net hunn. An natierlech muss de Patron, ob dat elo de Staat ass oder d’Gemeng, alles maachen, fir de Beamten ze schützen. An duerfir gi jo och d’Aktivitéiten an de Guicheten net zréckgesat, esou wäit, wéi dat méiglech ass, an op där anerer Säit och all materiell Schutzvirstellung gesicht, déi iergendwou méiglech sinn.

Jo, mir wëssen, dass et e Problem ka gi vu Mëssbrauch vu Krankeschäiner. Ech schwätzen esou séier, well ech der Madam Lenert och nach wëll e bëssen Zäit loossen. Jo, mir wëssen, dass et e Mëssbrauch vu Krankeschäiner riskéiert ze ginn. Mir wëssen awer och, dass mer keng Méiglechkeet hunn, dee Problem kuerzfristg ze behiemen. Mir hunn do e gewëssent Vertrauen an d’Dokteren, dass se wëssen, ëm wat et hei geet. Dat ass dat Eent. Dat Zweet ass, dass mer souwuel vum Minister vun der Sécurité sociale wéi och vum Minister vun der Fonction publique gesot kritt hunn, dass si hir jeeweileg Dokteren an de Contrôlë médi-

cal ugewisen hunn, ze kucken, wann hinne Fäll op-falen, fir dass se déi och kontrolléiere ginn.

Op där anerer Säit wësse mer awer och aus der Erfahrung aus dem Ausland, dass et e Phänomeen ass, wat an deenen zwee, dräi éischten Deeg wäert oprieden, mee dass et sech awer net iwwer Wochen hinzitt, well et ganz wéineg Doktere gëtt, déi sech dozou hiräisse loossen, do falsch Krankeschäiner ausstellen.

Ech wëll nach ee Wuert zu de gratis Tester soen, fir dass do keng Verwirrung opkënn. Et gëtt en Accord tëschent Patronen, Regierung a Gewerkschaften, dass d’gratis Tester just fir déi Leit wäerte sinn, déi e Schratt op d’Gesellschaft zoumaachen, sech eemol impfe loossen - extra fir déi Leit ginn och zousätzlech Capacitéite mat Hëllef vun der Arméi geschafft. Jo, et ass richtig, d’Gewerkschafte wäer gär méi wäit gaangen, mee do ass et keen Accord ginn tëschent deenen dräi Partner. An deem Accord, dee mer fonnt hunn, ass schlussendlech ee vun dräi Partner, deen och vun deenen dräi Partner gedroe gëtt.

Ech wëlt just nach vläicht mäi Wonsch ausdrécken, dass dat, wat den Här Clement hei gesot huet, dass dat eng Kéier Wirklechkeet gëtt, dass mer iwwerhaapt nëmme méi Gesetzter hei an der Chamber stëmmen, wou mer herno keng Gerichter méi brauchen. Leider ass d’Realitéit, an net nëmme hei zu Lëtzebuerg, eng ganz aner. Den 3G gëtt et net nëmme hei zu Lëtzebuerg, et gëtt en an der Tëschenzäit an der Praxis schonn a ganz ville Länner. En huet och do déi Problemer opgeworf, déi Dir hei zu Recht zitéiert hutt, mee en huet awer och do säin Zil erreecht, nämlech dozou bäizedroen, dass vill méi Leit sech impfe loossen. An dat ass och eist Zil.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Vizepremier Dan Kersch. An de Relais fir d’Regierung iwwerhëlt elo d’Madamm Gesondheitsministesch, d’Madamm Paulette Lenert.

(*Brouhaha*)

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Ech probéieren, mech dann och kuerzzefaassen. Fir vill Saache kann ech verweisen op Diskussiounen, déi mer schonn haten an der Chamberskommissioun.

Virun engem Joer - ech géif drun erënneren - ass hei no Fräiheet gefrot ginn, no Fräiheet fir d’Feierdeeg. Do hu mer driwwer geschwat, wéi vill Deeg Derogatioun zu Reegele mer sollen huelen oder net. Mir sinn deemools géint de Stroum geschwomm als Regierung an et huet sech erweisen, dass mer net esou Onrecht domadder haten. Mir kruten Onmenschlechkeet ënnerstallt, et sinn elli Wieder gefall, mee mir hunn op d’sanitär Absurditéit vum Argument higewisen. An d’Realitéit an deene Länner, déi do e bësselchen noginn hunn, déi e bësselche méi labber waren iwwert d’Feierdeeg, huet ons gewisen, dass et heiandso besser ass, virsichtg ze sinn an eeben net mam Stroum ze schwammen.

D’selwecht mat eiser Strategie, déi permanent adaptéiert ginn ass, awer ni an e féxe Plang agefloss ass. Och haut gëtt erëm no engem Plang gefrot. Ech mengen, quasi all Länner hunn entrempts agesinn, no zwee Joer, dass e Plang wirklech net hält. Firwat? Den Här Wiseler huet et am Fong ugeschwat. Wann een eng kloer Visioun no vir gëtt an et muss een herno hannerrécks rudder, well et awer net op d’Realitéit passt, dat hunn d’Leit net gären. Dat war eis hei zu Lëtzebuerg relativ fréi bewosst. Mir hu ganz fréi ganz bewosst de Choix gemaach, mat Indicateuren ze fueren a flexibel ze sinn an hunn drop gezielt, dass d’Leit drop vertrauen, dass mer dat och maachen an zäitno déi richtig Decisiounen huelen.

Ech sinn haut ganz besonnesch frou, dass op alle Fall an dësem Raum kee Mënsch méi d’Pandemie a Fro stellt. Dat heescht, dat politesch Pamphlet, dat zirkuléiert ass an de leschte Wochen a bei deem ëmmer geschwat gëtt vum Pretext vun der Pandemie, ass gottseidank an dësem Haus widderluecht. Dës Pandemie ass kee Pretext, et ass eng Realitéit, et ass e Schicksalsschlag fir Lëtzebuerg a fir d’ganz Welt.

D’Verhältnisméissegkeet, doriwwer gëtt och vill geschwat. Et ass dat, wat mer ustriewen déi ganz Pandemie iwwer, fir wirklech net ze vill aschneidend ze si mat de Mesuren, déi mer huelen, fir ëmmer nëmmen dat ze maachen, wat muss sinn, an net méi.

Jo, mir spillen am Moment am Mëttelfeld. Wat d’Impftauxen ugeet, beweege mer eis iergendwou an der Moyenne vun der EU. Dat ass richtig, do leede mer net. Mee fairerweis muss een awer soen: Wann een dat kuckt, wat zielt, nämlech wéi d’Situatioun am Land ass, wéi d’Situatioun an de Spideeler ass, wéi d’Situatioun vun den Neiinfektiounen ass, da gesäit een, dass mer ganz gutt leien.

Kuckt eng Kéier ronderëm bei eis Nopeschlänner. Et ass gesot ginn. Kuckt, wéi et an der Belsch ass, a Frankräich, an Däitschland. Do sinn d’Hospitalisatiounen wäit méi héich wéi hei zu Lëtzebuerg. D’Neiinfektiounen si wäit méi héich, an dat och sou-

guer a Länner - an den Här Wiseler huet et virdrun ënnerstrach -, an deenen e ganz héijen Impftaux ass. Also maache mer sécherlech net alles falsch. An ech kann dorausser nëmme schléissen, dass d’Leit sécherlech matkréien, wat zielt, ganz gutt an deem Land hei matkritt hunn, wat zielt. Well wa si net géife matmaachen, da kéinte mer net an där Situatioun sinn, an där mer haut sinn.

Mir kënnen nëmmen an där Situatioun sinn, well do bausse verstane gëtt, wat zielt, well verstane gëtt, wat wichtig ass. Anescht hätte mer eng Situatioun, déi warscheinlech och net anescht wär wéi an deenen anere Länner.

Nawell ginn d’Zuelen erop, jo, a mir müssen do usetzen, wou de gréisste Risiko ass. Mir hunn d’Asicht och - leider, muss ee soen. Mir haten e gewëssenen Optimismus am Hierscht, wou mer geduecht hunn, et hätt een de Wee kloer virun Aen, deen et bräicht, fir eraus aus der Pandemie: den dänische Wee. Et ass ugeschwat ginn. Den dänische Wee war dee vun engem Freedom Day, op deem alles opgehewe ginn ass a fir de Rescht op Vertraue gesat ginn ass. An et ass gutt schifgaangen!

Mir waren dee Moment net op deem Taux - zum Gléck, kann een haut soen, réckbléckend. Mir hunn ons Mesuren en place gelooss. Dat heescht, mir sinn do, wou aner Länner elo erëm müssen drop zréckkommen. Et ass keen Zickzack gewiescht. An trotzdem wësse mer haut besser, duerch déi Erfahrungen, och duerch schlecht Erfahrungen, wat gëllt. Wat gëllt? Et gëllt, un zwou Schrauwen ze dréinen. Dat eent ass, d’Impfung an d’Luucht ze kréien, en héijen Impftaux; do féiert kee Wee derlaanscht. Nieft vill Kritik héieren ech wéineg Alternativen, wéi mer derlaanscht kënnen kommen. A mir musse parallell dozou, an dat ass déi neist Erkenntnis, och nach grad mat engem Omikron um Horizont, Zousazmesuren en place halen. Dat ass dat, wat mer hei maachen.

Wann ee wëllt effikass sinn, da geet een dohin, wou de Risiko am héchsten ass. An haut ass et statistesch evident, dass net geimpfte Leit vill méi en héije Risiko mat sech droen, krank ze ginn. Dat ass fir si perséinlech net gutt. Mir hu sécherlech do eng Verpflichtung als Politik, fir d’Gesondheet vu jiddwerengem ze suergen. Mee et ass virun allem fir de System net tragbar. Et sinn ze vill Leit nach net geimpft, fir dass een do kéint eweckucken. Mir müssen elo differenzéiert virgoen. Et ass einfach esou, dass déi Leit, déi haut net geimpft sinn, e ganz grouse Risiko hunn, am Spidol ze landen iwwer laang Wochen an do ganz vill Ressourcen ze mobiliséieren an dass mer dat am Moment net gestäipt kréien, wa mer net méi differenzéiert virginn.

Elo si mer nach net bei enger Impfflicht. Och déi kann een haut net méi zu 100 % ausschléissen, well mer net genau wëssen, wat kënn, wat dat Ganzt eis reservéiert. Mee dat differenzéiert Handeln, do féiert an eisen Aen haut kee Wee méi derlaanscht.

Et ass och gesot ginn: Mat enger neier Variant, déi nach méi schnell ronderëm geet, hu mer éischt Erkenntnisser, nach net all d’Erkenntnisser. Do waarde mer natierlech mat Spannung drop, wat nach kënn, wëssen awer haut, dass de Schutz géint Hospitalisatiounen éischten Etüden no relativ gutt ass, net grad esou gutt wéi bei där anerer Variant, bei där en op 90 % geschat ginn ass. Hei gëtt en op 70 % geschat. Dat weist, dass et net de Moment ass, fir méi labber ze sinn.

An och wat d’Efficacité vaccinale zu Lëtzebuerg ugeet, invitéieren ech lech alleguerten, den Avis vun CSMI vum 13. Dezember ze liesen, vun deem Der bestëmmt scho Kenntnis geholl hutt. Do hutt Der eng gutt Analys, wéi et grad och bei den Eeleren hei zu Lëtzebuerg ausgesäit mam Impfschutz. Do si mer parallell zu deenen anere Länner. Insgesamt kann een zréckbehalen, dass de Risiko fir eng Neiinfektioun nëngmol manner héich ass fir e Mënsch, dee geimpft ass wéi fir e Mënsch, deen net geimpft ass, an dass de Risiko, fir hospitaliséiert ze ginn - an dat ass keng Freed, kuckt déi Reportagen aus de Spideeler -, zéngmol méi héich ass, wann een net geimpft ass, wéi wann ee geimpft ass.

Da wësse mer och, dass no ongeféier 90 Deeg no der zweeter Dosis de Risiko, fir sech ze infizéieren a fir erëm eng Kéier méi schwéier Konsequenzen erëm lues a lues eropgeet. Dofir och hei nach eng Kéier den Appell ze booster. Et ass net onbedéngt de Sujet vun haut, mee et kann een et net oft genuch soen.

Mir sinn amgaangen, alles ze maachen, fir d’Leit dovun ze iwwerzeegen. Ech géif vläicht vun der Zäit, déi mer bleift, profitéieren, fir op e puer Froen anzugeen, déi méi spezifesch gestallt gi sinn. D’Notifikatioun am Privaten - et ass richtig gesot ginn - hu mer scho länger ageféiert. Mir maachen och ëmmer nieft de Gesetzter banaliséiert Flyeren, op deene mer d’Mesuren duerstellen. Déi gi ganz vill erofgeluede vun eise Site, dausendemol fir d’Betriber, fir den Horeca an esou weider. Och dat wäert hei natierlech erëm erkläert ginn.

D’FAQen, an deenen all d’Froen, déi un ons eruge-droe ginn, opgeschafft ginn, ginn och ëmmer erëm

adaptéiert, wann nei Mesurë kommen. An, just fir Zuelen ze ginn, mir hu säit Ufank vum CovidCheck 25.000 Notifikatiounen erakritt an der Direction de la santé. Dovunner sinn 10 % vu Betriber, de Rescht ass vu Privatleit. Dat heescht, ech sinn awer ganz frou, dass vill Leit dat matkréien. A mengem Ëmfeld ass et zimmlech gewosst, mee et wäert net jiddwereen et matkréien. Mee mir kënnen nëmme feststellen, dass et direkt gegraff huet. Wéi gesot, 10 % vun deene 25.000 si vun Entreprises, dee Rescht si privat Notifikatiounen. Dat ass vun eiser Säit aus op alle Fall zefriddestellend. A mir wäerten dat och ëmmer erëm widderhuelen.

Zu de Kannerimpfung gëtt gesot: „Wisou waarden op Etüden, wann aner Länner an der Welt schonn impfen?“ Ma mir halen eis un dat, wat d’Experten eis soen. Mir hunn och do eise Conseil supérieur des maladies infectueuses, deen d’selwecht wéi d’Haute Autorité de Santé a Frankräich, d’ailleurs, d’selwecht wéi eng STIKO hei op Prioriséierung pocht. Et ass wichtig, wann een nëmmen eng beschränkte Quantitéit un Impfstoff huet, dass ee mat Prioritéite fiert. Dat sinn d’Primovaccinatiounen. Dat sinn déi Leit, déi vulnerabel sinn, déi müssen och geboostert ginn ab engem gewëssenen Delai, an dat sinn an enger éischter Linn elo déi vulnerabel Kanner!

Den CSMI huet sech awer generell ganz positiv ausgedréckt zu der Impfung vu Kanner. Dat gesäit a priori gutt aus. An doduerch, dass mer déi Priorisatioun elo en place hunn, hu mer am Fong geholl d’Chance - an dat ass dat, wat d’Experten eis och froen -, dass mer ganz zäitno nach wäerten Zousazopschloss kréie vun Etüden. A wann dat alles dat bestätegt, wat mer haut unhuelen, dass dat kee Problem ass, fir d’Kanner ze impfen, da wäerte mer, soubal déi Donnéeën och disponibel sinn, ganz zäitno ufänken, d’Kanner alleguerten ze impfen.

Et muss ee wëssen, dass déi jëtzig Etüden op engem klengen Echantillon fousse vu ronn 2.000 Leit. Dat ass net grouss. A mir hunn eeben d’Chance, elo virun Enn des Joers nach eng amerikanesch Etüd ze kréien, déi den CSMI eis gefrot huet - och ofzemaachen. Dofir respektéiere mer dat och. Dat ass net einfach willkürlech esou vun der Regierung decidéiert ginn. A soubal dat virläit a wann do näischt dergéint schwätzt an nei Erkenntnisser kommen, déi elo eventuell zu enger neier Virsicht géifen opuffen, da wäerte mer dat selbstverständlech och ausweiden.

Dann de Plan hospitalier: Do géif ech verweisen. Do hate mer och scho ganz vill Question-parlementairen. Dir kënn et Är Notte kucken. Mir ware schonn oft an der Chamberskommissioun, an där mer doriwwer geschwat hunn. Dee Plang, dee steet vun Ufank vun der Kris un. Wéi gëtt deen erschafft? An engem Aarbechtsgrupp an der Cellule de crise, déi spezifesch de Spideeler dedéiert ass, wou de Commissaire bei eis aus dem Haus fir d’Spideeler derbäi ass, mee wou och sämtlech Spideeler vertruede sinn.

Selbstverständlech schaffe mir do mat deenen Acteuren zesummen, déi d’Responsabilitéit hu fir d’Prise en charge. A mir hate scho Geleeënheet, en Austausch doriwwer ze hunn. Selbstverständlech ass déi Fro vun engem Covidspidol reegelméisseg komm, och a Froen. Do fannt Der Äntwerten. Ech hunn och nach eng vum Juni am Kapp vusäite vun der ADR, an där de Plang erëm eng Kéier ganz detailléiert kommentéiert an erkläert gëtt. Mee och hei hu mer Tier gedréint, eis Direktioun war op Visitt.

Ech erënnere mech, dass den Dokter Schmit lech dovunner gezielt hat. Mir waren dat op Tréier kucke gaangen, well vusäite vun der AMMD ëmmer dee Modell no vir gekéiert gëtt. Et ass awer nun emol esou - an dat hat ech lech och scho gesot an der Chamberskommissioun -, dass unisono sämtlech Spideeler zur Konkusioun komm sinn, dass dat net de beschte Modell ass. Dat ass och an Däitschland d’Erkenntnis gewiescht. Et ass ganz schwéier. De Covidpatient ass e komplizéierter Patient. E brauch eng multidisziplinär héichqualifizéiert Ekippe ronderëm sech an et ass einfach an der Praxis méi einfach, dat an de Spideeler ze maachen, well déi Ekippe jo och aner Patiente muss bedéngen. Wann een esou Ekippe ganz muss erauslagere, ass dat net effikass. Dat ass op alle Fall d’Konklusioun vun den Experte bei eis.

Dat ass thematiséiert gi mat deenen, déi an der Responsabilitéit sinn, dat sinn eis Spideeler. An ech ënnersträichen et nach eng Kéier: Dat war unisono, et war jiddwereen der Meenung, dass mer bei eise Stufeplang sollte bleiwe mat allem, wat dee beinhaltet. An den Echange mat esou Spideeler hate mer gesicht. Do sinn d’ailleurs lafend Echange, well mer jo an enger Situatioun sinn, an där Lëtzebuerg zum Gléck - zum Gléck! - nach net muss Leit erausginn, contrairement zu eisen Nopeschlänner, déi an enger Situatioun sinn, an där se Patiente schonn erëm müssen ëmlagere. An doduerch si mer mat hinne natierlech och reegelméisseg am Gespréich.

Dann zu der Prozedur, wat elo déi Leit betrëfft, déi net kënnen geimpft ginn. Déi Prozedur ass selbstver-

ständlech en place. Den Dokter Schmit war och an der Chamberskommissioun - wéini war dat?, gëschter, ech verwiesselen d'Deeg -, wou en lech erkläert huet, wourobber e fousst. Ech huelen dat elo net nach eng Kéier ervir. E war ganz am Detail dorobber agaangen, wéi eng Richtlinnen en inspiréiert hunn. Dat ware Schwäizer, ech weess et net méi auswenneg. Enfin, et war an der Chamberkommissioun.

■ **Une voix.**- D'Fransousen.

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- D'Fransousen. An opgrond dovunner ass dee Formulaire elo ausgeschafft, an dat steet alles. Dat gëtt elo natierlech der Dokterschaft kommunizéiert. Dat ass jo och eppes, wou elo u sech den Einzelne sech net onbedéngt soll vill ... Ech mengen, et ass den Dokter, deen aschätzt, deen och muss gebriecht sinn, medezinnesch, wat do elo déi Indicatioune sinn, déi géint eng Impfung schwätzen. Alles dat ass prett. Ech mengen, dat ass och schonn informell un d'Dokterschaft selwer eraus, an de Formulaire wäert en ligne sinn.

Duerno hëlt et natierlech déi Zäit, déi et brauch. Mee ech géif och hei gären eng Kéier insistéieren: Dat heiten ass net, fir d'Leit ze schikanéieren. Leit, déi net geimpft sinn, deene kënne mir vusäite vun der Santé nëmmen uroden, sech ewechzehale vun Evenementer, wou vill Leit zirkuléieren, 3G- oder 2G-Eventer. Si sinn engem grouesse Risiko ausgelievert. Dat ass ganz kloer. A mir wäerten op alle Fall ... Mir kënnen nëmme widderhuelen, dass si zu hirem eegene Schutz wierklech sollen op sech opasse bei esou Eventer, bei deene manner Schutzmoosnamen en place sinn. Dat ass fir si ganz besonnesch geféierlech.

Voilà! Ech mengen, dat waren déi Froen, déi en gros am Raum waren. Ech rappeléiere just nach eng Kéier: Gëschter gouf et e Rekord vun Neiinfektiounen. Mir si vusäite vun der Santé frou fir all Stonn éischter, wou déi Mesuren a Kraaft sinn. Et ass e komplizéiert Gesetz, et ass schonn oft ënnerstrach ginn haut. Mee mir si frou fir all Stonn éischter, wou et kann a Kraaft trieden. Et geet drëms, méi Schutz en place ze setzen.

A vu menger Säit aus och - nieft dem Merci, deem ech mech uschlëssen, un d'ganz Personal, un de Reporter, och un eis Leit am Backoffice, déi hei immens villen gelescht hunn, fir dat heiten un d'Stoen ze kréien -, virun allem e ganz grouesse Merci och un déi Leit, déi scho virgegraff hunn, déi emol guer net ofgewart hunn, dass se iwwert e Gesetz gezwonge ginn, 2G ze maachen. Vill Organisateuren hunn dat mat den Annoncé scho fräiwëlleg en place gesat. Dat si Saachen, déi eis natierlech doranner bestätegen, dass mer hei zu Lëtzebuerg ganz vill verstänneg Leit hunn, soss kéinte mer net an esou enger gudder Situatioun sinn, wéi se haut ass.

Merci och fir d'Verständnis. Ech weess, déi Gesetzer si komplizéiert. Ech deelen allerdéngs net d'Aschätzung, ... Ech mengen, et gëtt kaum e Gesetz, dat esou breet am Detail bekannt ass bei de Leit dobauss wéi dat heiten, well et jiddwereen immens concernéiert. Et gëtt ganz staark thematiséiert. Ech weess net, ob Der d'Gefill hutt, eng Abgabenordnung oder e Steueranpassungsgesetz oder ech weess net, de ganze Recueil vun de Loispécialien ... Ech weess net, ob ons Gesetzgebung bei jiddwerengem esou bekannt ass.

Mir hunn de Prinzip « nul n'est censé ignorer la loi ». Dat gëllt natierlech ganz besonnesch hei an eise Kreesser. Mee och fir déi Leit, déi am Fong geholl net fräiwëlleg Legislatuer sinn a sech net dofir gemellt hunn, hei ze schaffe ronderëm d'Legislatioun, ass dat eng grouss Fiktioun.

Do kann een dru schaffen, mee ech mengen, dass dat heite Gesetz ganz gutt banaliséiert ginn ass an dass de Gros vun de Leit dach och versteet, wat d'Mesuré sinn, quitte dass et schwiereg ass. Däers si mer eis bewosst an da gi mer ons Méi, fir dat esou einfach wéi méiglech ze erklären an ëmmer erëm duerstellen.

Ech géif lech Merci soen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools der Madamm Gesondheetsministesch Paulette Lenert. Parole après ministre fir d'Madamm Hansen.

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Jo, merci, Här President. Ech hunn u sech just eng Fro, well mer dat elo no all den Erklärungen nach net kloer ass. Déi Jugendlech, déi an der Berufsausbildung sinn, falen déi, wa se am Betrib sinn, ënnert den 3G? Dat ass déi éischt Fro. An déi zweet Fro ass u sech: Wa se ënnert den 3G falen a si losse sech net impfen a si kënne sech et net leeschten, déi zertifizéiert Schnelltester ze bezuelen, hunn déi da kee Recht op Ausbildung? Da mussen déi hir Ausbildung ophalen. Ech froen dat just, well ech sinn dat de Moie gefrot ginn, well e Meedchen huet gesot: „Ech muss elo meng Ausbildung ophalen.“

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Den Här Educatiounsminister Claude Meisch.

■ **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.**- Merci, Här President. Och merci un d'Madamm Hansen fir déi ganz pertinent Fro. Mir sinn och amgaang, déi dote Froen a ganz vill aner Detailfroen nach ze klären a wäerten och en temps utile do kommunikéieren. Ech denken, datt et kloer ass, datt am Betrib, wann do den 3G gëllt - an dat ass mat dësem Gesetz esou, wann dat d'Zoustëmmung de Mëtteg hei fënn - da gëllt dat och fir d'Apprentien. Da mussen mer kucken, datt mer d'Apprentien en mesure setzen, fir datt se och dovunner kënne profitéieren an awer hiren Apprentissage weider maachen.

Da gëtt et zwou Méiglechkeeten: Dat eent, dat ass effektiv, vläicht de Finanzement vun den Tester ze envisagéieren. Dat mussen mer awer och nach eng Kéier kucken, well mer dat prinzipiell jo och net fir aner Leit maachen. Et kann awer och sinn, datt vläicht herno déi Zäit nogeholl gëtt, an där een dann dee Moment net konnt an d'Entreprise goen, an datt de prakteschen Deel zu engem anere Moment nogeholl gëtt.

Tatsaach ass effektiv, datt ech och déi Zäit, an där ech praktesch an der Entreprise sinn, muss zertifizéiert kréien, déi Moduller muss zertifizéiert kréien, fir gegebenefalls mäin Diplom herno ze kréien oder ze progresséieren. Duerfir ass dat dote schonn eng absolutt pertinent Fro, bei där mer müssen d'Käpp beieneestrecken an eng Léisung derfir fannen a mir maachen dat selbstverständlech och zesumme mat de Berufskummeren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Educatiounsminister. Da Parole après ministre fir den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Villmools merci, Här President. Ech wëilt mech elo der Madamm Hansen uschlëssen an och nach eng Fro stellen, déi mer och de Mëtten elo nach gestallt ginn ass, an dat betrëfft d'CFL. Op der Eisebunn sinn d'Aarbeitsbedingungen jo éischters ganz staark schichtofhängeg, mee och d'Kontrolleren am Zuch, déi kënne jo weeder eng Distanz halen nach soss iergendeppes, a si schaffe Schichten.

Dofir déi Froen, déi ech elo nach de Mëtte gestallt krut: Wéi ass et do? Gëtt et spezifesch Reegelen? Anscheinend wëssen d'CFL selwer nach net genee, wéi eng Reegelen elo sollen do applizéiert ginn an ob net de Service Santé vun der Eisebunn selwer och déi Zertifikater ausstellen kann.

Also ech mengen, hei ass vläicht een ënner anere Beräicher nach, fir dee vläicht eng séier Klarifikatioun néideg ass, well awer an deene Servicer eng Onsécherheet ass.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Kartheiser. An d'Wuert geet un d'Regierung.

■ **M. Marc Hansen, Ministre de la Fonction publique.**- Jo, vläicht ee Wuert. Et zielt natierlech fir alleguerten d'Leit, déi schaffen, och déi op der CFL, déi do wäerte schaffen. Et ass néierens eng Exceptioun. Dat hu mer och an deenen Diskussiounen, déi mer zesumme mat den Employeuren a mat de Gewerkschaften haten, festgehalen: dass kee Metier ausgeholl gëtt, dass et fir se alleguerte wäert sinn.

Et wäerten Ufank Januar och nach Explikatioune ginn iwwert déi Testzenteren, dat heescht fir déi, déi sech impfe loosse. Do wäert de François Bausch, dee responsabel ass fir d'Armée, Explikatioune ginn. Déi wäerten och siwen Deeg op siwe fonctionéieren, well et jo och Leit gëtt, déi de Week-end iwwer schaffen. Do wäert dat natierlech e bëssen erfrogefuer ginn. Dat wäerte méi wéi 150 Zaldote sinn, déi do an den Asaz kommen an deene verschiddenen Testzenteren. Dat kënne mer och nach eropfuere.

Do gesi mer jo an deenen nächsten Deeg och, wéi vill Leit sech impfe loosse, eng éischt Impfung hunn an eventuell nom 15. Januar - well dat leeft jo vun elo aus un - dann nach en Test brauchen.

An dann, wat d'Fonction publique ugeet, just fir dat och ze soen, an och de Gemengesector - ech hat dat an der Chamberskommissioun gesot -: Mir sinn un Finaliséieren a wann de Vott elo geholl ass hei vun der Chamber, wäerten och Circulären erausgoen un alleguerten d'Chef-d'administratiounen, déi dann och e ganze Katalog vun FAQe mat op de Wee kréien, wéi d'Situatiounen ze handele sinn.

Et ass ofgemaach mat der Inneministesch, dass se, wann déi Circulaire och do ass - well se mech dat och gefrot huet, well dat hir och wichteg ass -, dee Moment déi FAQen och weidergëtt, esou schreift, wéi dat natierlech och ass fir de Gemengesector.

De President ...

(*Interruption et hilarité*)

... vum Syvicol, deen huet mech dat och elo gefrot. Do wäerten dann natierlech och deementspriedend Explikatioune kommen. Dat wäerten Dokumenter sinn, déi bis de 15. Januar nach etofféiert ginn, soudass do nach vill Informatiounen wäerte kommen, fir dass och do vill Froe beäntwert ginn a

fir dass mer esou gutt wéi méiglech och Äntwerten hunn a preparéiert sinn op deen obligatoreschen 3G an de Betriber.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Ministier fir d'Fonction publique Marc Hansen.

D'Diskussiounen sinn elo ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7924. Den Text steet am Document parlementaire 7924¹⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7024 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi 7924 ass mat 31 Jo-Stëmmen, 8 Nee-Stëmmen an 21 Abstentiounen ugehall.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par M. Jean-Marie Halsdorf), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Françoise Hetto-Gaasch).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(**Assentiment**)

Et ass also esou decidéiert.

Motions et résolution

Da komme mer nach zur Diskussioun respektiv der Ofstëmmung iwwert d'Resolutiounen a Motiounen, déi am Kader vun dësem Projet de loi deponéiert goufen.

Résolution 1

Fir d'éischt d'Resolutioun Nummer 1 vun der ADR, an där gefrot gëtt, datt Lëtzebuerg kuerzfristeg wéi och laangfristeg keng Impfflicht soll aféieren. Wie wëll zu dëser Resolutioun nach d'Wuert ergräifen? Den Här Georges Engel.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Jo, merci, Här President. Bon, d'Resolutioun vun der ADR erënnert jo ganz kloer drun, datt d'Regierung festgehalen huet, datt et net zu enger Impfflicht kënnt. Hei gëtt gefrot, datt se hei dann och souwuel kuerzfristeg wéi och laangfristeg ganz kategoresch ausgeschloss soll ginn.

Dir hutt virdrun d'Gesondheetsministesch héieren: Et ass nach ëmmer esou, dass d'Regierung am Moment net drun denkt, fir eng Impfflicht anzeféieren, mee si wëll se awer och net 100%eg ausschléissen, well dat kéint e leschte Moyen sinn. An duerfir mengen ech, dass een déi Resolutioun hei net sollt unhuelen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Engel. Wa keng weider ... Den Här Claude Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Här President, ech kann d'Meenung do deelen. Mir sinn net der Meenung, datt eng Impfflicht momentan appropriéiert ass. Mir wëllen och alles maachen, fir eng Impfflicht ze evitéieren. Et weess een awer an där heiter Pandemie net, wat d'Zukunft eis bréngt. An ech hoffen, datt déi Zukunft esou ass, datt mer et ni wäerte brauchen. Mee ausschléisse kann een an dësem Fall ni eppes. Dofir stëmme mer déi Resolutioun hei net mat, mir stëmme dergéint.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Wiseler. Et ass keng Wuertmeldung méi do. Da kéime mer zum Vott vun dëser Resolutioun.

Vote sur la résolution 1

D'Ofstëmme fänkt un. De Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Resolutioun ass bei 4 Jo-Stëmmen géint 56 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Jean-Marie Halsdorf), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par M. Félix Eischen), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Diane Adehm) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Motion 1

Da kéime mer zur Motioun Nummer 1, wou gefrot gëtt, ob den Asaz vu mobille Lofilteren net awer eng sënnvoll Alternativ soll kënne sinn. Wie wëllt d'Wuert zu dëser Motioun nach ergräifen? Den Här Claude Meisch.

■ **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.**- Jo merci, Här President. Dir wësst - well mer hate schonn dacks d'Geleeënheet, hei doriwwer ze schwätzen -, datt mer ëmmer nees analyséiert hunn an déi lescht Expertisë consultéiert hunn, wat den Asaz vu Lofilteren an de Schoulraim, awer sécherlech och op anere Plaze géif bréngen an datt d'Konklusioun bis elo ëmmer eendeiteg war, datt Lëften eigentlech déi besser Alternativ ass do derzou, well se d'Lofqualitéit verbessert, net nëmmen de Virus aus dem Klassenall oder aus anere Raimlechkeeten erausbréngt, mee och Frëschloft erabréngt, wat fir d'Léiere virun allem grad esou wichteg ass an datt et net déi eventuell Risike mat sech bréngt, well duerch eng technesch Installatioun, déi och eng technesch, fachmännesch Waartung géif brauchen, an déi net fachmännesch ass, kann eventuell och eng falsch Sécherheet entstoën.

Dat war bis elo eigentlech ëmmer d'Konklusioun zu deem doten Theema a mir hunn och nach ganz rezent doriwwer nagesicht an och mat den Autoritéiten vun der Santé gekuckt, dat ze klären. An dat war bis elo ëmmer geschitt, soudatt dat, wat Dir hei frot, dat an aller Objektivitéit nach emol ze préiwen, eigentlech permanent quasi oder ëmmer nees gemaach ginn ass an och weider wäert gemaach gi vun eis. Duerfir gesinn ech awer net an, datt mer eng Motioun dofir brächten.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Meisch. An da geet d'Wuert bei den Här Claude Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Merci, Här President. Ech fannen déi Motioun hei ganz sympathesch, well et ass eppes, wat mir och säit Méint froen. Ech hätt zwar léiwer, hei géif stoen, mir sollen einfach déi Lofilteren direkt an deene Klassenall asetzen, wou dat, wat de Minister Meisch seet, déi Léftung, net esou méiglech ass, wéi et gewënscht ass. A verschiddene Klassenall ass dat esou. Dofir hätte mer léiwer, et géif nach anescht hei stoen, méi prezis. Mee dat hei froe mir säit zwee, dräi Méint an dofir wäerte mer déi Motioun och matstëmmen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Wiseler. Da kënne mer zum Vott vun der Motioun Nummer 1 kommen.

Vote sur la motion 1

D'Ofstëmme fänkt un. Da komme mer zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Motioun ass bei 27 Jo-Stëmmen géint 31 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Félix Eischen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Diane Adehm) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi,

Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M.Charles Margue.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Motion 2

Da komme mer zur Motioun Nummer 2, déi vun deene Lénken deposéiert ginn ass, a wou et drëm geet, datt d’Fraise vun den Employeure sollen iwwerholl ginn. Wëllt nach een d’Wuert zu dëser Motioun ergräifen? Den Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Prinzipiell ass et mer jo sympathesch, datt d’Salariéen et net sollen iwwerhuelen. Dat hunn ech a menger Ried gesot, dat hunn ech och scho beim leschte Covidtext a menger Ried gesot. An ech bleiwen och dobäi, datt mer et, wa mer et als Sécherheetsmoossnam consideréieren, net därfen de Salariaéen operleeën. Et gëtt nämlech och keng Flicht fir de Saliarié, säin eegene Casque ze kafen oder seng eege Sécherheetsschong ze kafen.

Dovun ofgesinn fannen ech et awer e bësse limitativ, fir elo hei an der Motioun ze fuerderen, datt d’Employeuren dat musse bezuelen, well ech ginn d’Hoffnung net op, datt sech do awer vläicht nach eng aner Léisung fanne kéint, datt de Staat en Deel géif en charge huelen, an net nëmmen e Fong, fir déi Employeuren, déi vläicht Schwieregkeeten domadder hätten, mee dat da generell ze maachen.

Deementspriechend wäerte mir eis bei där heiter Motioun enthalen, well et eeben net nëmmen den Employeuren hir Responsabilitéit kéint sinn, mee eeben och vläicht de Staat do kéint asprangen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. An da kritt den Här Fernand Kartheiser d’Wuert.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, Här President. Ech wëllt och deene Lénke Merci soe fir déi Proposition. Mir kënnen déi hei awer net mat deelen, well mer de Prinzip vun de gratis Tester ... - dat heescht gratis: de Staat soll se bezuelen an all Stauerbezueler bezuele jo da mat, dat heescht, doduerjer och d’Patronen.

Mee mir hu generell e Problem domat, datt relativ vill Responsabilitéit hei op d’Patrone schonn ofgewälzt gëtt an deem Gesetz, wat mer elo hunn. An ech mengen, datt eis Optioun eng ganz kloer ass: e massiven Asaz vu staatlech bezuelten Tester. Dat ass déi Optioun, déi mir niewent der Impfung proposéieren an dat ass dofir net dee Wee, deen hei an der Motioun virgeschloen ass. An dofir stëmme mer dat och net mat. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. An da geet d’Wuert un den Här Claude Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Merci, Här President. Ech hoffen u sech, esou wéi ech et a menger Ried gesot hunn, datt eng Rei Méiglechkeete fonnt ginn, wou de Staat kann iwwert d’Testcampagnen, esou wéi se an deene leschte Woche waren, en Deel vun de Fraise vun esou Tester matbezuelen. Dat ass dat Éischt.

Dat Zweet, dat ass: Mir mengen awer, datt en Accord zwëschent Sozialpartner fonnt ginn ass an datt deen Accord esou tel quel an d’Gesetz iwwerholl ginn ass an dësem Punkt. Dofir wäerte mer dës Motioun hei net matstëmmen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Wiseler. Ech mengen, da kënnen mer zum Vott vun der Motioun kommen. Nee, den Auteur, d’Madamm Oberweis, wëllt nach.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (*déi Lénk*).- Wann ech däerf kuerz reagéieren. Merci fir all Är Reaktiounen. Bon, mir bedauern et e weéneeg. Natierlech si mir och oppen dofir, dass de Staat intervenéiert an de Staat finanziell hëllef. Ech mengen, dat steet jo och am zweeten Turet, dass eng Base légale kéint kreéiert ginn, eebe grad fir deene méi schwaachen Employeuren ënnert d’Äerm ze gräifen. Also mir si ganz oppe fir déi Diskussioun. Mir wëllte just gären drop hiweisen, dass et extreem vill prekariséiert Aarbechter an Aarbechterinne gëtt, déi eebe grad dem Virus méi exposéiert si wéi anerer. An dorëms geet et.

(Interruption par Mme Myriam Cecchetti)

Genau. A mir fannen et immens schued, datt déi Diskussioun elo zougemaach gëtt. Wann et méiglech ass, kënnen mer an enger Kommissioun driwwer schwätzen. A jo, et wier e bësse schued, wa se einfach esou ofgewise gëtt. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Oberweis. Da kéime mer elo zum Vott vun der Motioun.

■ **M. Dan Kersch**, *Vice-Premier Ministre*.- Här President.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- De Vizepremier, den Här Dan Kersch.

■ **M. Dan Kersch**, *Vice-Premier Ministre*.- Dir gesitt mech schonn net hei op der Bänk, wat gëtt dat eréischt, wann ech do sëtzen?

(Hilarité)

Ech wollt fir d’éischt emol soen, den Här Wiseler huet, mengen ech, schonn een Deel vun der Äntwert ginn, déi ech och elo wäert ginn. Dat heiten, wat mer elo am Gesetz stoen hunn, ass d’Ergebnis vun engem tripartiellen Accord. An an deem Accord huet all Säit misse Kompromisser maachen, souwuel d’Gewerkschaften, déi dat heite schlussendlech acceptéiert hunn, mat Murren, sou wéi ech et virdru gesot hunn, wéi och d’Patronen, déi op eng Rei vun hire Fuerderungen hu misse verzichten, ënner anerem dass se keng Licenciementer däerfe maachen, ënner anerem dass se keng Sanction-disciplinaren därfen huelen.

Dat heiten ass also en Accord, deen ënnert de Sozialpartner fonnt gëtt. An ech mengen, et wär e schlecht Zeeche vun der Chamber, wa mer dat elo géifen hei zerstéieren. Doriwwer eraus, an dat wëll ech och nach eng Kéier ënnersträichen, ass een Deel vun deem Accord, deen elo net an deem Gesetz hei steet, mee deen awer elo scho vum Här Hansen erkläert ginn ass. D’Regierung huet sech also och beweegt, wat d’gratis Tester ugeet. An zwar, dass mer soen, dass mer alleguerten d’Tester vun deene Leit bezuelen, an zwar integral bezuelen, net nëmmen en Deel dovunner, mee integral d’Regierung d’Käschten iwwerhëlt vun deene Leit, déi sech eemol picke gelooss hunn, déi eemol de Schrëtt op d’Gesellschaft duergemaach hunn. Fir déi wäerte mer iwwert déi ganz Durée bis den 28. Februar d’Käschte vun den Tester iwwerhuelen. An ech mengen, dass dat e gudden Accord ass an dee sollt een elo net hei a Fro stellen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Här Vizepremier Dan Kersch. Da kënnen mer elo awer zum Vott vun der Motioun Nummer 2 kommen.

Vote sur la motion 2

D’Ofstëmme fänkt un. Da komme mer bei de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dës Motioun ass bei 2 Jo-Stëmmen, 56 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Félix Eischen), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par Mme Diane Adehm), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Georges Mischo) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M.Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding.

Se sont abstenus : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Motion 3

Da kéime mer zur Motioun Nummer 3 vun der Sensibilitéit déi Lénk, wou et ëm d’Mise en place vun engem Programme de coopération mat de Gemenge geet.

Wie wëllt nach zu där Motioun d’Wuert ergräifen? D’Madamm Gesondheetsministesch Paulette Lenert.

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Jo, merci. Hei ass eng Invitatioun un d’Regierung, dass mer solle méi enk mat de Gemengen zesummeschaffe fir ze kucken, wéi eng Populatioun vläicht Retizenzen hunn, fir sech impfen ze loossen. Et gëtt och gefrot, fir déi lokal Acteure méi mat anzebezéien, respektiv d’Kommunikationsmaterial a méi Sprooche vereinfacht opzebereeden.

Ech géif gär drop hiweisen, dass mer dat maachen, scho säit enger Rei Wochen a Méint mëttlerweil. Mir hunn Analyse gemaach a mir hu jo och ganz geziilt - ech mengen, mir haten och schonn Echanging do driwwer - Kontakt geholl mat deene Gemengen, wou eeben den Impftaux méi niddreg ass wéi d’Moyenne. Mir hu mat hinnen zesumme gekuckt, d’Impfcampagnë lokal ze gestalten. Do waren déi Gemenge mat agebonnen, d’selwecht och lokal Acteuren. Ech denken un d’ASTI, un d’Culten, déi mer och gesinn, also eng ganz Rei Acteuren hu mer implizéiert fir ze gesinn, wou mer nach kënnen méi lokal eragoen. Dat heescht, dat leeft u sech alles.

An och deen drëtte Volet, wat d’Kommunikatioun ugeet, si mer nach amgaangen ..., also zu deene ville Sproochen, déi mer souwisou schonn um Lafen hunn, wäerten nach zousätzlech Sproochen opgeschafft ginn, soudass ech dat natierlech alles positiv gesinn. Dat si Saachen, déi mer afléissee gelooss hunn, wou mer drop schaffen, soufern mecht d’Motioun fir eis net direkt Sënn, mee et ass eng grouss Bestriewung fir eis, lokal ze schaffen. Also dat si Leit, déi weider näischt maache wéi dat.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools der Madamm Gesondheetsministesch. An da geet d’Wuert bei den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, Här President. Villmools merci. Och nach eng Kéier merci un déi Lénk, datt se dat hei proposéiert hunn. Mir stëmmen dat hei mat.

Mee ech wëll awer vläicht eng Bemierkung maachen, och un d’Adress vun der Madamm Gesondheetsminister. Mir haten, ech mengen den Här Keup hat dat gemaach, viru Kuerzem eng Question parlementaire gestallt, déi och an déi hei Richtung gaangen ass, well mer jo eigentlech déi Informatioun brauchen - Wou leien d’Problemer? Bei kulturellen Ursaachen? Bei Nationalitéiten? -, well mer eebe müssen déi Leit kënnen erreechen. An ech mengen, d’Madamm Gesondheetsminister, wann ech mech elo gutt erënneren, hat geäntwert, déi Donnéeë wären ëffentlech net disponibel.

Éischtens mengen ech awer, datt d’Parlament d’Recht op déi Informatiounen huet. A wann d’Madamm Gesondheetsminister aus Grënn, déi se eis da muss erklären, mengt, datt déi Donnéeën net solle kommuniquéiert ginn, da misst dat eeben an enger Kommissioun geschéien ënner engem Huis clos an da muss se eis erklären, firwat dat net soll disponibel sinn.

Mee ech mengen, dee gesellschaftleche Problem, deen hei ugeschwat ass, deen deele mer, dee gesi mer jo alleguer a mir deele jo alleguer déi Suerg, datt mer sollte probéieren, un d’Leit erunzekommen, fir se eeben och fir Impfungen ze sensibiliséieren.

Ech soen natierlech dobäi, well ech vun der ADR sinn, fir et fräiwëlleg ze maachen, wa se dat gär hätten. Mee den Accès zu deene Leit, dee muss natierlech garantéiert sinn. An ech mengen, datt mer tëschent Regierung a Parlament awer musse kënnen oppen doriwwer schwätzen.

Also mir deelen dat hei, mir deelen déi Suerg, déi d’Madamm Oberweis hei zu Pabeier bruecht huet a mir wëllen awer och d’Regierung opfuerderen, virun allem hei géintiwuer der Chamber déi Transparenz ze weisen, déi sech gehéiert an deem Kontakt zwëschent Regierung a Parlament. A wann et wierklech néideg sollt sinn, da kann een dat jo och op eng diskreet Manéier maachen. Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. An da geet d’Wuert un den Auteur vun der Motioun, d’Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (*déi Lénk*).- Jo, villmools merci, Här President. Merci och der Gesondheetsministesch fir hir Reaktioun an de Kolleegeen am Sall.

Bon, Dir sot, Dir schafft mat de Gemengen zesummen. Dat wonnert mech net, dass Der mat de Gemengen zesummeschafft. Ech géif awer gär méi genau wëssen, wat dann do dobäi erauskoum. Mir hunn et schonn e puermol hei gefrot, dass e Sondage gemaach gëtt, dass Enquêtë gemaach ginn: Wie sinn déi Leit, déi sech net impfe loossen? Wat sinn hir Ängschten? Wourunner scheitert et? Wat sinn d’Barriären?

Mir hunn et schonn e puermol gefrot. Mir kruten awer bis ewell net vill differenzéiert Donnéeën iwwert déi Populatiounen, déi Gruppen, déi do sinn, hir wierklech Ursaachen, firwat se dat net maachen. Et ass e bësselchen an déi Richtung. Wat hutt Der genau gemaach mat de Gemengen, mat den Associatiounen um Terrain? Wat gouf do genau gemaach? Wat hutt Der vun Erkenntnisser? Kéint Der dat mam Parlament deelen?

Well mir hunn hei net vill ..., also ech weess net vill vun deem, wat do gemaach gouf. An ech mengen, dat wier eng flott Zesummenaarbecht, wa mer och op där Basis kéinte schaffen a wierklech kéinte konkret dann och gesinn, wat um Terrain gemaach gouf, fir zesummen och kënnen eng konstruktiv

Oppositionsaarbecht dann ze maachen, fir zesumme méi weider ze kucken. Ech mengen, dat Eent ass, méi no un d’Leit erunzegoen, mee och sproochlech: Souwäit ech weess, happert et och zum Deel nach un der Sprooch, dass eng Rei Communautéiten awer nach ausgeschloss sinn, wat dat Sproochlecht ugeet.

An dat Drëtt wär, bon, mir hunn elo net alleguer d’Reaktiounen am Raum héieren, mee d’Madamm Lorsché vun deene Grëngen zum Beispill huet de Bremer Modell ugeschwat, wou se eebe grad op den Terrain ginn. Ech huele jo awer alt un, dass gewësse Leit, Sensibilitéiten hei am Raum déi doten Iddi elo net total verwerfen an elo net gesinn, dass dat vun Onnëtz wier, wat mir hei proposéieren. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Oberweis. An da geet d’Wuert un den Här Claude Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Merci, Här President. Mir fannen déi Motioun hei gutt. Mir fannen déi Motioun hei net superfetatoire an dofir stëmme mer se evidenterweis mat.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Claude Wiseler** (*CSV*).- Ech wëll awer nach soen, eng aner Méiglechkeet ... Ech hunn elo just mam President vum Syvicol geschwat, wat hei gesot gëtt, hunn ech och héieren aus deem, wat d’Madamm Lenert gesot huet, et gëtt awer nach Diskussiounsbedarf doriwwer, wéi dat um Terrain ofleeft, wat gemaach gëtt, wat gefrot gëtt oder wéi een dat kann upaken.

Déi aner Proposition, mat där mer och nach kéinte liewen, dat ass, datt mer an der Kommissioun eng Kéier iwwert dee Sujet hei kéinten diskutéieren, dat géif mir och net onsenënvoll erschéngen an dësem Moment. Wann dat net de Fall ass, stëmme mer selbstverständlech mat.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Wiseler. Den Här Mars Di Bartolomeo.

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Merci, Här President, a merci och dem Claude Wiseler. Da maache mer dat esou.

Vote sur le renvoi de la motion 3 en commission

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Wien d’accord ass, datt dës Motioun un d’Kommissioun verwise gëtt, dee soll d’Hand an d’Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Da gëtt dës Motioun un d’Kommissioun verweisen.

(La motion 3 est renvoyée à la Commission de la Santé et des Sports.)

Motion 4

Da kéime mer zur Motioun Nummer 4, wou et drëm geet, eng Evaluatioun vun deene verschiddenen entwéckelten Zenarien ze maachen.

Wie wëllt nach zu dëser Motioun, zur Motioun Nummer 4, d’Wuert ergräifen? Den Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, Här President. Villmools merci. Och hei merci un déi Lénk. D’Iddi ass jo bestëmmt gutt gemengt, mee ech mengen, d’Madamm Oberweis kennt aus enger politescher Famill, déi historesch ganz gär Pläng mécht an och dacks domadder bäigelaf ass. A mir an eiser politescher Famill si vill méi liberal a mir hunn dat net esou gär.

(Brouhaha)

Wa mir e Plang maachen, da géife mer gär genee wëssen: Firwat? Wou soll et hiféieren? Wéi eng Fräiheete gi vläicht betraff? Ass dat iwwerhaapt proportional? An all déi Froe ginn an dëser Motioun net beäntwert. A well mer eebe virsichteg Leit sinn, wann et ëm d’Rechter an d’Grundrechter geet, wäerte mer dës och net matstëmmen. Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Kartheiser. An da geet d’Wuert un den Auteur vun der Motioun, d’Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis** (*déi Lénk*).- Ech huele mer d’Wuert, wa soss keen d’Wuert heibannen ergräift. Bon, mir proposéieren hei e Plan de gestion. Mir mengen effektiv, dass mer méi oft e Plang brauchen, wa mer a Krise sinn. Jo, ech mengen, mir benotzen net genuch Pläng, wa mer Krise musse meeschteren. Mee mir wësse jo awer, dass et scho Pläng gëtt. Ech mengen, am Spidol gëtt et jo Pläng an deem Sënn, wou et Phase gëtt.

(Interruption par Mme Myriam Cecchetti)

Et fält jo awer elo net vum Himmel, dass mer soen: Mir brauchen e Plang. Et gëtt jo schonn Usätz dovunner. Mir menge just, dass et vläicht géif hëlfen, méi eng Previsibilitéit a méi eng Transparenz ze kreéieren, och an der Kommunikatioun mat de Bierger an de Biergerinnen, ze soen: „Wann dat kennt, dann dat; wann dat kennt, dann dat.“ Dat heescht net, dass dat net méi flexibel ass.

D'Madamm Gesondheetsministesch huet virdu gesot, esou e Plang géif vläicht hënneren, méi flexibel kënnen ze schaffen. Ech verstinn déi Suerg. Ech mengen awer, dass een dat och ka flexibel ugoen a flexibel gesinn an och ausschaffen. Villmools merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. An da freet den Här Sven Clement d'Wuert.

■ **M. Sven Clement (*Piraten*)**.- Jo merci, Här President. Ech stoung, mengen ech, virun zwee Méint op der Tribün an ech hu mech virun deem héijen Haus entschëllegt, well ech gesot hat, virun nach méi laanger Zäit, mir missten onbedéngt e Plang hunn, well mer gesinn hunn, datt d'Situatioun sech awer anescht entwéckelt huet, wéi mer dat geduecht haten.

Mir hate geduecht, mat engem Plang, deen och Deconfinementsschrëtt kéint virgesinn, wär et gedoen. An ech stoung virun zwee Méint do an ech hu gesot: „Hinterher ist man immer schlauer“, an heiansdo ass et gutt, wann een net Recht krut an deem Sënn, datt et net duerchgaangen ass. An deementspriedend kann ech elo hei e Plang, deen eis géif un en Zenario, dee mer guer net iwwerblécken ... An ech mengen, Omikron ass eng Variant, wou mer guer keng Erfahrungwäerter hunn, wou Südafrika a Groussbritannien diametral opposéiert sinn an deem, wat mer gesinn um Terrain, dowéinst kann een am Moment wirklech net vun engem Plang schwätzen, dee mer eis kéinte ginn.

A mir wësse jo, wat heiansdo geschitt, wann ee seet: „Mir sinn déi mam Plang.“ Dofir wäerte mir op alle Fall dese Plang hei net matstëmmen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Clement. An da ginn ech d'Wuert weider un den honorabelen Här Georges Engel.

■ **M. Georges Engel (*LSAP*)**.- Jo, merci, Här President. Ech kann dorun uschlëssen, wat den Här Clement elo gesot huet. Et ass ganz vill ganz am Ufank vun der Pandemie hei ëmmer vu Pläng geschwat ginn, et ass gesot ginn, mir missten eis Pläng fixéieren. An Däitschland hate se eng Kéier d'Inzidenzzuel 50 gesat, a vun do un ass alles an déi eng Richtung, an déi aner Richtung gaangen. Haut si mer bei Inzidenze vun 200, 300, 400, a mir schwätzen net méi vun deene Pläng. Et gesäit een also, datt déi Pläng an der Theorie vläicht e gudden Usaz hunn.

An ech kann och verstoen, dass een dat freet, fir datt een och weess, wou ee sech kann drun halen, wou een och weess, wou een hifiert, wann dat do an dat do geschitt. Mee an der Praxis ass dat awer nun emol net esou machbar.

Hei gött och gefrot, datt eng Evaluatioun vun deenen eenzelnen Zenarioe geschitt. Dat maache mer u sech jo reegelméisseg. Mir stëmmen jo och reegelméisseg hei nei Gesetzer. An déi nei Gesetzer si jo ëmmer eng Evaluatioun an nei Mesuren, déi dann duerno kommen.

Duerfir ass dat heiten eppes, wat souwisou u sech gemaach gött. An de Plang, et deet mer leed, dat huet sech erweisen, dass dat net déi richtig Léisung ass. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Engel. Da freet den Här Claude Wiseler d'Wuert.

■ **M. Claude Wiseler (*CSV*)**.- Merci, Här President. Eis ass déi Motioun hei éischter sympathesch. Et geet jo effektiv net nëmmen ëm e Plang. Et geet och ëm déi Evaluatioun, déi soll gemaach ginn. Fir mech ass et einfach wichteg, datt déi Moossnamen, déi Zenarioen, déi mer au fur et à mesure en place gesat hunn, awer och eng Kéier evaluéiert ginn: wat fir eng Moossname wéi wat bruecht hunn. Dat ass extreem komplizéiert, dat ginn ech jo ganz gär zou. Mee fir aus deenen Erfahrungen, déi mer während deene leschten zwee Joer gemaach hunn, kënnen Konklusiounen ze zéien, wär et net onwichtig, méi detailléiert Evaluatiounen vun der Reaktioun vun der Infektioun op déi verschidde Moossnamen, déi mer geholl hunn, ze maachen.

Zweetens gesinn ech och dat, wat d'Madamm Oberweis an d'Madamm Cecchetti hei als Plang proposéieren, net onbedéngt als e Plang. Wa gesot gött: „Bei 100 Infektiounen, da maache mer dat, bei 200 maache mer dat“, esou ass dat jo wirklech net ze gesinn. Et ass einfach, a mengen Aen oder an eisen Aen, de Fait, datt mer eng Rei Moossnamen, déi possibel sinn, déi méiglech sinn, déi kënnen zesummesat ginn, eng Kéier an der Oplëschtung hunn an datt mer och wëssen, a wat fir enge Momenter mer eventuell kënnen iwwert dat eent oder dat anert diskutéieren. Et ass also näischt, wat fix ass, mee et ass mat enger Flexibilitéit geduecht, fir eng Iwwersiicht ze kréien a fir och d'Zukunft ze preparéieren an de Leit ze erklären. Esou gesinn ech et op jidde Fall, a wann ech lech gesinn, da gesinn ech, datt mer do dat selwecht denken. An an deem Sënn géife mir selbstverständlech dës Motioun matstëmmen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Wiseler. Dann huet d'Madamm Ministesch d'Wuert gefrot.

■ **Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé***.- Merci, hei ginn a mengen Aen zwou Saache vermëscht. Dat eent ass e Stufeplang, wou ee genau virusseet, wat wéini geschitt. An e Plan de gestion, do géif ech gären drun erënneren, dass mir deen en place hunn. Dat ass eis Stratégie de lutte contre la pandémie, déi mer vun Ufank un hunn. Déi ass och schonn ëfters aktualiséiert ginn, dee Moment, wou zum Beispill d'Vaccine komm sinn an esou weider. Dee kënnen mer och ganz gären nach eng Kéier rappelésiere kommen an d'Chamberskommissioun. Mee do gött et do ronderëm. Et fonctionéiert eng ganz Verwaltung, eng ganz Gestiou ronderëm déi Kris, déi op där Stratégie de lutte fousst, mat Aarbechtsgruppen, déi dagdeeglech zesummekomme mat enger Begleedung iwwert d'Fuerschung. Dir kritt... All Woch gött en Update iwwert d'Situatioun gemaach, wou mer en Accord mat der Fuerschung hunn.

Mir hu Rapporten iwwert d'Ofwässer an esou weider, déi mer reegelméisseg kréien. Et ass e ganz Dokument, dat och a ganz banalisierter, einfacher Form scho meermol der Press virgestallt ginn ass, och der Chamberskommissioun d'ailleurs, well all Kéiers, wann ech et der Press virgestallt hunn, sinn ech et och presentéiere komm. Ech kann dat och ganz gären nach eng Kéier maachen, mee dat ass fir mech eise Plan de gestion, deen en place ass, nodeem mir dagdeeglech liewen.

Dofir musst Der verstoen, dass ech Schwieregkeete mat der Motioun hunn, well u sech frot Der eppes, wat säit mëttlerweil gläich zwee Joer eis dagdeeglech Aarbecht ass a wourunner Honnerte Leit all Dag nieft hiren normalen Aufgaben, déi se an hirem Ressort hunn, schaffen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci der Madamm Lenert. An da geet d'Wuert nach eng Kéier zrëck un den Auteur, d'Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Jo, villmools merci nach eng Kéier. Also, fir dass mer eis richtig verstinn: E Plang ass net eppes fir eis, wou mir eng Schinn fueren a mir fuere blann déi Schinn, ouni d'Realitéiten ze kucken. Dat ass eng Evidenz, dass dat net dee Plang ass.

Ech verstinn, wat d'Madamm Gesondheetsministesch seet, dass esou e Plan de gestion en place ass. Wat mir gemengt hunn, ass esou e Plang mat Phasen, wéi et en an de Spideeler gött, an deen och op aner Secteuren auszeweiden, esou wéi et hei steet. An de Spideeler hu mer eng Phas 1, da geschitt dat, eng Phas 2, dat geschitt dat, eng Phas 3, da geschitt dat. Wéi wär et, wa mer dat och zum Beispill am Loisir, op der Aarbecht hätten, fir dass mer, wa mer ... Huele mer un, mir kommen nach een, zwee, dräi Joer net aus där Kris eraus a mussen eis awer vläicht nach op e puer Wellen astellen, fir dass mer ongeféier wëssen: Wa mer an enger Phas 1 sinn, géif dat geschéien op der Aarbecht, an enger Phas 2 géif dat geschéien op der Aarbecht oder am Loisir, fir dass een e bësselchen eng Iddi hätt, fir dass d'Leit sech e bësselchen op eppes kéinte preparéieren, sou wéi et och an de Spideeler ass, mee eeben och an deenen anere Secteuren.

Dat wär d'Iddi gewiescht. Mir stellen dat net aus. Et wär eng Invitatioun un d'Regierung gewiescht. Déi hätt et kënnen maachen, wéi si sech et virstellt. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. Ech mengen elo kënnen mer zum Vott vun der Motioun Nummer 4 kommen.

Vote sur la motion 4

D'Ofstëmmen fänkt un. Da komme mer elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An d'Motioun ass bei 23 Jo-Stëmmen géint 37 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert (par M. Jean-Marie Halsdorf), M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Françoise Hetto-Gaasch) ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

3. Motion de Mme Martine Hansen relative aux mesures prises au sein des hôpitaux dans le cadre de la pandémie de la Covid-19

(Motion déposée en séance publique n° 21 du 14 décembre 2021 - à consulter au compte rendu n° 07/2021-2022 en page 293)

Als nächste Punkt um Ordre du jour kennt d'Motioun vun der Madamm Martine Hansen iwwert d'Covidmesuren an de Spideeler. An ech géif dann direkt d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, d'Madamm Martine Hansen, ginn.

Exposé

■ **Mme Martine Hansen (*CSV*), auteure**.- Merci, Här President. Ech maachen et séier, et ass scho spët. Mee ech wollt just nach eng Kéier erklären: Stellt lech just nëmmen ee Moment vir, wann Der schwéierkrank wäert an Dir wäert an der Klinik an Dir krit och nach gesot, et dierft just nach ee Besuch eng Stonn den Dag kommen. Da wësst Der, da wäert Der mat Ären Ängschten, déi Der hutt, 23 Stonnen den Dag eleng. An dat ass an eisen Ae wirklech ganz schwéier ze erdroen an et ass scho bal net mënschlech.

An dofir ass hei d'Fro un d'Regierung, fir ze kucken, alles ze maachen, fir datt ee sécher kann de Besuch erlabe, mee datt een och méi Besuch kann erlabe. Dat soll evaluéiert ginn, eng Stonn, eng Persoun den Dag. Ech weess net, wann een eemol positiv ass, dann ass ee während enger Stonn positiv, dann ass een och während dräi Stonne positiv. Kann een déi Zäit net verlängeren? Kann een net aner Sécherheitsmesuren huelen, fir datt een eebe méi Besuch erlaabt? Well ech denken einfach, datt et extreem, extreem wichteg ass, datt krank Leit kënnen bei anere Leit sinn.

An dat selwecht göllt och fir Fräiwëlleger - vun Omega 90, mengen ech, ginn och Fräiwëlleger an d'Klinik -, datt een et och deenen erlaabt, bei Patienten ze goen, an och ënnert deenen noutwendige Sécherheitsmesuren, mee fir méi laang bei deene Leit kënnen ze sinn.

Gläichzäiteg froe mer awer och, fir d'Sécherheitsmesurë bei de Kanner ze verschäerfen, well mer wëssen, datt d'Kanner déi sinn, wou u sech den Infektiounstaux am héchsten ass, a well mer do net richtig verstinn, firwat déi an de Klinicke kee Schnelltest musse maachen. Dat heescht, och do dann d'Sécherheet op där Plaz méi sécher maachen, d'Kanner eeben e Schnelltest maache loos-sen, wéi gesot.

Awer fir de Rescht wannechgelift alles maachen, fir méi Besuch ze erlabe an op jidde Fall fir ze verhënneren, datt et nach eng Kéier esou wäit kennt, datt d'Leit guer kee Besuch méi kënnen kréien a just en fin de vie Besuch kréien. Dat ass definitiv net mënschlech. Merci.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Madamm Hansen. Wie wëllt d'Wuert zu deser Motioun ergräifen? D'Madamm Gesondheetsministesch Paulette Lenert.

Prise de position du Gouvernement

■ **Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé***.- Jo, merci. Dat doten ass déi schwéierst Laascht, déi d'Pandemie iwwer zwee Joer mat sech bréngt, dee kollateralen Effet op d'Patienten an de Spideeler, déi wirklech impaktéiert sinn. Ech géif gären drop hiweisen, dass dat dote genau déi Diskussiounen sinn an dat illustréiert, wat eise Gestiounsopbau ass. Dat dote sinn déi typesch Froen, déi am reegelméissegem Zesummekomme vun de Spideler beschwat ginn. Et ass en Aarbechtsgrupp vun der Cellule de crise vom Secteur hospitalier, wou d'Plattform bei ons ass a wou sech eebe justement iwwert déi dote Froe reegelméisseg ausgetosch gött. Letztendlech bleift et d'Responsabilitéit vum Etablissement selwer, fir d'Sécherheet um Site ze suergen. Mir sinn u sech der Meenung, dass mer dat och solle respektéieren. Mir schafen de Kader. Et gött driwwer diskutéiert. Ech kann lech confirméieren, dass dat dote reegelméisseg ëmmer erëm evaluéiert gött, gekuckt gött, wat de Standard ass, deen elo göllt. Mee letztendlech sinn et déi intern Richtlinien vun de Spideeler, déi do gëllen. Mir wëllen ons do net méi wäit ingeréieren, ...

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Wannechgelift, e bësse méi lues pëspere!

(Hilarité)

■ **Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé***.- ... well et eebe justement och ..., ech mengen, dat sinn eenzel Entitéite, privatrechtlech Entitéiten zum gréissten Deel, déi hir eege Responsabilitéit hunn, wann eppes schif geet. An ech gesinn et als korrekt a richtig un, dass dat letztendlech hir Decisioun

ass, wéi se de Sécherheetsgrad an hirem Etablissement definéieren, well et och hir Responsabilitéit ass. Mee an der Gestiou vun der Kris ass eebe justement de But vom Groupe hospitalier, fir sech iwwert déi dote praktesch Aspekter auszetauschen a méiglechst eng gemeinsam Linn ze fannen. Et ass och e ganz grouse Rôle, deen der FHL zoukënn, fir dass et fir de Bierger dobaussen op deenen eenzelne Sitten esou eenheetlech wéi méiglech ass, quitte dass se all onofhängeg ee vun deem anere sinn. Mir hu jo net eng Staatsmedezinn an deem Land hei, mee eenzel Acteuren, onofhängeg Acteuren, déi tätég sinn, soudass mer do u sech der Meenung sinn, dass mer do net solle legislativ méi wäit an den dagdeegleche Business vun de Spideeler eragoe wéi dat elo de Fall ass iwwert d'Gesetz.

Zu de Kanner ganz kuerz: Do ass d'Iwwerleung déi, dass d'Kanner duerch d'Schoul eeben dräimol d'Woch getest gi mat zousätzleche Recommandatiounen, déi mer jo hunn, fir esou vill Schnelltester wéi méiglech ze maachen. Grad wann ee bei Vulnerabeler geet, do ass d'Meenung, dass dat vum Sécherheitsniveau duergeet, well eeben d'Reegelméissegkeet do ass. Bei de Kanner ass déi Reegelméissegkeet iwwert de Wee vun der Schoul ginn, bei anere Visiteuren net onbedéngt. Dat ass eng Mise en balance, déi esou och vusäite vun den Experte guttgeheescht ginn ass.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci der Madamm Gesondheetsministesch.

Dann huet den Här Fernand Kartheiser d'Wuert gefrot.

Discussion générale

■ **M. Fernand Kartheiser (*ADR*)**.- Jo, villmools merci, Här President, an och merci der Madamm Hansen an der Madamm Minister fir hir Erklärungen.

Ech mengen, d'Madamm Minister huet schonn an enger ganzer Rei Punkten hei Recht. Mir hu keng staatlech Medezinn. D'Responsabilitéit läit an deem Sënn bei de Spideeler. Alles dat ass richtig. Si huet awer och gesot, datt eeben déi Evaluatioun reegelméisseg gemaach gött, datt een och vläicht kann differenzéieren. An dofir wéilt ech awer hei ënnersträchen, datt deen Appell, deen d'Madamm Hansen gemaach huet, awer en Appell vun déiwer Mënschlechkeet ass. An ech mengen, dat ass en zentraalt Element och an der Medezinn. An dofir wëlle mer déi heite Motioun einfach och ënnerstëtzen, well ech weess, datt wa mer dat hei maachen - d'CSV a vläicht och anerer, mir op jidde Fall och -, datt eeben deen Appell un dat Wuelbefanne vum Patient, un dat Besiche kënnen, un dat sech Mat-deele kënnen, datt dat eeben och e wichtigen Deel an der Gesondheitspolitik ass.

An ech mengen, et verdéngt dofir ëmmer erëm, eng Consideratioun ze sinn an all deenen Iwwerleungen, datt mer sollten de Leit d'Méiglechkeet ginn, esou laang wéi méiglech Besuch ze empfänken, eeben an deem Kader vun de Sécherheitsméiglechkeeten, esou laang wéi méiglech. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Kartheiser. Da geet d'Wuert weider un den Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement (*Piraten*)**.- Merci, Här President. Jo, déif Mënschlechkeet. Ech mengen, datt et keen Dokter freet, wann e Patienten do leien huet, déi kee Besuch kënnen kréien, datt et keen Dokter freet, wann e Famillje muss soen: „Nee, Dir kennt haut Äre Léifsten, Ären Nächsten net besiche kommen.“ Mee Fakt ass awer och, datt mer u sech an enger Gesondheitspandemie sollten den Dokter, de Medezinner, de Wëssenschaftler vertrauen, dee beschte Choix am Interêt vun de Patient/innen ze treffen.

D'Politik soll de Kader setzen, mee mir sollten eis net an Detailfroen amèschen, wann et drëm geet, wéi d'Behandlung a wéi d'Ramebedéngunge ronderëm dës Behandlung an de Spideeler oder an de Praxen auszegesinn hunn. Jo, ech hätt am léifsten, mir kéinte jiddwerengem de Besuch bei sengen Nächsten erlabe, mee mir kënnen dat net.

An ech mengen, datt mer hei am beschten hunn, elo als Politik, déi haut de Mëtten opgestanen ass a gesot huet: „Yes, we care! Impfe wirkt!“ a generell de Medezinner u sech, dem medezinnesche Fachpersonal de Réck wëllt stäipen, net hinzegoen an hinnen eng Blutgrätsch dranzeginn an ze soen: „Mee an där doter Fro vertraue mer lech net, well et e Primat vun der Politik gött, datt mer dat doten awer onbedéngt wëllen.“

Mir hätte besser, mir géifen d'medezinnescht Fachpersonal datt maache loos-sen, wat et am beschte kann: nämlech, sech am Interêt vun de Patient/innen ëm genau déi këmmen. An dozou gehéiert eeben och, hiren Entscheidungen ze vertrauen. Wann d'Spideeler déi Entscheedung getraff hunn, da sollte mer dat respektéieren an net als Politik a Fro stellen. Duerfir wäerte mir hei dergéint stëmmen.

■ **Une voix**.- Gutt!